ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТАТА

НА

ДРЖАВНАТА КОМИСИЈА ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈА

за 2023 ГОДИНА

Февруари 2024

Содржина

1. Вовед 5
2. Статус, раководство, надлежност и организациона структура 6
2.1. Законска рамка 6
2.2. Мандат и статус на претседател и членови 7
2.3. Секретаријат на Државната комисија за спречување на корупцијата 8
3. Реализирани активности кои произлегуваат од законските надлежности на Државната комисија за спречување на корупцијата 12
3.1. Национална стратегија за спречување на корупцијата и судирот на интереси 12
3.2. Постапувања во случаи за сомнежи за корупција 19
3.3. Постапување во случаи на судир на интереси 23
3.4. Следење на законитоста на финансирањето на политички партии и изборни кампањи 26
3.5. Евидентирање и следење на имотната состојба 27
3.6. Проверка на податоците од изјавите за имотната состојба и интереси 28
3.7. Регистар на избрани и именувани лица 29
3.8. Водење прекршочни постапки 30
3.9. Антикорупциска проверка на закони и подзаконски акти 32
3.10. Анализи за ризици од корупција во различни сектори 35
3.11. Јакнење на личниот и институционален интегритет 37
3.12. Едукација и јакнење на свеста за корупцијата и судирот на интереси 40
3.13. Примена на Законот за заштита на укажувачи 42
3.14. Примена на Законот за лобирање 48
3.15. Постапување по барања за пристап до информации од јавен карактер 48
4. ОЦЕНКА НА СОСТОЈБАТА СО КОРУПЦИЈА И БОРБАТА ПРОТИВ КОРУПЦИЈАТА ВО ДРЖАВАТА 50
5. Обезбедување на услови за работа на Државната комисија за спречување на корупцијата 52
5.1. Едукација на вработените во Државната комисија за спречување на корупцијата 52
5.2. Технички капацитети на Државната комисија за спречување на корупцијата 53
6. Соработка со институции од јавниот сектор во Република Северна Македонија 56
7. Буџет, завршна сметка и финансирање 60
8. ЗАКЛУЧОЦИ 63
9. ПРИЛОЗИ 64

РЕЗИМЕ

Овој извештај ја отсликува работата на Државната комисија за спречување на корупцијата во текот на 2023 година.

Државната комисија за спречување на корупцијата е независна институција формирана од Собранието на Република Северна Македонија и своите надлежности ги врши согласно Законот за спречување на корупција и судирот на интереси.

Државната комисија за спречување на корупцијата вложи големи напори, преку исполнување на своите надлежности да биде препознаена како гласноговорник за обелоденување на корупцијата и судир на интереси на сите нивоа, но и иницијатор за законито постапување и владеење на правото.

Спроведувајќи ги мерките и активностите на Националната стратегија за борбата против корупцијата 2021-2025, Државната комисија за спречување на корупцијата во 2023 година работеше на секторскиот, институционалниот и личниот интегритет заедно со органите на централна власт и локалната самоуправа. Како резултат на ова заклучно со декември 2023 година системот на интегритет започна да се воведува во 71 институција од редот на органи на државна управа и други државни органи: агенции, фондови, комисии, заводи, инспекторати, секретаријати, 14 судови и 69 единици на локалната самоуправа.

Во текот на 2023 година во Државната комисија за спречување на корупцијата прими 649 пријави и оформи 124 предмети по сопствена иницијатива од разни области, започната е проверка на имотната состојба на 21 носители на јавни функции, издадени се 160 прекршочни платни налози за непочитување на одредбите од Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси и во Буџетот на Република Северна Македонија наплататени се глоби во износ од 13.150 евра во денарска противвредност. Одржани се 18 седници на кои се донесени 1455 одлуки.

Во текот на 2023 Државната комисија за спречување на корупцијата донесе Антикорупциска програма за јавните претпријатија и трговските друштва во државна сопственост и сопственост на општините и градот Скопје 2024-2025 со цел полесно менаџирање со секторите и позициите каде ризиците од корупција, вклучително и дискреционото носење одлуки најмногу се доминантни.

Објавен е извештај од Проценка на ризиците во правосудството што за потребите на Државната комисијата за спречување на корупцијата ја реализираше Мисијата на ОБСЕ во Скопје. Детектирани се значајни ризици кои произлегуваат од надворешни и од внатрешни фактори, а генерално се однесуваат на: Изготвување на несоодветни наоди и мислења од страна на вештаците; Низок квалитет на обвинителните акти; Влијание на претседатели на суд преку годишниот распоред за работа на судот; Блискост помеѓу судии и адвокати што влијае врз постапките; Недостаток на соработка помеѓу јавните обвинителства и другите надлежни органи за откривање; Распоредување на предмети спротивно на Правилникот за внатрешно работење од страна на јавните обвинители на јавните обвинителства и многу други ризици.

Подобрен е и процесот на антикорупциската проверка на легислативата со тоа што Државната комисија за спречување на корупцијата почна да применува софтверско решение за дел од предложените закони, со што побрзо се препознаваат одредбите кои содржат ризици од корупција и судир на интереси, како резултат на тоа направена е антикорупциска проверка на 26 законски решенија.

Во рамки на процесот на ,,Билатерален скрининг" што Република Северна Македонија го започна со Европската Унија, Државната комисија за спречување на корупцијата стана редовен учесник во сесиите пред сé поради својата превентивна антикорупциска улога. Во 2023 година се одржаа билатерални состаноци за 22 поглавја на кои претставниците на Државната комисија за спречување на корупцијата ги претставија изградените политики, алатки и пред се активностите од Националната стратегија како системски механизми, но и други ад-хок преложени механзми во борбата со корупцијата.

Од причина што едукацијата претставува појдовна точка во развојот на едно општество во целина, едукацијата за спознавање на корупцијата и негативните ефекти што ги генерира, значењето на интегритетот, транспарентноста и отчетноста пред јавноста се трите темели на кои се гради борбата против корупцијата. Во таа насока, во 2023 година со своите поддржувачи од Агенцијата на Соединети Американски Држави за меѓународен развој (УСАИД) и Меѓународната фондација за изборни системи (ИФЕС) организираше едукација на ученици од 13 основни училишта низ Македонија, за 23 ученици од трета година од средното училиште „Орце Николов" од Скопје ги отвори своите врати, но и го збогати фондот на лекции јавно достапен преку Е-платформата за учење на веб страната на Државната комисија за спречување на корупцијата.

1. Вовед

Во насока на исполнување на надлежноста од член 19 од Законот за спречување на корупција и судирот на интереси (во натамошниот текст ЗСКСИ), Државната комисија за спречување на корупција (во натамошниот текст: ДКСК) го изготви овој Извештај за своето работење во текот на 2023 година. Извештајот се поднесува до Собранието на Република Северна Македонија и се доставува до Претседателот на Република Северна Македонија, Владата на Република Северна Македонија како и до средствата за јавно информирање.

2023 година е последна година од мандатот на Билјана Ивановска-претседател, и членовите Владо Ѓорѓиев, Софка Пејовска-Дојчиновска, Катица Николовска, Нури Бајрами, Горан Трпеновски и Шемси Салаи, избрани од Собранието на РСМ на 7 февруари 2019 година.

Оваа 2023 година беше посветена на зголемување на бројот на институции како од централната така и од локалната власт кои ќе ги применуваат Политиките на интегритет, беше посветена на едукација во основните училиишта низ Македонија, едукација на вработените од јавниот сектор во Тренинг центарот на ДКСК, презентирање на изградените антикорупциски политики за разни сектори за време на Билатералните скринизи на државните институции што се одржуваа во Брисел, завршување на голем дел предмети од голем јавен интерес.

Оваа 2023 година исто така беше континуитет на напорите за зголемување на бројот на вработените во Секретаријатот на ДКСК, но и финализирање на сите споредни активности неопходни за операбилност на софтверското решение за регистар на избрани и именувани лица и електронско поднесување на анкетни листи. Конечно системот почна да функционира од 01.01.2024 година.

Новиот Закон за лобирање донесен на 01.06.2021 година, со одложена примена од 11.06.2022 и после 18 месеци примена, сеуште нема активна имплементација и нема регистрирано ниту еден лиобист

Мисија: „ДКСК применува и поттикнува доследна примена на законите, нормативно и институционално јакнење, креира антикорупциски политики, изрекува превентивни и репресивни мерки со кои влијае на спречување на корупцијата и судирот на интереси во вршење на власта и јавни овластувања, службена должност и политика, промовира владеење на правото, доброто управување и развива правна култура“, а со цел исполнување на својата

Визија: „Воспоставен функционален и ефикасен систем за превенција и репресија на корупцијата и судирот на интереси“.

2. Статус, раководство, надлежност и организациона структура

2.1. Законска рамка

Со Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси (во натамошниот текст ЗСКСИ) кој е во примена од јануари 2019 година се зголемија надлежностите на ДКСК и се зајакна и нејзината институционалната важност.

Согласно ЗСКСИ, Државната комисија за спречување на корупцијата е самостојна и независна во вршењето на работите утврдени со Законот и со својство на правно лице. Со член 17 од ЗСКСИ, утврдени се 29 надлежности кои генерално може да се поделат во шест сегменти на функционирање како што е прикажано во Табела 1.

Табела 1: Надлежности на ДКСК

Функции на ДКСК	Надлежности од член 17
1. Развој на антикорупциски политики и подобрување на антикорупциската клима	- Донесување на национална стратегија за спречување на корупцијата и судирот на интереси, со акционен план за нејзино спроведување (точка 1). - Спроведување антикорупциска проверка на закони, подзаконски акти и други општи акти, согласно Методологија која самата ДКСК ја донесува (точка 2). - Соработка со здруженија, фондации, научни институции и приватниот сектор во врска со превенција на корупцијата и судирот на интереси (точка 16). - Подготовка на анализи за ризици од корупција во различни сектори (точка 17). - Преземање активности во насока на јакнење на личниот и институционалниот интегритет (точка 18). - Спроведување истражувања на јавното мислење за оценка на своето работење и состојбата со корупцијата (точка 23). - Редовно известување на јавноста за својата работа (точка 28). - Преземање активности на планот на едукацијата и јакнењето на свеста за корупцијата и судирот на интереси (точка 19).
2. Континуирано следење на и проверка на имотната состојба и интересите на избрани и именувани лица, финансирање на политички партии и изборни кампањи и водење на соодветни регистри	○ Следење на законитоста на финансирањето на изборните кампањи (точка 7). ○ Следење на законитоста на финансирањето на политичките партии (точка 6). ○ Евидентирање и следење на имотната состојба и интересите на лицата опфатени со законот (точка 10). ○ Пропишување образец на изјавите за имотната состојба и интересите (точка 11). ○ Вршење проверка на податоците од изјавите за имотната состојба и интересите (точка 12). ○ Соработка со државни органи во обезбедувањето на потребните информации (точка 13). ○ Водење на регистар на избрани и именувани лица (точка 20). ○ Изготвување каталог на подароци врз основа на податоците добиени согласно со членот 58 од ЗСКСИ и објавување на каталогот на својата веб страница (точка 22).

3. Покренување на иницијативи пред други надлежни органи, утврдување на состојби на судир на интереси, прекршочни постапки	○ Постапува по пријави од физички и правни лица за сомнежи за корупција и судир на интереси (точка 3). ○ Покренува иницијатива пред надлежните органи за поведување постапка за утврдување на одговорност на службени лица (точка 4). ○ Покренување иницијатива за поведување постапка за кривично гонење во предметите по кои постапува (точка 5). ○ Покренување иницијатива врз основа на извештаи на Државниот завод за ревизија (точка 8). ○ Водење прекршочни постапки за прекршоците утврдени во членовите 100 - 113 од ЗСКСИ (член 114, ст. 2)
4. Соработка со државни органи, домашни и меѓународни тела и организации	○ Соработка со државни органи во обезбедување на информации (точка 13). ○ Соработка со национални тела на други држави, како и со меѓународни организации на полето на спречување на корупцијата (точка 14). ○ Разменување информации со надлежни тела на други држави и меѓународни организации, врз основа на обврски преземени со меѓународни договори ратификувани согласно Уставот (точка 15). ○ Соработка со здруженија, фондации, научни институции и приватниот сектор во врска со превенција на корупцијата и судирот на интереси (точка 16).
5. Едукација и јакнење на свеста за корупцијата и судирот на интереси	○ Преземање активности на планот на едукацијата и јакнењето на свеста за корупцијата и судирот на интереси (точка 19).
6. Обезбедува сопственото непречено функционирање	○ Донесување годишна програма за работа (точка 24). ○ Донесување етички кодекс за членовите и Секретаријатот (точка 25). ○ Донесување деловник за работа (точка 26). ○ Донесување акти за внатрешна организација и систематизација на работните места во Секретаријатот (точка 27).

ДКСК има доделени надлежности и со други закони како што се Закон за заштита на укажувачите (Службен весник бр. 196/15 и 35/18), Законот за лобирање (Службен весник бр. бр.106/08 и 135/11) и Изборниот законик (Службен весник бр. 40/06...215/21).

2.2. Мандат и статус на претседател и членови

Државната комисија е составена од претседател и шест членови, кои имаат статус на именувани лица. Претседателот и членовите на ДКСК се избираат на јавен оглас што го објавува Собранието на начин и во постапка утврдена со ЗСКСИ кој обезбедува транспарентност и учество на јавноста при изборот на членовите.

Претседателот и членовите на ДКСК ги именува Собранието на РСМ за период од пет години, без право на повторен избор. Од редот на членовите на ДКСК со мнозинство гласови од вкупниот состав на членовите се избира заменик-претседател по принципот на ротација на секои шест месеци. Претседателот и членовите на ДКСК функцијата ја вршат професионално и со полно работно време. Собранието на РСМ го разрешува претседателот и членот на ДКСК по предлог на

Комисијата за прашањата на изборите и именувањата на Собранието, во случај кога е исполнет услов за разрешување утврден во ЗСКСИ.

Постојниот состав на Комисијата беше избран на 8 февруари 2019 година со Одлука за именување на претседател и членови на ДКСК од страна на Собранието на РСМ.

2.3. Секретаријат на Државната комисија за спречување на корупцијата

Секретаријатот на ДКСК е стручна служба која ги врши административните работи од надлежност на Комисијата.

Вработените во Секретаријатот имаат статус на административни службеници раководени од Генерален секретар кој ДКСК го бира со мнозинство гласови.

Врз основа на извршена функционална анализа и проценка на потребната организациона поставеност и човечки ресурси заради исполнување на законските надлежности, од август 2020 година во примена се Правилник за внатрешна организација на Секретаријатот на ДКСК и Правилник за систематизација на работните места во Секретаријатот на ДКСК, а во февруари 2021 направена е негова дополн. Актите за внатрешна организација и систематизација се јавно достапни на веб страната на ДКСК.

Вработените во Секретаријатот се организирани во следниве организациони форми:

Имајќи ги предвид сите релевантни меѓународни извештаи како и заложбите за борба против корупцијата, ДКСК во насока на зајакнување на капацитетите и подобрување на целокупното работење и функционирање на институцијата, во декември 2023 година ја усвои новата функционална анализа, во која ги идентификува главните карактеристики на постојната организациска структура и фукционирањето на ДКСК во целина со предлог мерки за подобрување на ефикасноста и ефективноста во институцијата.

Во Табела 2 прикажана е структурата на човечките ресурси во Секретаријатот на ДКСК во однос на планираниот број на вработени и моменталната состојба на пополнетост по работни места, степен на образование, пол и етничка припадност.

Табела 2: Структура на човечките ресурси во Секретаријатот на ДКСК

Вид на административни службеници	**Планирани**	**Број на вработени**	**ВСС**	**ССС**	**Мажи**	**Жени**	**Македонци**	**Албанци**	**Власи**	**Срби**	**Роми**	**Турци**	**Други**
Генерален секретар	1	1	1			1	1						
Државни советници	2	2	2			2	2						
Раководни административни службеници	15	11	11		1	10	9	1					1
Стручно - административни службеници	42	31	31		14	17	16	10	1	2	1	1	
Помошно - стручни административни службеници	4	2		2		2	2						
Вкупно	**64**	**47**	**45**	**2**	**15**	**32**	**30**	**11**	**1**	**2**	**1**	**1**	**1**

Од административните службеници со завршено високо образование, 19 се со звање магистер и еден доктор на науки.

Во согласност со Годишниот план за вработување во ДКСК за 2023 година, во првата половина на ноември 2023 година, ДКСК започна постапка за вработување на 5 административни службеници со објавување на јавен оглас. По завршување на постапката (крајот на јануари) се очекува бројот на вработени во Секретаријатот на ДКСК да биде 52 пополнети работни места што претставува 81% пополнетост.

Во Табела 3 прикажана е состојбата на пополнетост на работните места во Секретаријатот на ДКСК, во однос на предвидениот број на работни места со актите за систематизација, пополнетост на работните места и процентот на пополнетост, по години.

Табела 3: Состојба на пополнетост на работни места во Секретаријатот на ДКСК

Година	**Број на предвидени работни места**	**Број на пополнети работни места**	**Процент на пополнетост**
2019	51	24	47%
2020	60	23	38%
2021	64	34	53%
2022	64	48	75%
2023 (јануари 2024)	64	52	81%

Подобрувањето на состојбата со човечките капацитети се должи на пополнување на работните места преку нови вработувања, преземање на административни службеници како и унапредување на постојниот кадар. Во текот на 2023 година преку постапка за унапредување со објавување на интерен оглас во Секретаријатот беше унапреден еден административен службеник со долгогодишно работно искуство во институцијата и стручност во работењето, еден административен службеник со спогодба за вработување преку трајно преземање беше вработен

во Секретаријатот на ДКСК, а на двајца административни службеници, спогодбено им престана работниот однос во институцијата

Иако состојбата со бројот на вработените во Секретаријатот е подобрена, ДКСК и во текот на 2024 година ќе работи на зајакнување на човечките ресурси како една од основните цели за нејзино институционално јакнење. Во согласност со Годишниот план за вработување во ДКСК за 2024 година, за наредната година планирани се три нови вработувања и пет унапредувања во Секретаријатот на ДКСК.

Зајакнувањето на капацитетите во ДКСК е од исклучително значење за целокупното функционирање на институцијата. Потребата за подобрување на функционирањето, исто како и во претходните извештаи се повторува и во последниот извештај на Европската Комисија за напредокот на Република Северна Македонија за 2023 година, во кој се констатира проактивноста на ДКСК при обезбедувањето политички насоки за јавните институции за спречување на корупцијата и се препорачува дека напорите за подобрување на функционирањето на ДКСК треба да продолжат особено со доделување на дополнителни средства за вработување специјализиран кадар.

3. Реализирани активности кои произлегуваат од законските надлежности на ДКСК

3.1. Национална стратегија за спречување на корупцијата и судирот на интереси

ДКСК на годишно ниво ја следи имплементацијата на активностите утврдени во Националната стратегија за спречување на корупцијата и судирот на интереси 2021-2025 со Акционен план за нејзиното спроведување (во понатамошниот текст: НС 2021-2025), преку развиеното софтверско решение – ВЕБ апликација, преку кое институциите задолжени за реализација на мерките и активностите периодично доставуваат извештаи за спроведените активности. По извршената евалуација за степенот на реализација на мерките и активностите од НС 2021-2025 година, ДКСК изготви Годишен извештај за спроведувањето на НС 2021-2025 за 2022 година и го достави до Собранието на Република Северна Македонија.

На 5 април 2023 година, ДКСК организираше Годишна конференција за оценка на остварувањето на Националната стратегија за спречување на корупцијата и судирот на интереси со Акционен план 2021-2025 за 2022 година во рамките на проектот „Активност за анти-корупција и интегритет", финансиран од УСАИД, а спроведуван од Меѓународната фондација за изборни системи - ИФЕС, каде беа презентирани наодите од Годишниот извештај за спроведувањето на Националната стратегија за 2022 година, но и предизвиците кои претстојата пред ДКСК.

Врз основа на годишните извештаи за реализација на Националната стратегија за 2022 година (реализирани 17 активности (10%), во тек на реализација се 58 активности (35%), додека 90 (55%) од активностите воопшто не се започнати со реализација), ДКСК започна активности за изменување и дополнување на НС 2021-2025 со Акционен план за нејзино спроведување. За таа цел беа одржани девет (9) работилници за прибирање и подготовка на материјал за изменување и дополнување на НС со експертска поддршка од Меѓународната фондација за изборни системи - ИФЕС.

Во измената и дополнувањето на НС, додадени се два нови сектори: Надзор над спроведување на законите и Имот во државна сопственост. Во секторот Надзор над спроведување на законите утврдени се вкупно три приоритетни проблеми кои генерираат корупција, за чие надминување се предвидени три мерки и 10 активности, додека во секторот Имот во државна сопственост утврдени се вкупно два приоритетни проблеми, за чие надминување се предвидени две мерки и осум активности.

Покрај двете нови области, со изменувањето и дополнувањето на НС, се врши изменување на дел од постојните мерки и активности, како и дополнување со вкупно 102 нови активности. Најголем дел од новите активности се додадени во хоризонталната област Јавни набавки и во секторите Урбанизам и просторно планирање и во Животна средина, области за кои ДКСК утврди дека е потребно да се зајакнат со дополнителни мерки и активности.

Во периодот од 15 до 30 ноември 2023 година преку ВЕБ апликацијата беше отворен нов циклус на евалуација на степенот на реализација на активностите за 2023 година, кога координаторите на институциите носители на активностите, поднесуваа извештаи за степенот на реализација на активностите. По завршување на евалуацијата, ДКСК ќе изработи Годишен извештај за спроведување на Стратегијата во 2023 година и ќе го достави до Собранието на Република Северна Македонија до 31 март 2024 година.

Податоците од евалуацијата прикажани во Табела 4 и оваа година говорат за мал процент на реализација на планираните мерки и активности.

Табела 4: Реализација на национална стратегија за спречување на корупцијата и судирот на интереси 2021-2025 со акционен план во 2023 година

Р.бр.	Области/ Сектори	Број на предложени			Планиран период на реализација на активностите					Број на активности во 2021			Број на активности во 2022			Број на активности во 2023		
		Проблеми	**Мерки**	**Активности**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**Реализирани**	**Нереализирани**	**Во тек**	**Реализирани**	**Нереализирани**	**Во тек**	**Реализирани**	**Нереализирани**	**Во тек**
1	Јавни набавки	2	2	4	3	0	1	0	0	1	2	0	0	0	2	0	2	1
2	Вработување	3	8	13	8	4	0	0	0	1	5	2	0	7	5	0	9	3
3	Политички систем	6	7	8	6	2	0	0	0	1	1	4	0	3	4	0	3	4
4	Правосудство	3	7	14	9	5	0	0	0	7	0	2	5	3	2	4	5	0
5	Органи за спроведување на законот	7	13	21	14	7	2	0	0	2	9	3	3	10	6	1	13	5
6	Здравство	5	18	26	12	13	1	0	0	1	9	2	2	16	6	8	7	8
7	Образование	8	18	34	27	4	0	0	0	6	10	11	5	12	11	3	12	10
8	Труд и социјална политика	1	5	10	3	5	2	0	0	0	2	1	0	3	5	3	4	3
9	Урбанизам и просторно планирање	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
10	Животна средина	1	1	2	0	2	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	1
11	Земјоделство	5	9	16	11	5	0	0	0	0	10	1	0	14	2	1	7	8
12	Спорт	2	6	15	7	7	1	0	0	0	6	1	0	9	5	0	10	5
13	Економија и бизнис	4	8	13	8	5	0	0	0	1	5	2	2	8	3	1	11	1
14	ЈП и АД	3	3	6	0	2	2	2	0	0	0	0	0	2	0	1	3	0
15	Медиуми и граѓанско општество	3	5	8	3	5	0	0	0	2	0	1	0	2	5	0	2	5
	ВКУПНО	**54**	**111**	**191**	**111**	**67**	**9**	**2**	**0**	**22**	**59**	**30**	**17**	**90**	**58**	**22**	**89**	**55**

Графикон 1

Од добиените извештаи и направените проверки е утврдено дека од вкупно 166 предвидени активности за 2023 година 22 се реализирани, 89 не се реализирани, додека пак 55 активности се во тек на реализација.

По области, степенот на реализација е прикажан го Графикон 2

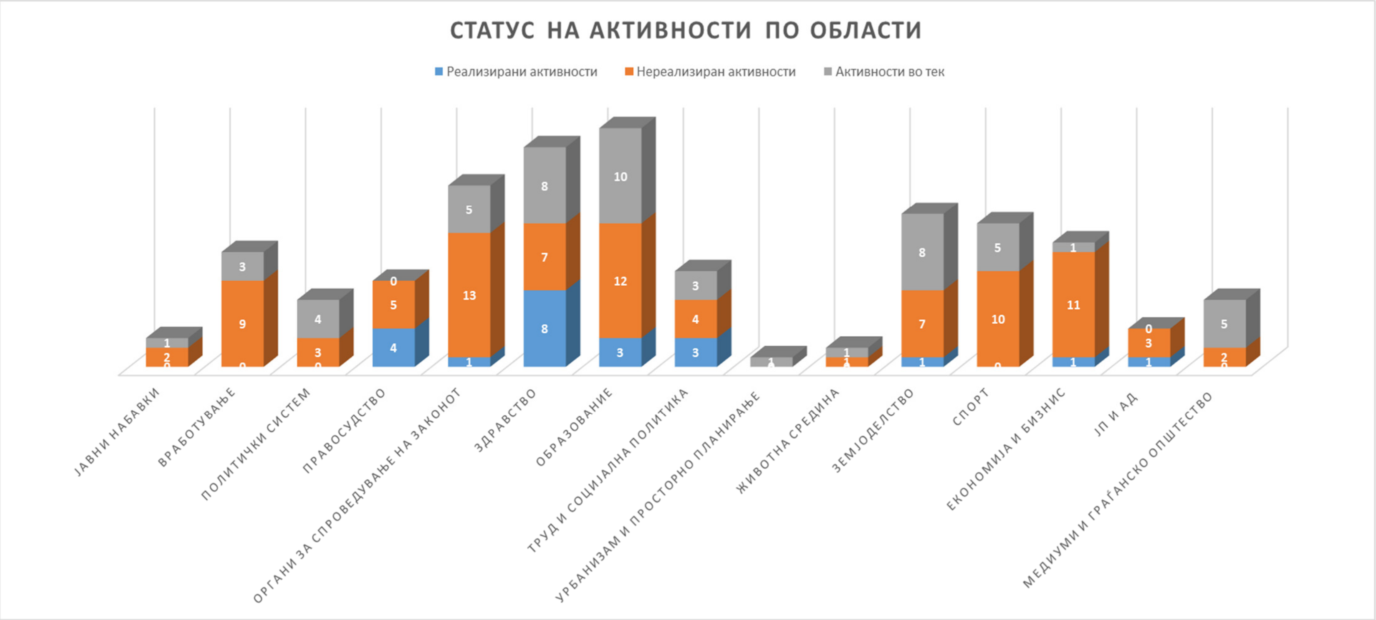

Графикон 2

Причината за ваквите состојби е недоволната посветеност на институциите за навремено извршување на доделените активности, но и неефикасноста на Собранието на РСМ во носењето на закони од причина што голем број закони кои согласно активностите треба да се изменат, веќе подолго време се во Собраниска процедура.

Постапувања по предмети

Постапувањата на ДКСК во однос на проверка и утврдување на состојбите поврзани со сомнежи за коруптивно однесување, судир на интереси, спречување корупција во политиката, непријавување на имот и интереси, проверка на изјавите за имот и т.н. ги темели на основа на пријави од правни или физички лица, анонимни или познати, по допрен глас или по сопствена иницијатива, но и по годишни планови. И во текот на 2023 година до ДКСК беа доставени голем број пријави по сите основи прикажани во Табела 5:

Табела 5: Состојба на предмети по примени пријави, сопствена иницијатива и донесени одлуки

Област за постапување	Корупција		Судир на интереси		Имотна состојба		Финансирање на изборни кампањи		Вкупно	
Година	**2023**	**2022**	**2023**	**2022**	**2023**	**2022**	**2023**	**2022**	**2023**	**2022**
Примени пријави	549	563	64	118	36	17	-	0	649	698
Сопствена иницијатива	13	20	57	27	54	80	-	0	124	127
Број на донесени одлуки	1074	507	146	161	235	372	2	14	1455	1056

Податоците за 2023 година говорат дека исто како и во минатата 2022 година, најголем број на поднесени пријави се со наводи за постоење сомнеж за коруптивно однесување на службените лица (Графикон 3). Покрај тоа ДКСК издаде 66 мислења по доставени барања согласно член 72 став 3 од ЗСКСИ, односно издавање мислења во случаи на постоење потенцијален судир на интереси.

Графикон 3

Во текот на 2023 година ДКСК одржа вкупно 18 седници преку on-line платформа на кои седници на радиодифузерите и електронските медиуми им беше овозможен пристап директно да ги следат. Дополнително, снимките од одржаните седници се јавно достапни на youtube канал.

Член 22 од ЗСКСИ: Седници на комисијата:

(1) Државната комисија, одлуките во вршењето на работите од својата надлежност, ги носи на седница со која претседава претседателот на Државната комисија, со мнозинство гласови од вкупниот состав на Државната комисија.

(3) Седниците на Државната комисија се јавни.

(4) По исклучок на ставот (4) од овој член, јавноста може да биде исклучена кога се постапува по предмети кои содржат класифицирани информации и податоци кои се заштитени со закон.

На одржаните седници беа донесени 1455 одлуки, кои според областа на надлежност на ДКСК се прикажани во Графикон 4.

Графикон 4: Донесени одлуки според област на надлежност

Член 17 од ЗСКСИ: ДКСК ги има следниве надлежности:

точка 4: покренува иницијатива пред надлежните органи за поведување постапка за утврдување на одговорност на службени лица;

точка 5: покренува иницијатива за поведување постапка за кривично гонење во предметите по кои постапува

Во рамки на наведените надлежности, како резултат на постапувањата по предмети, ДКСК достави иницијативи за постапување и до други надлежни органи. Состојбата на доставените иницијативи и постапувања на институциите по истите е прикажана во Табела 6.

Табела 6: Преглед на доставени иницијативи до органи и институции за надлежно постапување и ефекти од нивно постапување во период 2019-2023

р. Број	Институција	Доставени иницијативи						Постапувања на институциите во 2019-2022								Постапувања на институциите во 2023 по доставените иницијативи							
		2019-2021		2022		2023		Постапено		Отфрлени		Надминат на друг начин		Не доставиле одговори		Постапено		Отфрлени		Надминат на друг начин		Не доставиле одговори	
		Судир	Корупција	Судир	Корупција	Судир	Корупција	Судир	Корупција	Судир	Корупција	Судир	Корупција	Судир	Корупција	Судир	Корупција	Судир	Корупција	Судир	Корупција	Судир	Корупција
1	ОЈО	3	15		12	1	28		7	3	3		1		16		12		1			1	16
2	Влада на РСМ	2	9		2		8	1	6		2	1	2		1		3		1				4
3	Градоначалници	6	6				0	2	3	2	1		1	2	1								
4	Други	3	2	1	2	3	0	2	1	1	1	1	1		1	1		1				1	
5	МВР		1				0		1														
6	Инспекциски служби	1	3	1	1	1	2	2	4										1	1			1
7	Министерство за здравство	4	3			1	1		1				1	1	3							1	1
8	Министерство за култура	1					0	1															
9	Министерство за образование		3				0								3								
10	Министерство за труд и социјална политика				1		2								1								2
11	Министерство за одбрана			1			0							1								1	
12	НО и УО и Училишни одбори	10	1	5		3	3	8		7	1					2	1	1					2
13	Совет на јавни обвинители						2																2
14	Вишо Јавно обвинителство						1										1						
15	Комисија за заштита од конкуренцијата						1																1
16	Министерство за правда						2										2						
17	Регулаторна комисија за енергетика						1																1
18	Совети на ЕЛС						1																1
19	Судски Совет						2										1						1
20	Управа за финансиска полиција						1																1
21	Управа за јавни приходи						1																1
	Вкупно	30	43	8	18	9	56	16	23	13	8	2	6	4	26	3	19	2	3	1	0	4	30
	Вкупно	73		26		65		39		21		8		30		22		5		1		34	

3.2. Постапувања во случаи за сомнежи за корупција

Корупцијата е злоупотреба на функцијата, јавното овластување, службената должност или положба за остварување на корист, директно или преку посредник, за себе или за друг

ДКСК по сопствена иницијатива, информации од медиуми (допрен глас) или по пријави од граѓани, правни субјекти, граѓански организации, отвора и постапува по предмети со сомнежи за корупција.

Согласно член 23 од ЗСКСИ, за целосно утврдување на фактичката состојба, ДКСК бара податоци и информации од надлежни институции, правни и физички лица кои се должни да ги достават најдоцна во рок од 15 дена од денот на добивањето на барањето. Не постапувањето на одговорните лица по барањата на ДКСК е основ за изрекување санкција за истите.

Исто како и претходните години и во 2023 година ДКСК доби голем број пријави со сомнеж од корупција или сомнежи за незаконски дејствија од страна на службени и одговорни лица во јавниот сектор. Состојбата на примени пријави е прикажана во Табела 7.

Табела 7: Преглед на примени пријави и оформени предмети

Оформени предмети	**Број на евидентирани предмети**	
	2023	**2022**
Сопствена иницијатива	13	20
Пријави од граѓани	549	563
Вкупно:	**562**	**583**

Во Графикон 4, согласно податоците обезбедени од интерната евиденција на ДКСК, прикажани се областите со најголем број на пријави со наводи за незаконски или коруптивни елементи од страна на службени лица во јавниот сектор, како и областите за кои ДКСК по сопствена иницијатива има формирано предмети:

Графикон 5

Во Графикон 6 пак е прикажано на кои проблеми се упатени наводите од доставените пријави, односно формираните предмети по сопствена иницијатива

Графикон 6

Постапувајќи по предмети од областа на корупцијата, ДКСК во текот на 2023 година донесе одлуки постапувајќи по 1074 предмети на начин прикажан во Табела 8.

Табела 8: Состојба одпостапувања по предмети од областа на корупцијата

Постапувања на ДКСК	2023	2022
Број на решени предмети	**1139**	**560**
Донесени заклучок *за припојување на предмети (исти наводи); пренесено за постапување во друга организациона единица*	65	51
Донесени одлуки	**1074**	**509**
○ *Отфрлени пријави – ненадлежност за постапување или нема доволно елементи за постапување*	495	209
○ *Пријавата се доставува на други органи на надлежно постапување*	76	67
○ *Запирање на постапката – наводите не се потврдени*	503	232
○ *Поништена одлука*	0	1
Предмети по кои се преземани конкретни мерки	**56**	**18**
Поднесени иницијативи до ОЈО	**28**	**12**
- *Прифатени иницијативи*	-	-
- *Отфрлени иницијативи*	1	1
- *Постапувањето е во тек*	27	11
Иницијатива до надлежните институции за утврдување одговорност на раководни и службени лица	**28**	**6**
➢ *Прифатени иницијативи*	7	1
➢ *Отфрлени инцијативи*	3	2
➢ *Постапувањето на институциите сеуште е во тек*	18	3
Други иницијативи и барања произлезени од предмети	**24**	**5**
Доставени препораки за преземање на конкретни мерки до институции	**22**	**12**
Укажувања	**13**	**2**

Одлуките за отфрлање на 495 пријави поради ненадлежност за постапување на ДКСК во најголем број се однесуваат за пријави поврзани со:

- изразено незадоволство од донесени судски пресуди како од основните така и од повисоките судови, па незадоволството од донесената одлука се поврзува со коруптивна позадина,
- сомневања за незаконитости при носење на решенија за градење на објекти, при донесувањето на детални урбанистички планови или нивни измени,
- сомневања за незаконитости при спроведување на приватизација, односно денационализација на приватно земјиште,
- наводи кои се упатени кон лица кои согласно член 8 од Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси не се службени лица,
- пријави за кои ДКСК претходно постапувала и има донесно одлуки.

За 76 предмети ДКСК донесе одлуки пријавите или заедно со целосно обезбедните докази од постапувањето да се достават на други органи за нивно надлежно постапување од причина што ДКСК нема силни механизми за потврдување на одделни настани или обезбедување докази од други поврзани извори. Со овие одлуки, ДКСК го делегира постапувањето најчесто пред Судски Совет на РСМ, Совет на јавни обвинители на РСМ, Управа за финанска полиција, Управа за финансиско разузнавање, Управа за јавни приходи, ресорни министерства по пријави за незаконски постапувања во одделни комори и слично.

Бројот на донесени одлуки за запирање на постапките – 503, се резултат на постапувањата на ДКСК по пријави за кои од институциите се обезбедени потребните докази за утврдување на фактичката состојба по искажаните наводи. Дел од постапките се запрени поради непотврдени наводи, за дел од нив поднесени со соодветни иницијативи, а за дел дадени препораки и укажувања кон институции за намалување на ризиците од корупција во анализираните постапки.

Според податоците на ДКСК, најголем број на пријави со сомневања за незаконитости во постапките се однесуваат на:

- Вработувања: исто како и во претходни години, вработувањето претставува најгорливо прашање на граѓаните каде дискреционите овластувања на одговорните лица за одлучување и избор на кандидати преовладува над утврдениот систем на вредување на образование, искуство и компетентност,
- Злоупотреба на „Балансерот" од страна на кандидатите при вработувањата,
- Незаконитости во постапките за унапредување во повисоки научно-наставни звања од страна на факултетите,
- Узурпација на јавен простор, градби во заштитени подарчја или Национални паркови,
- Сомневања за подготвени тендерски документации и тендерски спецификации кои фаворизираат одделни компании.

ДКСК нема механизми за преземање мерки за запирање на овие појави, казнување на одговорни лица, или покренување на постапка пред надлежните судови пред се поради системски слабости во материјалните закони, но и поради неказнивост на појавите.

Поднесени иницијативи до Основно јавно обвинителство

Согласно член 17 став 1 алинеја 5 од Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси, ДКСК покренува иницијатива за поведување постапка за кривично гонење во предметите по кои постапува. Од предметите по кои ДКСК постапуваше во текот на 2023 година, а врз основа на сомневање за незаконити постапувања, казниви согласно одредбите од Кривичниот закон, поднесени се 28 иницијативи до надлежните јавни обвинителства. Основот за поднесување на овие иницијативи, спроведените активности како и одговорот на надлежните обвинителства се прикажани во Прилог 1 кон овој Извештај.

ДКСК поднесе неколку иницијативи до надлежни јавни обвинителства за состојба која се појавува со години наназад: повеќекратно, континуирано бирање или именување на исти лица за В.Д. директори на јавни претпријатија, јавни здравствени установи, културни центри и слично спротивно на начините на избор предвидени со одделни материјални закони и преку злоупотреба на службената положба и овластување овозможено е именување на блиски лица, партиски лица без да се води грижа на стручните и професионалните компетенции.

Поднесени иницијативи до надлежните институции за утврдување одговорност на раководни и службени лица

Согласно член 17 став 1 алинеја 4 од Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси, ДКСК покренува иницијатива пред надлежните органи за поведување постапка за утврдување на одговорност на службени лица. Од предметите по кои ДКСК постапуваше во текот на 2023 година, а врз основа на сомневање за заштита на лични интереси, постоење на непотизам, кронизам и клиентелизам, повреда на етички Кодекси и слично, ДКСК поднесе 28 иницијативи пред надлежните органи за поведување постапка за утврдување на одговорност на службени лица, врз основа на обезбедените докази по предмети по кои постапуваше. Основот за поднесување на овие иницијативи, спроведените активности како и одговорот на надлежните институции се прикажани во Прилог 2 кон овој Извештај.

Дадени препораки и укажувања

Постапувајќи по конкретни предмети, ДКСК препозна состојби кои можат да создадат ризик од корупција, нарушување на принципите на доброто владеење, владеење на правото и личниот и институционален интегритет при вршењето на јавните овластувања.

За да се обезбеди доверба на граѓаните во вршењето на јавните функции и во работата на јавните институции, односно обезбедување на непристрасно однесување на службените и одговорните лица во институциите, ДКСК упати препораки и укажувања до неколку институции за преземање на конкретни дејствија за надминување на констатираните состојби и тоа: 22 Препораки и 13 Укажувања. Основот за упатените препораки и укажувања, спроведените активности како и одговорот на надлежните институции се прикажани во посебен прилог документ –Прилози 3 и 4 кон овој Извештај.

3.3. Постапување во случаи на судир на интереси

Член 72 од ЗСКСИ

(1) Службеното лице во своето работење, е должно да внимава на потенцијален судир на интереси и да преземе мерки за негово одбегнување.

(2) Во случај на сомневање за постоење судир на интереси, службеното лице е должно да ги преземе сите неопходни мерки за да го спречи влијанието на неговиот приватен интерес или приватниот интерес на друго лице врз извршувањето на неговите овластувања и должности и за тоа да го извести својот претпоставен.

Зголемената сензибилност на јавноста во однос на ова прашање придонесе за зголемен број пријави на сите облици на судир меѓу јавниот и приватниот интерес што е најмногу изразено при вработувањата во јавниот сектор како што се непотизам, кронизам, клиентелизам, политичко и партиско влијание. Во Табела 9 прикажани се состојбите во однос на примени пријави со наводи за постоење на судир на интереси во последните три години.

Табела 9: Примени пријави и евидентирани предмети

Оформени предмети	**Број на евидентирани предмети**	
	2023	**2022**
Сопствена иницијатива	57	27
Пријави од граѓани	64	118
Вкупно:	**121**	**145**

Согласно потадоците обезбедени од интерната евиденција на ДКСК, најголем број на пријави со наводи за постоење на судир на интереси се однесуваат на области прикажани во Графикон 7:

Графикон 7

Во однос на постапувањата по пријавите од областа на судирот на интереси, ДКСК донесе одлуки по 146 предмети прикажани во Табела 10.

Табела 10: Постапувања од областа на судир на интереси

Постапувања на ДКСК	2023	2022
Предмети со наводи за судир на интереси	121	145
Донесени одлуки	146	161
- **Непотврдени наводи**		**46**
- **Отфрлени – ненадлежност на ДКСК**	**12**	**21**
Констатирана состојба на судир на интереси и донесени одлуки	**-**	**3**
- Постапено по препораки на ДСКС за отстранување на судир на интереси	-	-
- Постапувањето на лицата е во тек	-	3
Поднесени иницијативи за одговорност на службени лица поради постоење на судир на интереси	**8**	**6**
- Прифатени иницијативи	5	2
- Постапувањето на институциите е во тек		4
Поднесени иницијативи за разрешување на службени лица поради постоење на судир на интереси	**-**	**2**
- Прифатени иницијативи		2
- Постапувањето на институциите е во тек		**-**
Доставени укажувања до други институции за постапување по потврдени наводи за постоење судир на интереси		
Доставени иницијативи за поведување постапка за кривично гонење на одговорни службени лица	**1**	**-**
- Прифатени иницијативи		-
- Отфрлени иницијативи		-
Изречена јавна опомена	**-**	**-**
Поднесени прекршочни платни налози за непостапување по утврдените состојби на судир на интереси	73	37
Платени платни налози	49	29
Поднесено барање на прекршочна постапка поради неплаќање на платни налози	20	3
Доставени барања за мислење	66	88
Дадени мислења	66	*87*

Од областа на судир на интереси на веб страната на ДКСК објавени се вкупно 146 одлуки донесени на седници на ДКСК.

Поднесени иницијативи до надлежни институции за утврдување одговорност на службени лица

ДКСК поднесе 8 иницијативи пред надлежните органи за поведување постапка за утврдување на одговорност на службени лица поради прекршување на одредби од ЗСКСИ, односно поради неизземање и непријавување на приватен интерес од страна на службените лица во постапки за

вработување на блиско лице, вршење надзор во правни лица каде службеното лице имало приватен интерес, учество во расправа кога се работело за интерес на блиско лице и сл.

Исто така, ДКСК поднесе една иницијатива за кривично гонење на службено лице – градоначалник по предмет поврзан со незаконско именување на в.д. директор во основно училиште а поради постоење на приватен интерес.

Основот за поднесување на овие иницијативи, спроведените активности како и одговорот на надлежните институции се прикажани во Прилог 5 кон овој Извештај.

Проверка на изјавите за интереси

Избрано или именувано лице, одговорно лице во јавно претпријатие, јавна установа или друго правно лице што располага со државен капитал, нотар, извршител, административен службеник од категоријата А утврдена со закон или лице вработено во кабинетите на претседателот на Република Македонија, претседателот на Собранието на Република Македонија, потпретседателите на Собранието на Република Македонија, претседателот на Владата на Република Македонија, замениците на претседателот на Владата на Република Македонија, министрите и генералниот секретар на Владата на Република Македонија, заради извршување на работни задачи на посебен советник, при изборот, именувањето назначувањето, односно вработувањето, а најдоцна во рок од 30 дена од денот на изборот, именувањето, назначувањето односно вработувањето поднесува изјава за имотна состојба и интереси.

Изјавата за интереси поднесена од горенаведените лица содржи информација за јавните овластувања и должности на истите лица и за членовите на нивните семејства, како и извршување на дополнителни јавни овластувања и должности, трговски друштва и статус на самите лица во тие друштва, здруженија на граѓани и фондации и статус на лицата во истите.

Во текот на 2023 година од поднесените 600 образци изјави за интереси извршена е редовна административна проверка на 300 изјави за интереси

Табела 11: Поднесени изјави за судир на интереси

Година	2023	2022
Број на поднесени изјави	600	1276

До надлежни органи поради постоење на потенцијален судир на интереси доставени се 11 укажувања со цел превенција и спречување натамошни ситуации на појава на реален судир на интереси.

3.4. Следење на законитоста на финансирањето на политички партии и изборни кампањи

Во текот на 2023 година немаше изборен процес во РСМ, така што ДКСК постапуваше по преостанатите 2 (два) предмети по пријави во врска со изборни нерегуларности за Локалните избори 2021 година за кои донесе соодветни одлуки.

ДКСК во текот на 2023 година оформи и постапи по предмет согласно надлежностите утврдени во член 31 од ЗСКСИ кој се однесува на следење на финансирањето на една политичка партија. За предметот е донесена одлука постапката да се запре и да се достави на надлежно

постапување до Државниот завод за ревизија. (овој предмет е содржан во податоците од областа за спречување на корупцијата.)

3.5. Евидентирање и следење на имотната состојба

Член 17 од ЗСКСИ: Надлежности на ДКСК

(10) Ја евидентира и следи имотната состојба и интересите во постапка согласно со овој закон;

(11) Пропишува образец на изјавите за имотната состојба и интересите;

(12) Врши проверка на податоците од изјавите за имотната состојба и интересите;

(13) Соработува со други државни органи во обезбедување на потребните информации;

Овие надлежности ДКСК ги реализира со прибирање, евидентирање и анализирање на податоците од образецот – Изјава за имотна состојба и судир на интереси кој треба да биде електронски достапен и поднесен. Периодот за донесување на новиот образец – Изјава за имотна состојба и судир на интереси, е 60 дена од денот на конституирањето на составот на ДКСК, односно 08.04.2019 година (член 119 од ЗСКСИ). До тогаш во примена ќе бидат старите акти[1].

Иако образецот - Изјава за имотна состојба и судир на интереси ДКСК го пропиша во законскиот рок, во отсуство на апликативен софтвер за негово електронско поднесување и во 2023 година ДКСК не беше во можност да го имплементира. Во Октомври 2021 година, Делегацијата на Европската Унија ги обезбеди потребните средства и избра ИТ компанија, така што периодот во 2022 година беше период на интензивен развој на софтверското решение, а во 2023 беа обезбедени неопходните механизми за заштита на личните податоци при процесите на import/export и процесот на обработка. Овој софтвер започне да се имплементира од 1 јануари 2024 година.

Поради наведените состојби и околности, податоците за имотната состојба, избраните и именуваните лица се уште ги поднесуваат обрасците пропишани со старите законски решенија. Нотарите и извршителите се уште не доставуваат податоци за својата имотна состојба и интереси пред се поради тоа што согласно преодните одредби на ЗСКСИ, оваа обврска треба да ја исполнат согласно ново пропишаниот образец.

Во текот на 2023 година до ДКСК се доставени вкупно 1377 обрасци за имотна состојба прикажани во Табела 12.

[1] Член 119 став 2 од ЗСКСИ: До донесување на подзаконските акти утврдени со овој закон, ќе се применуваат постојните подзаконски акти донесени согласно со одредбите на Законот за спречување на корупцијата („Службен весник на Република Македонија“ број 28/2002, 46/2004, 126/2006, 10/2008, 161/2008, 145/10, 97/15 и 148/15) и Законот за спречување на судир на интереси („Службен весник на Република Македонија” број 70/2007, 114/2009, 6/12 и 153/15).

Табела 12: Преглед на поднесени анкетни листови

Основ за поднесување на анкетни листови	2023	2022
По избор/именување на функција	808	2836
По престанок на функција	74	1306
За промена на имотна состојба	495	281
Вкупно	**1377**	**4423***

* Големиот број на поднесени анкетни листи во 2022 година е резултат на одржаните локалните избори од 2021 година, кои во текот на 2022 година предизвикаа голем број именувања и разрешувања

ДКСК континуирано ги обработува ново поднесените анкетни листови и ги ажурира податоците за промена на имотната состојба, така што на својата WEB страница (www.dksk.org.mk) во 2023 година се објавени податоци од анкетни листови за 10633 избрани и именувани лица.

3.6. Проверка на податоците од изјавите за имотната состојба и интереси

Државната комисија е надлежна да врши проверка на податоците од Изјавата за имотната состојба и интересите во случаи кога постапува по конкретен предмет (член 92 од ЗСКСИ), како и врз основа на годишен план за следење на имотната состојба и судир на интересите (член 19 од ЗСКСИ). Во јануари 2023 година беше усвоен Годишен план за следење на имотна состојба и судир на интереси со кој беше предвидена проверка на податоците за имотната состојба и судирот на следните категории функционери:

- Обвинители –5
- Судии – 5;
- Пратеници – 6 и
- Носители на јавни функции во Влада на РСМ -5.

Постапувањата по предметите за селектираните функционери се во тек поради должината на периодот за обезбедување на потребната документација од различни институции и соодветна анализа.

За реализација на планираните проверки, ДКСК обезбедува информации и податоци од Агенцијата за катастар на недвижности, Министерството за внатрешни работи, Централниот депозитар за хартии од вредност, Управата за јавни приходи и Централниот регистар на Република Северна Македонија. Доколку се утврди потреба, ДКСК обезбедува информации и податоци од финансиските институции во Република Северна Македонија. При обезбедувањето на информации и податоци, освен од Централниот регистар на РСМ и од Агенцијата за катастар на недвижности во чиј дистрибутивен систем ДКСК има непосреден електронски пристап, податоците од останатите институции се прибираат во печатена форма што го отежнува и забавува процесот на проверка на податоците од поднесените анкетни листови.

ДКСК континуирано врши проверка дали избраните и именуваните лица постапиле согласно законските обврски и во рок од 30 дена од нивно именување, односно разрешување доставиле Изјава за имотната состојба и интересите. Исто така, ДКСК, врз основа на доставени пријави, но и по сопствена иницијатива оформи предмети за проверка на вистинитоста на податоците во

анкетните листови доставени од избрани и именувани лица. Ефектот од постапувањето на ДКСК во периодот од 01.01.2023 до 31.12.2023 година е прикажан во Табела 13.

Табела 13: Преглед на предмети оформени по член 82, 85 и 82 од ЗСКСИ

Основ за постапување	2023			2022		
	Сопствена иницијатива	По пријави	Вкупно	Сопствена иницијатива	По пријави	Вкупно
Не поднесување/не навремено поднесување на анкетни листови/обрасци за промена на имотна состојба - член 82 или 85	12	15	27	17	6	23
Проверка на податоци од анкетни листови – член 92	21	21	42	9	11	20
Годишен план за следење на имотната состојба и интереси за 2022 година	21	-	21	54	-	54
Вкупно:	**54**	**36**	**90**	**80**	**17**	**97**

По спроведената административна проверка на дел од доставените изјави ДКСК:

- издаде 120 прекршочни платни налози од кои:
  - ✓ 118 прекршочни платни налози се однесуваат за неподнесување или ненавремено поднесување на Изјавата согласно роковите предвидени во член 82 од ЗСКСИ и
  - ✓ 2 прекршочни платни налози се однесуваат за непријавување на зголемување на имотот спротивно на член 85 од ЗСКСИ.
- Донесени се 253 одлуки за запирање на постапката поради надминување на состојбите, односно платена глоба, или поради натамошно постапување на Прекршочната комисија на ДКСК.
- Поднесени се 27 барања до Прекршочната комисија на ДКСК за поведување прекршочна постапка поради не плаќање на изречената глоба.

По еден предмет поднесено е известување до ОЈО за надлежно постапување, а за останатите предмети, проверката на податоците е во тек.

3.7. Регистар на избрани и именувани лица

Член 17 од ЗСКСИ: Надлежности на ДКСК
(20) Води регистар на избрани и именувани лица;

ДКСК води Регистар на избрани и именувани лица како единствена база на податоци за избрани или именувани лица, одговорно лице во јавно претпријатие, јавна установа или друго правно лице што располага со државен капитал, нотар, извршител, административен службеник од категоријата А утврдена со закон или лице вработено во кабинетите на претседателот на РСМ, претседателот на Собранието на РСМ, потпретседателите на Собранието на РСМ, претседателот на Владата на РСМ, замениците на претседателот на Владата на РСМ, министрите и генералниот

секретар на Владата на РСМ, заради извршување на работни задачи на посебен советник, при изборот, именувањето, назначувањето, односно вработувањето (член 89 од ЗСКСИ).

Регистарот се ажурира на дневна основа со податоците што овластени лица од институциите кои имаат надлежност да вршат избори и именувања ги доставуваат до ДКСК и тоа во рок од 15 дена од нивниот избор, именување, односно престанок на функцијата.

Од воспоставувањето на регистарот[2] до 31 декември 2023 година, внесени се податоци за 11.554 актуелни и поранешни избрани и именувани лица. Ова не ја претставува точната бројка на избрани и именувани лица поради фактот што голем број институции кои вршат именување и разрешување не ја исполнуваат обврската за известување кон ДКСК. Од таа причина ДКСК не располага со реални и точни податоци за бројот на избрани и именувани лица, дали истите сеуште активно ја извршуваат функцијата или им престанал мандатот, дали е извршен реизбор и слично.

Ажурноста на Регистарот на избрани и именувани лица е од огромна важност за ДКСК заради остварување на другите надлежности поврзани со евидентирањето и следењето на имотната состојба и интересите и проверка на податоците од изјавите за интереси. Во текот на 2022 година со поддршка од ЕУ, преку ИПА 2 проектот, за потребите на ДКСК започна да се развива интегрирано софтверско решение со повеќе поврзани модули. Основниот модул на овој софтвер треба да воспостави и обезбеди единствен регистар на актуелни избрани, именувани или назначени лица, врз основа на податоци кои ќе бидат генерирани, односно ажурирани од страна на лица со пристап до овој регистар овластени од страна на институциите кои вршат избор, именување односно назначување.

Модулот за регистар на актуелни избрани, именувани или назначени лица да започна да се применува од 15.02. 2023 година.

3.8. Водење прекршочни постапки

Со Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси, ДКСК има зголемени и зајакнати надлежности во спречувањето и корупцијата и судирот на интереси, но и механизми за санкционирање на избраните, именуваните и службените лица во случаи на постапување спротивно на законските одредби. Согласно член 114 од ЗСКСИ, за утврдените прекршувања на одредбите од законот, прекршочната постапка ја води и прекршочни санкции изрекува Прекршочната комисија во ДКСК која се бира од редот на овластени службени лица во Секретаријатот со соодветен степен и вид на стручна подготовка и потребно работно искуство, од кои најмалку еден од членовите е дипломиран правник со положен правосуден испит.

Прекршочна постапка се води согласно Законот за прекршоците и пред поднесување на барање за поведување на постапката, се спроведува постапка на порамнување со издавање на прекршочен платен налог. Овластените службени лица водат евиденција за издадените прекршочни платни налози и за исходот на поведените постапки. Формата и содржината на прекршочниот платен налог ги пропишува Државната комисија.

Во извештајниот период овластените службени лица во ДКСК издадоа 160 прекршочни платни налози (во вкупен износ од 47.500 евра во денарска противвредност), од кои 120 се за прекршоци утврдени со член 82 и 85 од ЗСКСИ, односно за не поднесување анкетен лист, изјава за интереси или образец за пријавување промени на имотната состојба. Во 88 случаи од страна на

[2] Регистарот е воспоставен во 2016 година

сторителите е постапено по издадените платни налози и во законски утврдениот рок платена е половина од изречената глоба.

Поради не подмирување на глобата во рокот утврден во платниот налог, од овластените лица во ДКСК поднесени се 49 барања за поведување на прекршочна постапка за сторен прекршок. По поднесените барања за поведување на прекршочна постапка, заклучно со 31.12.2023 година, од страна на Прекршочната комисија во ДКСК донесени се 31 решенија со кои е изречена прекршочна санкција глоба (во вкупен износ од 10.100 евра во денарска противвредност), едно (1) решение со кое е изречено прекршочна санкција Опомена, пет (5) решенија за ослободување од одговорност, осум (8) решенија со кои се запира прекршочната постапка поради откажување на подносителот на барањето и две (2) решенија со кои се отфрла барањето за поведување на прекршочна постапка. Во седум (7) случаи е вратено барањето за поведување на прекршочната постапка со цел спроведување постапка за порамнување согласно со закон. За останатите предмети постапката е во тек.

Против пет (5) решенија на Прекршочната комисија, од страна сторителите поднесени се тужби до Управен суд на РСМ.

По основ на водените постапки за порамнување по сите основи наплатените се глоби во износ од 13150 евра во денарска противвредност.

Табела 14: Постапувања на прекршочна комисија во 2023 година

Основ за прекршочна постапка	2023	2022
Неподнесување/ненавремено поднесување на Изјава за имотната состојба и непријавување на зголемување на имот членови 82 и 85 од ЗСКСИ	120	375
Кумулација на функции, Непријавување на судир на интереси	40	28
Платени глоби	88	243
Наплатени глоби во Буџет на РСМ во денари	**811,355**	**2.430.400**
Поведени прекршочни постапки	49	66
- Изречена санкција - глоба	31	40
- Изречена санкција - опомена	1	3
- Ослободување од одговорност	5	3
- Повторено барање за поведување постапка со порамнување	7	3
- Запирање на прекршочна постапка по барање на ДКСК	8	3
- Отфрлено барање	2	2
- Поднесени жалби до второстепена комисија		
- Поднесени тужби до Управен суд	5	14

3.9. Антикорупциска проверка на закони и подзаконски акти

Член 17 од ЗСКСИ: Надлежности на ДКСК
(2) Спроведува антикорупциска проверка на закони, подзаконски акти и други општи акти, согласно со методологија која ја донесува

Антикорупциската проверка на легислативата - АПЛ е препознаена како силна превентивна мерка поради што ДКСК во посебна постапка, ангажман, обврска и експертиза, го изразува своето мислење за сите нацрт текстови на закони во подготовка кои се доставуваат до ДКСК заради добивање на мислење. Антикорупциската проверка на легислативата е клучен превентивен антикорупциски механизам со кој се придонесува за навремено пресретнување и превенирање на евентуални точки на ранливост и ризик од корупција и судир на интереси во правните норми.

Во насока на остварување на оваа цел, Деловникот за работа на Владата на Република Северна Македонија, односно член 68 став 1 точка 13 предвидува обврска за сите министерства и органи на државната управа, задолжително да ги доставуваат на мислење до ДКСК предлог законите кои подлежат на ПВР. Сепак, може да се констатира дека оваа одредба од Деловникот на ВРСМ, и во 2023 многу малку или може да се каже воопшто не се почитува од страна на надлежните министерства.

Антикорупциска проверка на легислативата се врши според Годишен план, по сопствена иницијатива на ДКСК, кога од постапувања по одредени предмети произлегуваат недоречености, за што се изготвува извештај за АПЛ и по барања досатвени од разни органи за што за издава мислење.

Во 2023 година спроведена е антикорупциска проверка на следните закони:

- Закон за средното образование (,,Службен весник на Република Македонија" бр. 44/1995, 16/1996, 24/1996, 34/1996, 35/1997, 82/1999, 41/2001, 29/2002, 40/2003, 42/2003, 78/2003, 67/2004, 51/2005, 55/2005, 113/2005, 3/2006,35/2006, 30/2007, 49/2007, 81/2008, 92/2008, 88/2009, 33/2010, 116/2010, 156/2010, 18/2011, 42/2011, 51/2011, 6/2012, 100/2012, 24/2013, 41/2014, 116/2014, 135/2014, 10/2015, 98/2015, 145/2015, 30/2016, 127/2016, 67/2017, 64/2018 и ,,Службен весник на Република Северна Македонија" бр.229/2020),
- Одредби од Закон за извршување на санкциите (,,Службен весник на Република Северна Македонија" бр. 99/2019, 220/2019 и бр.236/2022);
- Закон за финансиската инспекција во јавниот сектор (,,Службен весник на Република Македонија" бр. 82/2013, 43/201, 153/2015, 164/2018, и ,,Службен весник на Република Северна Македонија" бр. 122/2021);
- Одредби од Законот за инвалидски организации (,,Службен весник на Република Македонија" бр. 89/2008, 59/2012, 23/2013, 150/2015, 27/2016 и ,,Службен весник на Република Северна Македонија" бр. 317/2020);
- Закон за индустриски и зелени зони (,,Службен весник на Република Македонија" бр 119/2013, 160/2014, 173/201 и бр.192/2015);
- Закон за бесплатна правна помош, (,,Службен весник на Република Северна Македонија" бр 101/2019);
- Извештај за антикорупциска проверка на Законот за Државното правобранителство (,,Службен весник на РМ'' бр.87/07,167/2010 и 104/2015).
- Предлог Закон за системот на плати во јавниот сектор објавен на ЕНЕР.
- По однос на детектирани законски слабости и празнини во постапките за именување и разрешување на директори - вршители на должноста и привремени вработувања во јавните институции, ДКСК изврши антикорупциска проверка на легислативата на одредби од неколку поврзани закони:
    - Законот за културата (,,Службен весник на РМ'' бр. 31/1998, 31/1998, 49/2003, 2/2005, 24/2007, 15/2008, 116/2010, 47/2011, 51/2011, 136/2012, 23/2013, 187/2013, 44/2014, 61/2015, 154/2015, 39/2016, 11/2018, и бр. 11/2018),
    - Законот за вработените во јавниот сектор, (,,Службен весник на РМ'' бр. 27/20127/2014, 199/2014, 27/2016, 35/2018, 198/2018, и ,,Службен весник на РСМ'' бр.143/2019 и 14/2020),
    - Закон за инспекциски надзор, (,,Службен весник на РСМ'' бр. 102/2019), Закон за прекршоците (,,Службен весник на РСМ'' бр. 96/2019) и
    - Закон за агенциите за привремени вработувања, (,,Службен весник на РМ'' бр. 49/2006, 102/2008, 145/2010, 136/2011, 13/2013, 38/2014, 98/2015, 147/2015 и бр. 27/2016),
- Антикорупциска проверка на легислативата кој се однесува на прописите за доделување на државни стипендии односно финансирање на научно истражувачки кадри
- Закон за спорт за локална самуправа и трговски друштва („Службен весник на Република Македонија" бр. 29/2002, 66/2004, 81/2008, 18/2011, 51/2011, 64/2012, 148/2013, 187/2013, 42/2014, 138/2014, 177/2014, 72/2015, 153/2015, 6/2016, 55/2016,

61/2016, 106/2016 и 190/2016 и „Службен весник на Република Северна Македонија" бр. 98/2019 и 244/2019)

- член 164 од Законот за здравствената заштита („Службен весник на РМ" бр. 43/2012,145/2012,65/2013,87/2013,164/2013,39/2014,43/2014,101/2014,132/2014,188/2014,10/2015, 61/2015,154/2015,192/2015,17/2016,37/2016,93/2017, „Службен весник на РСМ" бр 20/2019, 101/2019, 153/2019, 180/2019, 275/2019, 77/2021, 122/2021, 178/2021, 150/2022, 236/2022, 199/2023, 236/2023, 263/2023)
- Закон за ревизија („Службен весник на Република Македонија" бр.158/2010, 135/2011, 188/2013, 43/2014, 138/2014, 145/2015, 192/2015, 23/2016 и 83/2018 и „Службен весник на Република Северна Македонија" бр.122/2021).
- Антикорупциска проверка на легислативата на законска регулатива од областа на Урбанизмот-Охридско Езеро
- членовите 20, 21, 22, 23 и 24 на Законот за адвокатурата („Службен весник на Република Македонија" број 199/2023 година)

Исто така, ДКСК по барања од надлежни институции даде мислење по:

- Нацрт законот за вработените во Министерството за одбрана ;
- Закон за изменување и дополнување на Законот за централен регистар;
- текстот на Предлог Законот за високо раководна служба;
- Предлог Закон за изменување и дополнување на Кривичен законик;
- Предлог Законот за изменување и дополнување на Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги;
- Предлог Закон за изменување и дополнување на Законот за земјоделско земјиште и
- Законот за заштитено пријавување и заштита на укажувачи.

Во Прилог 6 кон овој Извештај прикажани се постапувањата од надлежните органи во однос на прифаќања или неприфаќање на дадените препораки во Извештаите или Мислењата дадени од ДКСК.

Во рамките на ЕУ ИПА Проектот „Поддршка на државната реорганизација" - Компонента 2: Подобрување на рамката на дискреционите овластувања, во 2022 година беа изработени и објавени седум анализи на дискреционите овластувања во повеќе области од законодавството.

Беше очекувано надлежните институции во координација со Владата на РСМ во текот на 2022 и 2023 година да започнат со имплементација на препораките од спроведените анализи, а мониторингот на имплементацијата да го врши ДКСК. Во отсуство на информација дали Владата има изработено Акциски план со вградување на препораките за подобрување на правната рамка за дискрециони овластувања во националното законодавство, ДКСК во првиот квартал од 2023 година ја извести Владата на РСМ дека изработените извештаи ќе ги достави на запознавање на надлежните институции. Истовремено, со информирањето доставувањето на извешаите до надлежните институции, ДКСК ги извести за потребата од квартално известување за степенот на спроведување на препораките содржани во истите. Како одговор, од Министерство за правда е доставено Известување каде е наведено дека согласно Програмата за работа на Владата на РСМ за 2023 година и во Програмата за работа на Министерството за правда за 2023 година предвидено е донесување на нов Закон за судска служба. Во Министерството е формирана работна група која започнала со изготвување на текстот на новиот Закон за судска служба и ќе земат во предвид препораките и забелешките дадени во Анализите.

Преостанатите институции во предвидениот рок не доставија известувања за преземените активности во однос на подобрување на рамката на дискрециони овластувања, така што ДКСК повторно се обрати со Барање за информации за текот и статусот на преземените активности во

насока на спроведување на препораките од надлежност на министерствата. Само Министерството за животна средина и просторно планирање извести дека е постапено по дел од препораките.

3.10. Анализи за ризици од корупција во различни сектори

Член 17 од ЗСКСИ: Надлежности на ДКСК
(17) Подготвува анализи за ризици од корупција во различни сектори

Со поддршка од Мисијата на ОБСЕ во Скопје во партнерство со Здружението на судии на Република Северна Македонија и Здружението на јавните обвинители во Република Северна Македонија како поддршка на ДКСК и реализација на планирани активности со Националната стратегија за спречување на корупција и конфликт на интереси 2021 – 2025, во текот на 2022 година беше спроведена проценка на ризиците од корупцијата во правосудството, а извештајот беше јавно презентиран и објавен во јуни 2023 година. Анализата дава сеопфатно испитување на секојдневните ризици од корупција што често минуваат незабележани од креаторите на политиките во судовите и јавните обвинителства во Северна Македонија, но и мислењата на судиите во врска со судската независност и интегритет.

Во Табела 15 прикажани се најголемите препознаени ризици од корупција меѓу судиите и јавните обвинители во повеќе области.

Табела 15: Препознаени ризици во правосудството

ОБЛАСТ НА РИЗИЦИ	ВИД НА РИЗИЦИ	СУДСТВО	ОБВИНИТЕЛСТВО
КОРУПЦИЈА	НАДВОРЕШНИ	Изготвување на несоодветни наоди и мислења од страна на вештаците	Изготвување на несоодветни наоди и мислења од страна на вештаците
		Злоупотреби од страна на адвокатите за одолговлекување на постапката	Недостаток на соработка помеѓу јавните обвинителства и другите надлежни органи за откривање (МВР, УФР, УЈП, Царина, ...) во текот на претходната постапка
		Низок квалитет на обвинителните акти	Злоупотреби на процесните права од страна на бранителите во текот на претходната постапка
		Неетичко однесување на адвокатите кое кај странките и оштетените предизвикува впечаток за корупција	Протекување на доверливи информации во тек на претходната постапка од страна на органите со кои соработува јавното обвинителството
		Блискост помеѓу јавни обвинители и адвокати која влијае врз постапките	Незаконито влијание врз сведоци од страна на одбраната
КОРУ	ВНАТ	Влијание на претседатели на суд преку годишниот распоред за работа на судот	Недоволна примена на институтот на спогодување за видот и висината на

П Ц И Ј А	Р Е Ш Н И		кривичната санкција од страна на јавното обвинителството
		Блискост помеѓу судии и адвокати што влијае врз постапките	Недоволна контрола на предметното работење на пониските јавни обвинители од страна на повисоките јавни обвинители
		Селективно ангажирање на бранители по службена должност	Распоредување на предмети спротивно на Правилникот за внатрешно работење од страна на Јавните обвинители на јавните обвинителства
		Наклонетост на судот кон јавното обвинителство во фаза на претходна постапка	Блискост помеѓу судии и обвинители која влијае врз кривичната постапка
		Блискост помеѓу судии и јавни обвинители која влијае врз постапките	Несоодветно влијание врз постапување по конкретни предмети од јавен обвинител од повисок степен на хиерархија
ДИРЕКТЕН И ИНДИРЕКТЕН ПРИТИСОК, СУГЕСТИИ ИЛИ ОБИДИ ЗА ВЛИЈАНИЕ ВРЗ НЕЗАВИСНОСТА НА НИВНОТО РАБОТЕЊЕ	**% НА ВЛИЈАНИЈА**	**СУДСТВО**	**ОБВИНИТЕЛСТВО**
	46%	Колеги судии	
	42%	Судии од повисок ранг (Претседател на судот, претседател или судии на повисоките судови)	Адвокати
	36%	Претставници на политички партии	Претставници на извршната власт (Владата, Министерството за правда, Министерството за внатрешни работи, итн
	37%	Адвокати	
	35%	Претставници на бизнис секторот	Јавни обвинители од повисок ранг (шеф на јавно обвинителство и/или повисок надлежен јавен обвинител) Колеги јавни обвинители
СТАВОВИ КОН		**СУДСТВО**	**ОБВИНИТЕЛСТВО**
		СУДСКИ СОВЕТ	**СОВЕТ НА ЈАВНИ ОБВИНИТЕЛИ**
НЕ СЕ СОГЛАСУВА + ВООПШТО НЕ СЕ	72%	Судскиот совет успешно се грижи за заштита на независноста на судството	
	73%	За унапредување на судиите се применуваат критериуми кои се објективни, мерливи и правични	
	65%	Начинот на избор на судии е објективен и транспарентен начин	
	62%	Во пракса Судскиот совет во своето работење е независен орган	
	57%	Дисциплинската постапка и постапката за утврдување на нестручно и несовесно вршење на	Составот и начинот на избор на членовите на Советот на јавни

СОГЛАСУВА		судиската функција се спроведуваат на објективен начин	обвинители ја гарантира неговата независност и непристрасност
	56%		Во практиката Советот на јавни обвинители своите одлуки ги донесува самостојно и независно
	50%		Советот на јавни обвинители успешно се грижи за заштита на самостојноста на обвинителството

Во иднина, правосудните институции и сите релевантни актери треба да се концентрираат на намалувањето на институционалните ранливост и градењето организациска култура на отпорност и интегритет што ќе ги зајакне судиите и јавните обвинители да бидат целосно независни и самостојни во своето работење. Последователните препораки за идни јавни политики треба да се подготват преку широк и инклузивен консултативен процес, земајќи ги предвид утврдените состојби, со цел да се постигнат опипливи реформи и подобрен правосуден систем.

Извештајот од Проценета на ризиците од корупција во правосудството во Република Северна Македонија е достапен на веб страната на ДКСК [3]

3.11. Јакнење на личниот и институционален интегритет

Член 17 од ЗСКСИ: Надлежности на ДКСК
(18) Презема активности во насока на јакнење на личниот и институционалниот интегритет

Во текот на 2023 година, ДКСК продолжи со засилено темпо да ги реализира активностите за јакнење на личниот и институционалниот интегритет. Покрај законската надлежност за воспоставување и спроведување на елементите од системот на интегритет, оваа проблематика е застапена и во Националната стратегија за борба против корупцијата 2021 – 2025 и во Стратегијата за реформа на јавната администрација 2023-2030 година. Во насока на исполнување на законските надлежности и обврските утврдени со овие стратешки документи, ДКСК ефективно работи на имплементација на елементите на системот на интегритет во органите на централната власт, судската власт и во локалната самоуправа.

Освен соработка со институциите од трите нивоа на власт, ДКСК и во 2023 година продолжи со активностите во насока на континуирано јакнење на трите нивоа на интегритет: секторски, институционален и личен интегритет.

- ⇨ **Секторски интегритет** – јакнење на секторскиот интегритет преку поттикнување и следење на имплементација на мерките и активностите од Национална стратегија за спречување на корупцијата и судирот на интереси 2021-2025. За ефикасно следење на реализацијата на активностите, ДКСК продолжи да ја користи алатката веб апликација за прибирање и анализа на податоците за степенот на имплементација на планираните активности доставени од надлежните институции. Новина во овој дел е донесување на Антикорупциска програма за јавните претпријатија и трговските друштва во државна

[3] https://dk/sk.mk/wp-content/uploads/2024/02/Procenka-na-rizicite-od-korupcija-vo-pravosudstvoto-vo-Severna-Makedonija.pdf

сопственост и сопственост на општините и градот Скопје 2024-2025 со акциски план, реализирана кон крајот на 2023 година, која беше реализирана со поддршка на Програмата за развој на Обединетите Нации (УНДП).

⇨ **Институционален интегритет** – Во првиот квартал на 2023 година ДКСК покани 157 институции од јавниот сектор, вклучени во билатералните скрининзи и воедно, институции кои се предвидени во новата Стратегијата за реформа на јавната администрација 2023-2030 година, да се вклучат во процесот на воведување на системот на интегритет. Така, заклучно со декември 2023 година системот на интегритет започна да се воведува во:

- 71 институција од редот на органи на државна управа и други државни органи: агенции, фондови, комисии, заводи, инспекторати, секретаријати
- 14 судови и
- 69 единици на локалната самоуправа.

Втора година по ред, преку ИТ алатка- Комуникациски портал ДКСК го мери степенот на имплементација на елементите на системот за интегритет, преку прибирање и анализа на податоците доставени од надлежните институции. Исклучок беа институциите од правосудниот систем, кои за прв пат се вклучија во целиот процес на имплементација на системот на интегритет и обуките за негова имплементација. Во ноември 2023 година на Комуникацискиот портал на ДКСК беше објавен прашалник за примена на системот на интегритет со цел да се добијат релевантни информации за степенот на имплементација на системот на интегритет. По евалуацијата на добиените одговори, ДКСК изработи Извештај од спроведениот мониторинг на примената на системот за интегритет во институциите од јавниот сектор на Република Северна Македонија за 2023 година. Резимето од истиот е Прилог 7 кон овој Извештај.

Во насока на здобивање со потребното знаење за полесна имплементација на системот на интегритет и со цел да им се помогне на институциите полесно да го разберат процесот за воспоставување на системот на интегритет на институционално ниво, ДКСК преку проектот „Активност за анти-корупција и интегритет", финансиран од УСАИД, а спроведуван од Меѓународната фондација за изборни системи (ИФЕС) спроведе серија на обуки за имплементирање на системот на интегритет во институциите од централно ниво и судската власт кои имаат потпишана политика на интегритет и назначено лица за интегритет.

Првата од трите обуки за спроведување на системот на интегритет се одржа во мај 2023 за три групи на учесници и тоа претставници на институциите кои во 2023 година потпишаа политика на интегритет но, и институциите од централно ниво кои започнаа со спроведување на системот на интегритет минатата, 2022 година. Со обуката беа опфатени околу 85 лица за интегритет. Втората обука за спроведување и поддршка на системот на интегритет се одржа во септември 2023 година и третата воглавно насочена кон примена на ИТ алатката Комуникациски портал за следење на системот на интегритет се одржа во октомври 2023 година преку zoom платформата. Како резултат на овој процес на едукација, од страна на експерт беше изработен Извештај за градење на капацитетите на институциите за воведување на системот за интегритет, кој ги сумира релевантните наоди за начинот на којшто во 2023 година се одвиваше процесот на градење на капацитетите на државните органи и институции од јавниот сектор во Република Северна Македонија во спроведување на системот за интегритет, а притоа ги нотира клучните предизвици, преку кои ДКСК ќе може да ги планира

следните чекори во развивањето на интегритетот и соодветно да дава препораки за подобрување на другите институции.

ДКСК и во 2023 година продолжи да соработува со ЕЛС во насока на поддршка во спроведувањето на системот на интегритет на локално ниво. Така, во рамки на континуираната соработка со Мисијата на ОБСЕ во Скопје, во првиот квартал на 2023 година беше презентиран извештајот за експертската поддршка за спроведување на политиката на интегритет и зголемување на транспарентноста на локално ниво, на пет општини и тоа: Ѓорче Петров, Демир Хисар, Струга, Врапчиште и Кратово. Во втората половина на 2023 година преку Мисијата на ОБСЕ во Скопје, беше обезбедена дополнителна поддршка за развивање на елементите од системот на интегритет за три од наведените општини и тоа:

- Општина Кратово и Општина Демир Хисар – поддршка за изработка на нова веб страна со посебен дел за системот на интегритет;
- Општина Ѓорче Петров – обезбеден национален експерт за предводење на процесот на подготовка на стратегија за управување со ризици и за ризици од корупција.

Дополнително, беа одржани и две работилници за лицата за интегритет од единиците на локалната самоуправа, со цел зајакнување на интегритетот и промовирање на транспарентноста и родовата димензија на корупцијата на локално ниво.

⇨ **Личен интегритет -** Преку воведувањето на системот за интегритет во институциите, паралелно со градењето на цврст и одржлив институционален интегритет, ДКСК работи и на јакнење на личниот интегритет. Во делот на поврзаност на личниот со институционалниот интегритет, преку имплементацијата на системот на интегритет, подетално е образложено во делот за институционален интегритет.

Спроведување на системот на интегритет во ДКСК

ДКСК и во 2023 година континуирано спроведуваше обуки за имплементација на системот за интегритет во државните институции, но подеднакво се посвети и на обуки за вработените во Секретаријатот на ДКСК за имплементација на поединечни елементи од системот на интегритет кој се спроведува во институцијата. Како резултат од овие активности, покрај примена на постојните интерни акти, во текот на 2023 година беше изработен и Правилник за управување со судир на интереси и пријавување на дополнителен ангажман за службените лица во ДКСК.

Во текот на 2023 година со поддршка на РеСПА, (Регионална школа за јавна администрација) ДКСК беше спроведена и Заедничката рамка за самопроценка (CAF), како дел од елементот Управување со квалитет, за што од страна на работната група за самопроценка се изработи извештај, а ДКСК во август 2023 година го усвои Планот за подобрување и започна со негово спроведување. Во декември 2023 година ДКСК се обрати до МИОА со барање да ја информира РеСПА за започнување на постапката за надворешна проценка на спроведувањето на CAF, како предуслов за сертификација на ДКСК во 2024 година.

Дополнително, лицата за интегритет на ДКСК земаа активна улога во делот на спроведувањето на обуките за спроведување на системот на интегритет во рамки на проектот „Активност за анти-корупција и интегритет", финансиран од УСАИД, а спроведуван од Меѓународната фондација за изборни системи (ИФЕС).

3.12. *Едукација и јакнење на свеста за корупцијата и судирот на интереси*

Член 17 од ЗСКСИ: Надлежности на ДКСК
(19) Презема активности на планот на едукацијата и јакнење на свеста за корупцијата и судирот на интереси

Тргнувајќи од фактот дека борбата против корупцијата е заедничка борба на институциите и граѓаните и потребна е меѓусебна поддршка во истата, едукативниот процес е практична алатка од превентивен карактер што ДКСК континуирано го развива. Процесот на континуирана едукација претставува еден од клучните приоритети и алатки во препознавањето и справувањето со корупцијата, но и поттикнување за етичко однесување, спречување на судир на интереси и создавање на услови за поголема доверба на граѓаните во јавниот сектор.

И во текот на 2023 година ДКСК работеше на јакнење на свеста кај пошироката јавност за важноста и значењето на интегритетот воопшто, а особено кај носителите на јавните функции и останатите службени лица.

- ***Обуки за службени лица***

Спроведени беа обуки за имплементација на елементите на системот на интегритет на лица од институциите од централно ниво и институциите од правосудниот систем, за кои е образложено во точка 3.11 на овој извештај;

- ***Е – платформа за учење***

На веб страницата ДКСК развиен е систем за е-учење со лекции кои се достапни за сите заинтересирани граѓани, но првенствено се наменети за вработените во јавниот сектор. Оваа платформа за учење им овозможува на регистрираните корисници да се стекнат со потврда за положен курс откако ќе поминат краток тест/квиз.

Платформата за Е-учење на ДКСК во моментот располага со вкупно осум лекции и тоа:

- „Систем на интегритет‟,
- „Судир на интереси‟,
- „Спречување на корупција‟,
- „Заштита на укажувачи‟,
- "Транспарентноста како компонента на Политиката за интегритет‟
- "Родова димензија на корупцијата",
- "Управување со ризици од корупција и институционална корупција", и
- "Лобирање".

Платформата за е-учење постојано се надградува со нови лекции, со што ќе се обезбеди одржливост на активностите.

- ***Антикорупциска едукација кај ученици од основните училишта***

ДКСК континуирано посветува внимание и на учениците од основните училишта и нивна едукација за важноста на борбата против корупција и промоција на интегритетот.

По иницијатива на ДКСК, во рамки на проектот „Активност за антикорупција и интегритет‟, финансиран од УСАИД и спроведуван од Меѓународната фондација за изборни системи (ИФЕС), во текот на 2023 година беше реализирана активноста антикорупциска обука *„Бидете херои на чесноста"*. Во насока на подигнување на свеста кај младите за важноста од борбата против корупцијата и механизмите кои се на располагање, зајакнување на нивните знаења за корупцијата и судирот на интереси, препознавање на формите на корупција и за важноста од градење личен и

институционален интегритет, во периодот мај – ноември 2023 година беа реализирани посети на 13 основни училишта во различни градови во Република Северна Македонија, каде учество земаа ученици од седмо до деветто одделение. Беа посетени следните училишта:

- ООУ" Петар Поп Арсов", ООУ "Коле Неделковски", ООУ "Братство", ООУ "Војдан Чернодрински" и ООУ "Браќа Рамиз и Хамид", ООУ„26-ти јули", сите на територијата на Град Скопје.
- ООУ„Гоце Делчев" во Штип,
- ООУ„Никола Карев" во Кочани,
- ООУ„Кирил и Методиј" с.Дабиља, Струмица,
- ООУ„Гоце Делчев" во Тетово,
- ООУ„Братство Единство" во Охрид,
- ООУ "Живко Чинго" во с. Велгошти и
- ООУ „Перпарими"во с.Речица.

Јакнењето на свесноста, спознавањето на штетноста на корупцијата, но и всадување чувство на интегритет кај младите од особена важност за иднината на најмладите на нашата држава.

За време на процесот на антикорупциска едукација, во секое училиште се спроведе истражување преку анонимен прашалник од четири прашања поврзани со темата на едукација, чија цел е да се согледаат искуствата, разбирањата и мислењата на учениците за добивањето на нереални повисоки оценки, причините за нереалните оценки како и пријавувањето на неправди.

Во истражувањето учествуваа вкупно 687 ученици, учесници во антикорупциската едукација. По евалуацијата на прашалниците, ДКСК изработи анализа на податоците кои се презентирани во посебен Извештај.

Извештајот е објавен на веб страната на ДКСК достапен на следниот линк.[4]

- ***Антикорупциска едукација кај ученици од средните училишта – Отворен ден***

Со цел подигнување на свеста кај тинејџерите за важноста од борбата против корупцијата и механизмите кои се на располагање, зајакнување на нивните знаења за корупцијата и судирот на интереси, препознавање на формите на корупција и за важноста од градење личен и институционален интегритет, на 12 декември 2023 година ДКСК го организираше својот прв "Отворен ден".

23 ученици од трета година од средното училиште на Град Скопје „Орце Николов" беа гости во просториите на ДКСК и преку вежби, на присутните им беа објаснети помите корупција, судир на интереси и интегритет и активно се дискутираше за механизмите за спречување на корупцијата.

- ***Меѓународниот ден за борба против корупцијата***

Одбележувањето на Меѓународниот ден за борба против корупција и оваа 2023 година се одржа на 7 Декември. Во рамки на настанот „Отворен форум за антикорупција" на панел дискусијата ДКСК нагласи „за да имаме успешно владеење на правото, императив е да се воспостави ефективна и редовна комуникација и координација помеѓу сите институции како и соработка на јавниот со приватниот сектор". Овој настан беше во заедничка организација со Македонскиот центар за меѓународна соработка поддржан од УСАИД и ЕУ.

[4] chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://dksk.mk/wp-content/uploads/2024/01/Analiza.pdf

3.13. *Примена на Законот за заштита на укажувачи – ЗЗУ*

Почитувајќи ги начелата на законитост, транспарентност, отчетност и одговорност, исполнувајќи го одредбите на член 15 став (2) од Законот за заштита на укажувачи[5], ДКСК петта година по ред го презентира Годишниот извештај за примени пријави од укажувачи во 2023 година во рамките на Годишниот извештај за работа на ДКСК за 2023 година.

Со Законот за заштита на укажувачите (во натамошниот текст ЗЗУ), се воведе системот на заштита на укажувачите со цел да го поттикне и охрабри пријавувањето, односно да се воспостави систем за заштитено пријавување т.е. откривање на разумно сомневање или сознание дека е извршено, се извршува или е веројатно дека ќе се изврши казниво, неетичко или друго незаконито или недозволиво постапување со кое се повредува или загрозува јавниот интерес.

Во овој Извештај е прикажана состојбата со преземените активности поврзани со имплементацијата на ЗЗУ и подзаконските акти од страна на ДКСК и останатите институции од јавниот сектор од започнувањето на примената на ЗЗУ заклучно со 31 декември 2023 година.

Законска регулатива

Законот за заштита на укажувачите е донесен на 9.11.2015 година и започна да се применува од 18.03.2016 година. За негова имплементација беа донесени подзаконски акти[6], со кои се уреди начинот на постапување во врска со заштитеното внатрешно и надворешно пријавување во институциите од јавниот и приватниот сектор. Примената на подзаконските акти коишто произлегуваат од него се имплементираат заедно со ЗЗУ од 18.03.2016 година.

Постапување на ДКСК во имплементација на ЗЗУ

Постапувајќи согласно надлежности утврдени во ЗЗУ и во подзаконските акти коишто произлегуваат од него, ДКСК презеде конкретни активности за воспоставување на систем на заштита на укажувачите, така што почнувајќи од април 2016 година, беше назначено овластено лице за прием на пријави од укажувачи за заштитено внатрешно и заштитено надворешно пријавување во ДКСК согласно пропишаните услови. Усвоена е внатрешна процедура за начинот и постапката за прием на пријави од укажувачи за заштитено внатрешно и заштитено надворешно пријавување, која е објавена на веб страницата на ДКСК.

Во периодот од почеток на примената на ЗЗУ и подзаконските акти кои произлегуваат од него, до Собранието на Република Северна Македонија доставени се Годишни извештаи за примени пријави од укажувачи и тоа за годините 2016, 2019 , 2020, 2021 и 2022 година објавени на веб страната на ДКСК, (последните три извештаи се содржани во Годишниот извештај за работа на ДКСК). За 2017 и 2018 година не се доставени Годишни извешти до Собранието на РСМ поради не функционалност на ДКСК.

Регистар на овластените лица за прием на пријави од укажувачи

Со Законот за заштита на укажувачи, во членовите 4 и 5, институциите и правните лица од приватниот сектор се должни да назначат овластени лица за прием на пријави од укажувачи за

[5] Службен весник на Република Македонија број 196/2015, 35/18

[6] Правилник за заштитено внатрешно пријавување во институциите во јавниот сектор; Правилник за заштитено надворешно пријавување и Правилник за насоки за донесување на внатрешни акти за заштитено внатрешно пријавување во правното лице во приватниот сектор.

заштитено внатрешно пријавување, кои што пак имаат обврска до ДКСК да доставуваат полугодишни извештаи за примени пријави од укажувачи.

Член 15 од Законот за заштита на укажувачи *:*
„Овластените, односно раководните лица на институциите, односно правните лица во јавниот сектор до кои се пријавува согласно со членовите 4 и 5 од овој закон, се должни до Државната комисија за спречување на корупцијата да доставуваат полугодишни извештаи за примени пријави од укажувачи".

Започнувајќи од 18 март 2016 година институциите од јавниот и приватниот сектор до ДКСК доставуваат известувања за назначени овластени лица за прием на пријави од укажувачи во овие институции со нивните контакт податоци. Согласно обврските предвидени со член 17 став 1 точка 21 од ЗСКСИ, а врз основа на добиените податоци од институциите, ДКСК воспостави Регистар на овластените лица за прием на пријави од укажувачи кој редовно се ажурира. Во Табела 16 прикажан е бројот на институции кои постапиле согласно ЗЗУ.

Табела 16: Број на институции и овластени лица по ЗЗУ

Година	Број на институции	Број на институции со овластени лица	Број на овластени лица	Во %
2021	1324	178	179	13,44%
2022	1324	200	201	15,10%
2023	1324	207	208	15,63%

Во март 2021 година Владата на РСМ донесе План за борба против корупцијата -"Акција 21" , каде во точката 9 -Назначување на овластено лице за прием на пријави од укажувачи, сите органи на државната управа беа задолжени, на институциите кои немаат статус на орган на државна управа им се укажа, а на единиците на локалната самоуправа им препорача да назначат овластено лице за прием на пријави од укажувачи за воспоставување заштитено внатрешно пријавување согласно Законот за заштита на укажувачите и информациите да ги објават на нивните веб страни.

Од увидот на веб страниците на институциите се забележува дека поголем број од нив постапиле по насоките на Владата и воспоставиле систем на заштитено внатрешно пријавување[7], но не ја исполниле обврската за извештајност кон ДКСК, односно не доставиле Известување за овластеното лице со неговите контакт податоци, поради што Регистарот на овластени лица кој редовно се ажурира во ДКСК, содржи податоци за мал број институции што е видно и од Табелата 16. Состојбата не е значајно променета и во 2023 година.

Известување за примени пријави од укажувачи

Институциите во јавниот сектор имаат обврска да доставуваат полугодишни извештаи за прием на пријави од укажувачи, кои треба да содржат општи статистички податоци и податоци за оформени предмети по примени пријави, согласно членот 15 од ЗЗУ. Иако обврската за доставување на полугодишни извештаи не се однесува на субјектите од приватниот сектор,

[7] Назначено е овластено лице за прием на пријави од укажувачи, објавени се контакт податоци за овластените лица за прием на пријави од укажувачи, објавени се интерни процедури за заштитено внатрешно пријавување

забележливо е дека одреден број од нив, самоиницијативно доставуваат полугодишни извештаи. Во Табела 17 прикажан е бројот на доставени извештаи до ДКСК по години.

Табела 17: Доставени полугодишни извештаи до ДКСК

Година	***Период***	***Институции од јавен сектор***	***Правни лица од приватен сектор***	***Вкупно***	***Институции кои примиле пријави***	***Поднесени пријави***
2021	01.01-30.06	75	8	83	4	25
	01.07-31.12	75	7	82	3	19
2022	01.01-30.06	103	10	113	4	17
	01.07-31.12	118	5	123	5	7
2023	01.01-30.06	107	8	115	6	11
	01.07-31.12	126	7	133	2	4

Споредбата на податоците за доставените извештаи со податоците од Регистарот, укажуваат дека иако повеќе од институциите имаат воспоставено систем на заштитено внатрешно пријавување, не ја исполниле обврска за доставување полугодишен извештај до ДКСК од причина што немаат примено пријави од укажувачи.

Треба да се истакне дека во последните години, неколку институции континуирано известуваат дека до нив се доставени пријави од укажувачи преку каналот на заштитено внатрешно пријавување, што говори за фактот дека граѓаните се охрабруваат и сознанијата/сомневањата за незаконско однесување ги пријавуваат во институциите што значи мал чекор напред во прифаќање и користење на овој инструмент како солиден начин на прибирање на информации и соодветна реакција за пријавените неправилности од страна на институциите. Со тоа се постигнува и целта на самиот инструмент –заштитено пријавување, односно обезбедување на системска заштита на укажувачите кои се охрабруваат да пријават неправилности во работењето на институциите.

Малиот број на доставени полугодишни извештаи во 2023 година говори дека институциите не се доволно посветени на исполнување на своите обврски предвидени со ЗЗУ и подзаконските акти кои произлегуваат од него.

Анализа на примени полугодишни извештаи

Во доставените полугодишни извештаи за првата половина од 2023 година, шест (6) институции известија дека овластените лица во тие институции примиле вкупно 11 пријави од укажувачи по кои биле преземени дејствија и мерки согласно Законот за заштита на укажувачите и подзаконските акти.

Во втората половина од 2023 година, две (2) институција известила дека примиле 4 пријави од укажувачи и постапиле согласно Законот.

Споредено со претходните години, податоците од 2023 година говорат дека постои мало подобрување во примената на ЗЗУ во однос на заштитено внатрешно пријавување. Поаѓајќи од фактот дека ЗЗУ познава два главни канали на заштитено пријавување, заштитено внатрешно пријавување (во сите институции од јавниот сектор) и заштитено надворешно пријавување (МВР, надлежното јавно обвинителство, ДКСК, МВР, Народен правобранител), зголемувањето на бројот на поднесени пријави преку каналот на внатрешно пријавување покажува дека има охрабрување кај граѓаните за користење на оваа можност за пријавување на сомнежи за сторени незаконитости

или неправилности во работењето на јавните институции, што претставува мал чекор напред во имплементација на ЗЗУ.

Од страна на институциите кои во рамките на внатрешното пријавување примиле пријави од укажувачи, известено е дека постапиле согласно ЗЗУ, спроведени се конкретни дејствија во насока на проверка на наводите во пријавите и презеле конкретни мерки согласно закон.

Постапување на ДКСК по примени пријави од укажувачи во 2023 година

Зголемената доверба на јавноста во работата на ДКСК придонесе да се зголеми интересот на граѓаните за начинот на пријавување што го гарантира ЗЗУ.

Од страна на овластеното лице за прием на пријави од укажувачи во ДКСК како и од членовите на ДКСК, на разни начини преку директна комуникација на разни собири, работилници, конференции или преку дадени изјави во медиумите, кон јавноста беа презентирани бројни информации за начинот на кој ДКСК постапува по овие пријави.

Содржина на примените пријави

Во 2023 година до ДКСК беа поднесени 6 пријави во кои се содржани наводи со сомневање за незаконски, недозволени и неетички дејствија преземени од одговорните лица или од други службени лица во институциите каде што тие работат или порано биле вработени или до кои дошле на некој друг начин (преку извршување на услуги или остварување на друг вид деловна соработка). Пет пријави доставени до ДКСК од укажувачите се преку каналот за заштитено надворешно пријавување, односно се пријави кои содржат наводи за сознанија или сомневања за незаконски дејствија кои биле сторени од страна на одговорни или службени лица во други институции од јавниот сектор, што е резултат на изградената доверба на граѓаните во ДКСК, како и поради сомневањето дека во рамките институции каде работат или порано биле вработени нема да се постапува по нивните пријави, додека една пријава е доставена преку каналот на заштитено внатрешно пријавување.

Форма и начин на прием на пријавите

Со Правилникот за заштитено надворешно пријавување во институциите во јавниот сектор, укажувачот може да изврши заштитено надворешно или внатрешно пријавување усно на записник или во писмена форма доставени лично или преку поштенски или електронско сандаче до овластеното лице. Анализата на примените пријави од укажувачите покажа дека од примените пријави,

- четири пријави во писмена форма се доставени преку пошта и
- две пријави во писмена форма по електронската пошта.

Податоци за анонимност/ доверливост на укажувачите

ЗЗУ го дефинира укажувачот како лице кое со добра намера врши заштитено пријавување, кое не е должно да ја докажува добрата намера и вистинитоста на она што го пријавува. На укажувачот му се обезбедува заштита согласно закон и му се гарантира доверливост.

Во однос на податоците за анонимност или доверливост, од шест примени пријави, три пријави се доставени од доверливи укажувачи (нивниот идентитет е познат на овластеното лице за прием на пријави од укажувачи), додека преостанатите три се пријави од анонимни укажувачи.

Категорија на лицата кои се јавуваат во својство на укажувач

Следејќи ја утврдената категоризација на лица кои можат да се јават во својство на укажувачи согласно член 2 став (3) од ЗЗУ:

- двајца укажувачи се лица кои имаат засновано работен однос во институцијата, односно правното лице за каде пријавува,
- еден укажувач бил кандидат за вработување во институцијата за каде пријавува и
- три укажувачи се анонимни за кои не може да се утврди нивната категорија согласно членот 2 став (3) од ЗЗУ.

Преземени дејствија

Согласно ЗЗУ, институциите каде може се врши заштитено надворешно или заштитено внатрешно пријавување се должни во рамките на своите надлежности да постапат по пријавата, да ги заштитат личните податоци на укажувачот, односно податоците кои можат да го откријат идентитетот на укажувачот кој пријавува анонимно или доверливо, а за преземените мерки да го информираат укажувачот без одлагање, најдоцна во рок од 15 дена од денот на приемот на пријавата.

Постапувајќи согласно своите надлежности, овластеното лице за заштитено пријавување во ДКСК оформи шест (6) предмети по кои поединечно изврши проценка на содржината на пријавите и донесе заклучоци за проверка на наводите содржани во истите како и утврдување на фактичката состојба. Заради тоа до други институции достави вкупно 8 барања за прибирање податоци и информации до разни институции: Министерството за внатрешни работи, Државниот инспекторат за труд, Државниот Управен инспекторат, Судски Совет на РСМ и други.

Во текот на фазата на прибирање и размена на податоците остварена е потесна соработка помеѓу овластените лица во ДКСК и во другите институции, што е од голема важност за успешна имплементација на ЗЗУ во пракса и обезбедување на системска заштита на укажувачите. Во неколку предмети наводите во пријавите опфаќаа законска надлежност на две или повеќе институции, што беше повод за истовремено постапување на овластените лица за прием на пријави од укажувачи во две институции со цел правилно утврдување на фактичката состојба. Исто така овластеното лице за прием на пријави од укажувачи беше во постојана комуникација со доверливите укажувачи, кои беа редовно известени за текот на постапувањето по нивните пријави, како и за исходот од постапувањето по пријавите.

Статус на предметите и ефекти од постапувањата

Во Табела 18 прикажани се ефектите од постапувањата на ДКСК по однос на предметите формирани по пријави од укажувачи заклучно со 31 декември 2023 година.

Табела 18: Постапувања на ДКСК по пријави од укажувачи

Опис на активност	2023 година	2022 година
Број на примени пријави	6	10
Број на пријави по кои се отворени предмети	6	10
Доставена пријава до други институции на заштитено надворешно пријавување согласно ЗЗУ на натамошно постапување	1	
Донесени одлуки	15	5
- Непотврдени наводи	14	3
- По барање на подносителот, предметот беше доставен за постапување во редовна постапка на ДКСК		1
Постапувањето на ДКСК е во тек	4	13
ПОДНЕСЕНИ ИНИЦИЈАТИВИ		
Иницијативи до надлежен орган за утврдување одговорност на службено лице и Иницијатива до ЈОРСМ	1	1

По проверка на наводите и утврдената фактичка состојба во петнаесет (15) предмети ДКСК го констатира следното:

- ✓ Во еден предмет, по извршена административна проверка на наводите врз основа на прибавени податоци и документација од други институции, до јавна установа и до градоначалник на општина доставена е иницијатива за поведување на постапка за утврдување на одговорност на службено лице, поради тоа што со (не)постапување директно ги прекршило одредбите од член 3, 4 и 72 од Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси каде децидно е наведено дека службеното лице ги повредило начелата на интегритет и законитост, при што било должно да ги преземе сите неопходни мерки за да го спречи влијанието на неговиот приватен интерес врз извршувањето на неговите службени овластувања и должности и го прикрила постоење приватен интерес, што претставува повреда на службената должност и основа за покренување постапка за утврдување на одговорност. Од страна на надлежната институција доставен е одговор до ДКСК дека иницијативата се отфрла со образложение дека нема прекршување на посочените одредби од Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси од посоченото службено лице.
- ✓ Во десет предмети констатирано е дека наводите не се потврдени и ДКСК одлучи дека нема елементи за натамошно постапување во конкретните предмети за што беа известени и укажувачите;
- ✓ Во еден предмет, по проверка на наводите во пријавата констатирано е дека надлежен е друга институција, пријавата со придружната документација е доставена на натамошно надлежно постапување на институцијата.
- ✓ Во три предмети , по проверка на наводите и прибавување на податоци и информации од други надлежни институции констатирано е дека по пријавените случаи веќе постапувале други надлежни институции, кои дале препораки или презеле конкретни мерки за надминување на утврдените неправилности или слаботсти.

Покрај горе наведените активности поврзани со имплементација на ЗЗУ, во текот на 2023 година, ДКСК преку свои претставници во својство на претседател и заменик претседател учествуваше во Работната група која го изработи Нацрт- Законот за заштитено пријавување и

заштита на укажувачите, со цел негово усогласување со ЕУ Директивата 2019/1937 за заштита на лицата кои пријавуваат прекршување на правото на Унијата, како и со забелешките и препораките дадени од повеќе меѓународни експерти ангажирани од страна на Советот на Европа и други меѓународни организации. Во Работната група покрај ДКСК учество земаа претставници од други институции, (Министертсвото за внатрешни работи, Народниот правобранител, Министерството за правда, Кабинетот на Заменик на Претседателот на Владата задолжен за политики за добро владеење, Јавното обвинителство на РСМ, Основен граѓански суд, Инспекциски совет на РСМ, претставници од државните универзитети, Платоформата на граѓански организации за борба против корупцијата, Сојуз на стопански комори на Македонија, која работеше интензивно на изработката на новите законски решенија со кои се уредија повеќе прашања и дилеми кои се утврдија во текот на имплементација на Законот за заштита на укажувачите.

ДКСК организираше и одржа обуки со овластени лица за заштитено пријавување и вработени лица во институциите од јавниот сектор со цел размена на искуство и добри практики во постапувањето по конкретни пријави доставени од укажувачи, а кои беа од важност при изработка на новите решенија во Нацрт Законот за заштитено пријавување и заштита на укажувачите.

3.14. *Примена на Законот за лобирање*

Исто како и Законот за заштита на укажувачите и Изборниот законик, ДКСК има надлежност во имплементацијата на Законот за лобирање.

Новиот Закон за лобирање донесен на 01.06.2021 година, со одложена примена од 11.06.2022 година сеуште нема активна имплементација иако според дадените надлежности ДКСК ги донесе пропишаните подзаконски акти кои се објавени во „Службен весник на РСМ" бр.17/22. Дополнително, ДКСК изготви и модел на внатрешен акт, за да им послужи како пример на органите кај кои се лобира, во исполнување на обврската утврдена во член 24 од Законот за лобирање и во електронска форма го достави до Собранието на РСМ и единиците на локалната самоуправа, како и до Кабинетот на замeникот на претседателот на Владата задолжен за политики за добро владеење, од каде е препратен до органите на државната управа.

Исто така, согласно член 8 од Законот, ДКСК изработи и стави во функција софтверско решение- електронски Регистар на лобисти, лоби организации и лобирање, кон кој може да се пристапи преку линкот: https://lobisti.dksk.mk/ објавен на веб странара на ДКСК.

Но и покрај овие активности и спроведените обуки за органите кај кои се лобира, обука за изработка на внатрешните акти, во Регистарот на лобисти нема запишано никакви податоци. Ова укажува дека институциите воопшто не се насочни кон имплементација на овој закон, со што ризиците од корупција, влијанија и застапување на интереси на поединци или групи при носењето на закони или други акти се сеуште присутни при одлучувањето на органите на управата, било да се на централно или на локално ниво.

3.15. *Постапување по барања за пристап до информации од јавен карактер*

Со Уставот на Република Македонија гарантиран е слободниот пристап до информациите, слободата на примање и пренесување на информациите како едно од основните права на Граѓанинот од корпусот – „Граѓански и политички слободи и права".

Поаѓајќи од начелото на јавност утврдено во ЗСКСИ, имајќи во предвид дека јавноста и отвореноста во работењето се во функција на транспарентност на мерките и активностите кои ги

презема ДКСК, со посебен професионален однос се пристапува кон предметите по доставени барања за слободен пристап до информации од јавен карактер.

Во текот на 2023 година, до ДКСК беа поднесени 30 барање за пристап до информации од јавен карактер и по истите постапено е во законски утврдениот рок. Од вкупно поднесените 30 барање за пристап до информации од јавен карактер, позитивно е одговорено на 29 барања. За едно одбиено барање, подносена е жалба до надлежната Агенција. Донесено е решение за уважување на жалбата и при повтореното постапувања, ДКСК ги даде бараните информации од јавен карактер.

4. ОЦЕНКА НА СОСТОЈБАТА СО КОРУПЦИЈА И БОРБАТА ПРОТИВ КОРУПЦИЈАТА ВО ДРЖАВАТА

Извештаите, евалуациите и истражувањата на меѓународни и домашни организации, тела, комисии се релевантни документи за оцена на состојбата со корупцијата во Република Северна Македонија.

На прво место е секако **Извештајот на Европската Комисија** за напредокот на РСМ за 2023 година, каде за разни кластери провејува квалификацијата дека земјата се наоѓа ***„помеѓу одредено и умерено ниво"*** *на усогласеност да ги примени правото на ЕУ и европските стандарди.*

Како најранливи области се лоцирани:

- **Политички критериуми**- не е постигнат напредок во однос на постапувањето по и спроведувањето на преостанатите препораки од Канцеларијата на ОБСЕ за демократски институции и човекови права и од Венецијанската комисија, изборното законодавство треба сеопфатно да се прегледа за да се надминат недоследностите на навремен, инклузивен и транспарентен начин.

- **Реформа на јавната администрација**- и покрај тоа што процесот е започнат пред пет години, земјата сè уште не ја донела ревидираната законска рамка за управување со човечки ресурси, која ги вклучува ревидираниот Закон за административни службеници, Законот за вработените во јавниот сектор и новите законски одредби за висока раководна служба.

- **Правосуден систем** - не е постигнат напредок во однос на судството. Судскиот совет треба да се заложи за заштита на интегритетот и на независноста на судиите и на институциите и треба да се спротивстави на секое надворешно влијание, доцни донесувањето на новата стратегија за реформи во правосудството, а напредокот во спроведувањето на стратегиите за човечки ресурси за судството и за обвинителството е ограничен.

- **Превенцијата и борбата против корупцијата** - подготвеноста на земјата е помеѓу одредено и умерено ниво. Не е постигнат никаков напредок. Корупцијата останува распространета во многу области и претставува предмет на загриженост. Се забележува зголемување на одложувањата и на повторувањата на судењата на случаите на корупција на високо ниво, што резултираше со застарување на некои случаи. Кривичниот законик е изменет во итна собраниска постапка. Максималните законски казни за конкретни кривични дела поврзани со корупција се намалени, со импликации врз примената на застареноста, и влијаеја, стопираа или дури прекинуваа голем број случаи на корупција на високо ниво, вклучително и од поранешното Специјално јавно обвинителство (СЈО). Измените, исто така, ја попречуваат способноста на органите да ги истражуваат и да ги гонат таквите прекршоци. Ова е прашање што предизвикува сериозна загриженост.

Што се однесува до Државната комисија за спречување на корупцијата, наведено е:

„ДКСК беше проактивна при обезбедувањето политички насоки за јавните институции за спречување на корупцијата. Комисијата отвори неколку случаи, но треба да се следат нејзините препораки. Треба да продолжат напорите за подобрување на функционирањето на ДКСК, особено со доделување дополнителни средства за вработување специјализиран кадар."

Извештајот за евалуација од петтиот круг на ГРЕКО кој се однесува на „Спречување на корупцијата и промоција на интегритетот кај централната власт (лица на кои им се доверени највисоките извршни функции) и органите за спроведување на законот наведува:

„Северна Македонија на задоволително ниво имплементираше 13 од 23 препоаки, девет се делумно имплементирани и една не е имплементирана. ГРЕКО заклучува дека Северна Македонија е „***во недоволна усогласеност***" со препораките содржани во Извештајот од петтиот круг на евалуација.

Според ГРЕКО: „целокупната сила на антикорупциската рамка е дискутабилна бидејќи спроведувањето на различни политики и закони е слабо и селективно во пракса".

Извештајот на Транспаренси Интернешнл за Индексот на перцепција на корупцијата за 2023 година забележува незначителен напредок во борбата против корупцијата во Република Макдонија. Според објавената листа која што го оценува напредокот на земјата во борбата против корупцијата, Северна Македонија е на 76 место со 42 поени (во 2022 - 85 место со 40 индексни поени).

Бавното спроведување или не спроведувањето на одредени препораки дадени во Извештаите на Европската Комисија, ГРЕКО и ДКСК влијаат врз создавање на негативна перцепцијата за борбата со корупцијата и создаваат состојби на кои јавноста најмногу реагира.

Сето ова укажува дека состојбата со корупцијата е сериозна и неопходни се натамошни чекори за зајакнување на материјално-техничките и човечките капацитети на надлежните институции, нивна независност и проактивност во постапувањето, а пред се посветеност ефектуирана политичка волја за надминување на состојбите.

5. Обезбедување на услови за работа на Државната комисија за спречување на корупцијата

5.1. Едукација на вработените во ДКСК

Зголемениот број на вработените во ДКСК, ја наметна потребата од организирање на соодветни обуки за вработените со цел стекнување на потребни вештини и знаења но и подобрување на веќе стекнатото искуство за ефективно извршување на работните задачи. За таа цел беа организирани и одржани обуки на разни теми, а дел од нив беа поддржани од долгогодишните партнери на ДКСК.

1. Зајакнување на капацитетите на ДКСК и учество на вработените во:
   - ✓ напредна обука за анализа на податоци на Академијата BRAINSTER
   - ✓ програма за обука за проценка на ризикот од корупција, која ја обезбеди Овластениот институт за јавни финансии и сметководство (CIPFA) со добивање на меѓународно признат сертификат
   - ✓ In house обука на вработените на ДКСК за процесот на имплементација на ИСО стандардот 37001 – Антикорупциски политики
   - ✓ организирање и одржување на тим билдинг "Запознај се себе си, прифати ги другите " за јакнење на капацитетите на вработените во ДКСК, во ноември 2023 година во Крушево.

   Обуките се обезбедени од Меѓународна фондација за изборни системи (IFES).

2. Со цел изработка на софтверско решение – Каталог на подароци заради поефикасно исполнување на надлежноста на ДКСК утврдена во член 17 точка 22 од Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси, организирани се:
   - ✓ обука за вработените од Одделението за спречување на корупцијата во ДКСК на тема „Перење пари" со експерт од Хрватска и
   - ✓ учество во работилница на тема: "Управување со случаи на судир на интереси" одржана во Приштина, Косово наменета за одговорните службеници во јавниот сектор,

   Активностите се обезбедени од Советот на Европа.

3. ДКСК континуирано работи на унапредување на елементите на интегритетот и користејќи го *in country* механизмот на Регионалната школа за јавна администрација – ReSPA, успешно го спроведе новиот проект за имплементација на CAF-2020 во ДКСК. Во текот на 2023 година во ДКСК беа започнати активности за спроведување на Заедничката рамка за самопроценка (CAF), како дел од елементот Управување со квалитет, за што од страна на работната група за самопроценка се изработи извештај, а ДКСК усвои План за подобрување и започна со негово спроведување. Воедно, ДКСК презема активности за започнување на постапката за надворешна проценка на спроведувањето на CAF, како предуслов за сертификација на ДКСК во 2024 година. Имплементацијата на CAF-2020 - како еден од инструментите за управување со квалитет и помогна на институцијата да ги детектира слабите страни во целокупното функционирање, вклучувајќи ги и луѓето, лидерството, стратегијата, планирањето итн., и да преземе активности за унапредување на истите. Ова е континуиран процес, а ДКСК се стреми да ги следи трендовите на модерните европски институции, ставајќи го акцентот на дигитализација, агилноста, разновидноста и одржливоста. Оваа активност беше реализирана со поддршка од Регионалната школа за јавна администрација – ReSPA.

Студиски посети

Искуството на други држави кои имаат воспоставен ефикасен систем на превенција во борбата против корупцијата се предизвик за црпење искуства и пракси. Размената на искуствата и проценката на можноста за имплементација на развиени решенија во системот на ДКСК е од огромно значење за нејзин континуиран институционален развој.

Во текот на 2023 година со поддршка на нашите меѓународни партнери беа реализирани неколку студиски посети:

- студиска посета на Агенцијата за спречување на корупцијата на Црна Гора (АСК) и
- студиска посета на Агенцијата за спречување на корупцијата на Република Србија

Во рамки на Програмата за шема на мобилност, студиските посети беа организирана и поддржани од РеСПА.

- студиска посета во антикорупциското тело на Литванија, организирана и поддржани од TAIEX програмата.

5.2. Технички капацитети на ДКСК

Заради унапредување на работењето и зголемување на ефикасноста во своето постапување, ДКСК континуирано работи на надградба на постоечките, но и развој на нови софтверски решенија.

Поддршката на меѓународни организации и институции несомнено придонесе ДКСК да има на располагање повеќе софтверски алатки за исполнување на своите надлежности.

Во Табела 19 прикажани се активните софтверски решенија, начинот на нивно обезбедување во периодот од 2017-2023 година.

Табела 19: Софтверски решенија во ДКСК и извори на обезбедување

Р.бр.	Назив	Година на набавка	Обезбедени средства од	Вредност на донации		Буџет на ДКСК
				Вредност во Евра	Вредност во Денари	Вредност во Денари
1	Набавка на ИКТ опрема и опрема за интероперабилност	2017	ИПА фондови на ЕУ	2,390,267	147,001,421	
2	Информатичка опрема	2022	ДКСК			894,461
3	Опрема за превод	2022	УСАИД		1,836,290	
4	Комуникациски портал Систем за следење на перформансите Мобилна/веб апликација за подигање на свесноста за борба против корупција Систем за интегритет Следење на реализација на мерките и активностите од Националта стратегија за борба против корупцијата Систем за заштитено пријавување од страна на укажувачите E-learning платформа Алатка за антикорупциска проверка на легислативата Документ менаџмент систем - ДМС Систем за регистар на избрани и именувани лица, изјава за имот и интереси и нивно следење	2022- 2023	ИПА фондови на ЕУ	728,750	44,818,125	
5	Информатичка опрема	2023	ДКСК		0	56,153
	Вкупно:			**3,119,017**	**193,655,836**	**950,614**

Опремата од точка 1 (сервери, компјутери, лап-топи печатари, скенери) е обезбедена преку Европските фондови, како поддршка на институциите од Република Македонија за борба против

корупцијата во рамки на ИПА програмите. Поради нефункционалност на ДКСК во периодот 2017-2018, истата не била во употреба. Оваа опрема беше ставена во функција во Мај 2021 година, кога ДКСК се пресели во објектот што сега го користи, по обезбедување на соодветни просторни и безбедносни услови.

Во периодот од 2019-2022 година, со огромна поддшка на Европската Унија и УСАИД, ДКСК разви и има на располагање значајни алатки за поефикасно исполнување на своите надлежности.

Долго очекуваниот софтвер - Регистар на избрани и именувани лица и за електронско поднесување на Изјавите за имот и интереси и нивно следење, конечно започна да се применува од 01.01.2024 година.

6. *Соработка со институции од јавниот сектор во Република Северна Македонија*

ДКСК остварува секојдневна комуникација со институциите од јавниот сектор во државата во насока на зајакнување на превентивните и репресивните механизми во борбата против корупцијата, преземање активности за промоција на владеење на правото, воведување на елементите од системот на интегритет на централно и локално ниво и воопшто реализација на активности за унапредување на меѓу институционалната соработка.

Во извештајната година ДКСК ја унапреди соработката со четири институции преку потпишување на меморандуми/договори за соработка и размена на податоци:

- Министерство за правда, склучен со поддршка на Совет за ИКТ во правосудство
- Јавно обвинителство на РСМ
- Централен депозитар за хартии од вредност
- Комисија за хартии од вредност на РСМ

Учество во изработка на Стратегијата за реформа на јавната администрација 2023-2030 година со Акциски план

ДКСК како дел од Секретаријатот за реформа во јавната администрација во текот на 2023 година навремено известуваше за сите побарани податоци и активно учествуваше во спроведување на активностите предвидени во Акцискиот план новата Стратегија за реформа на јавната администрација 2023-2030 година.

Кон членство во Европската Унија

Во текот на 2023 година ДКСК активно учестуваше на билатералните состаноци на скрининг процесот во Брисел, каде пред Европска комисија извести за антикорупциските политики и мерки кои ќе се спроведуваат во одделни области опфатени во Поглавјата утврдени во Правото на ЕУ (AQUIS). Билатералните состаноци на скрининг процесот е начин на потврдување на степенот на усогласеност на сегашната состојба на националното законодавство со политиките на Aquis како и институционалните капацитети за спроведување на политиките и владеење на правото.

Европската комисија изрази интерес за тоа како борбата против корупцијата е вклучена во законодавството на земјата во различните области, така што ДКСК со свои претставници учествуваше на билатерални состаноци за поглавјата:

- 1. Слободно движење на стоки,
- 3. Право на основање и слобода на давање услуги,
- 3.02 Слободно движење на работници,
- 4. Слободно движење на капитал,
- 6. Право на трговските друштва,
- 7. Интелектуална сопственост,
- 8. Политика на конкуренција,
- 9. Финансиски услуги,
- 10. Информатичко оптштество и медиуми,
- 11: Земјоделство и рурален развој.
- 13: Рибарство и поглавјето
- 14. Транспортна политика,
- 15. Енергетика,
- 16. Оданочување,
- 19. Социјална политика и вработување,
- 20. Претпријатија и индустриска политика,

- 21. Транс-европски мрежи,
- 22. Регионална политика и координација на структурните инструменти,
- 25. Наука и истражување,
- 26. Образование,
- 27. Животна средина и климатски промени,
- 28. Заштита на потрошувачите и јавно здравје,

Воедно, ДКСК редовно комуницира со претставници од Европската Комисија заради тековниот скрининг процес заншто се подготвуваат редовни извештаи на квартално, полугодишно и годишно ниво, дополнителни извештаи по барање, заради исполнување на сите барања од Придонесот на РСМ заради тековниот скрининг процес и согласно потребите од одржаните состаноци на Поткомитетот за правда, слобода и безбедност, извештаи на континуирана основа за потребите на специјалната група за РЈА и тн.

Платформа на граѓански организации за борба против корупцијата

Платформата на граѓански организации за борба против корупцијата формирана од 16 граѓански организации[8], дава континуирана поддршка на работата на ДКСК во исполнување на надлежностите утврдени со Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси, Законот за лобирање и Законот за укажувачите, обезбедувајќи финансиска поддршка од разни извори, како проекти кои се реализираа, а се поврзани со работењето на ДКСК.

Транспаренси Интернешнл - Македонија

Во 2023 година ДКСК беше оценета од страна на Транспаренси Интернешнл –Македонија дека во целост ги исполнила препораките за унапредување и подобрување на работата, утврдени во извештајот: „Националниот систем за интегритет на Македонија", подготвен од ТИ-М во 2016 година, и тоа:

- ✓ усвоен Етички кодекс за членовите на ДКСК
- ✓ јавно достапни анкетни листови на членовите на ДКСК
- ✓ јавно достапни одлуки на ДКСК
- ✓ јавно објавување на други извештаи, согласно законот, поднесување извештаи до Собранието, вклучително и извештајот за финансирањето на политичките кампањи.

Воедно, ДКСК беше дел од Советодавната група за соработка во оценка на столбовите за интегритет како активност за подготовка на новиот извештај за „Националниот систем за интегритет" кој овозможува анализа на 15 столбови кои се дел од државното уредување на земјите и ефективноста на националните напори за борба против корупцијата.

[8] Асоцијација за демократски иницијативи, Институт за демократија Социетас Цивилис Скопје, Истражувачки центар за граѓанско општество, Коалиција за правично судење, Македонски центар за меѓународна соработка, МОСТ, Метарморфозис, Охрид Институт, Транспаренси Интернешнал Македонија, Транспарентност Македонија, Фондација Отворено општество – Македонија, Форум ЦСИД, Центар за граѓански комуникации, Центар за истражување и креирање политики, ЕВРОТИНК – Центар за европски стратегии, Хелсиншки комитет за човекови права, SCOOP – Центар за истражувачко новинарство

6.1. Соработка со меѓународни организации

Поддршката кон ДКСК од страна на меѓународната заедница не изостана и во 2023 година така што со неколку активности започнаа да се реализираат неколку важни надлежности на ДКСК. Во насока на исполнување на дел од надлежностите на ДКСК кои се однесуваат на развој на системот на интегритет и Националната стратегија, ДКСК потпиша и анексираше меморандуми со следните меѓународни организации:

- Мисијата на ОБСЕ во Скопје
- ИФЕС - Меѓународната фондација за изборни системи

Европска комисија

ДКСК реализира голем број на активности со поддршка на Европската комисија преку ИПА инструментот за претпристапна помош: ИПА 2020 „Владеење на правото" - главната цел е зајакнување на владеењето на правото во Република Северна Македонија. Поддршката кон ДКСК во 2023 беше во насока на подобрување на капацитетите на институцијата, а со крајна цел да ја подобри превенцијата и борбата против корупцијата. Така, во втората половина од 2023 година беа спроведени повеќе циклуси на обуки за комуникациски вештини за вработените во Секретаријатот на ДКСК, беше структуиран и спроведен анонимен прашалник/анкета за мерење на задоволството на вработените, а воедно беа започнати иницијални активности за изработка на ново софтверско решение за управување со човечките ресурси во ДКСК.

ОБСЕ Мисија во Скопје

Долгогодишната соработка со ОБСЕ Мисијата во Скопје продолжи и во 2023 година во насока на :

- Изработка и промоција на Анализа за проценка на ризици од корупција во правосудството
- Развивање на две нови лекции за платформата за Е-учење на ДКСК, на тема: "Транспарентноста како компонента на Политиката за интегритет" и "Родова димензија на корупцијата"
- Зајакнување на интегритетот и промовирање на транспарентноста и родовата димензија на корупцијата на локално ниво – ЕЛС. Во текот на 2023 година, ОБСЕ преку соработката со ДКСК, понуди поддршка за дополнително развивање на поединечните елементи од системот за интегритет на три општини: Општина Демир Хисар, општина Кратово, и Ѓорче Петров.
- Беше организиран настан на тема „Спроведување на политиката на интегритет во единиците на локалната самоуправа-научени лекции и препораки" и за запознавање на присутните со изработените е-лекции на тема „Транспарентноста како компонента на политиката на интегритет" и „Родовите аспекти на корупцијата" . Воедно беше извршено мапирање на идните активности во насока на поддршка на имплементацијата на системот за интегритет на локално ниво.

UNDP

И во 2023 година ДКСК ја продолжи соработката со UNDP. По спроведување на споменатата Анализа за проценка на ранливоста од корупција во јавните претпријатија (ЈП) во сопственост на Република Северна Македонија, на општините, односно на градот Скопје, како и во Акционерските друштва во доминанта сопственост на државата, UNDP целосно ја поддржа изработката на Антикорупциската програма за јавните претпријатија и трговските друштва во државна сопственост и сопственост на општините и Градот Скопје 2024-2025 со Акциски план,

како една од активностите за кои ДКСК е одговорна во Националната програма за спречување на корупцијата и судирот на интереси 2021-2025.

Како партнери, ДКСК и УНДП заедно работеа на подигнување на медиумскиот интегритет во државата и беше создаден водичот за медиумски интегритет „Меѓу предизвиците и решенијата – Водич за интегритет на медиумите во Северна Македонија“ кој беше креиран преку широк консултативен процес и анализа на различни документи, посебно преку информациите и веќе мапираните проблеми во Националната стратегија за борба против корупција.

Меѓународна фондација за изборни системи (IFES) со поддршка на USAID

Во рамки на проектот „Активност за анти-корупција и интегритет“, финансиран од УСАИД, а спроведуван од Меѓународната фондација за изборни системи (ИФЕС), ДКСК во 2023 година оствари успешна соработка и доби значајна поддршка за:

- Спроведување на три циклуси на обуки за спроведување на интегритетот во институциите од јавниот сектор од централно ниво и судската власт
- Спроведување на антикорупциската едукација под логото “Биди херој на чесноста” во 13 основни училишта на територијата на Република Северна Македонија вклучувајќи и изработка, печатење и дистрибуција на едукативни памфлети и промотивен материјал за потребите на антикорупциската едукација
- Развивање на две нови лекции за платформата за Е-учење на ДКСК, на тема: “Управување со ризици од корупција и институционална корупција” и “Лобирање”
- Организација на Годишна конференција за оценка на остварувањето на Националната стратегија за спречување на корупцијата и судирот на интереси 2021-2025
- Изготвување на Извештај за градење на капацитетите на институциите за воведување на системот за интегритет, за сумирање на релевантните наоди за начинот на којшто во 2023 година се одвиваше процесот на градење на капацитетите на државните органи и институции од јавниот сектор во Република Северна Македонија во спроведување на системот за интегритет. Извештајот ги нотира клучните предизвици, овозможува ДКСК да ги планира следните чекори во развивањето на интегритетот и соодветно да дава препораки за подобрување на другите институции.

Експертски мисии

Од голема важност за ДКСК беа реализирани следните експертски мисии:

-Експертската мисија (22 и 23 ноември 2023 година) на тема судир на интереси, со посебен фокус на механизмите за спречување на конфликт на интереси и подигање на свеста насочена кон именувани и избрани лица. Ангажираните експерти одржаа средби и состаноци членови на ДКСК, а процес на дебата и едукација беше спроведен со вработените во Секретаријатот на ДКСК од Одделението за спречување на судир на интереси.

- Експертската мисија (07.02.2023 до 09.02.2023 година) за формирање на Аналитички центар во рамки на ДКСК со помош на експерт од Република Литванија. Одржани се средби со ретставници на ДКСК, Министерството за правда и претставници на граѓанските организации – членки на Платформата на невладини организации за борба против корупцијата. Целта на експертската мисија е да се процени моменталната состојба на институционалната и организациската поставеност како и законската регулатива, со цел да се предложат препораки за покорисни решенија за воведување на Аналитички центар во ДКСК. Целта на формирањето на Аналитички центар во рамките на ДКСК е да се зајакнат институционалните и организациски капацитети за спречување на корупцијата, како и да се подигне интегритетот и нивото на доверба кај граѓаните.

7. Буџет,*завршна сметка и финансирање*

Средствата за работењето на ДКСК се обезбедуваат од Буџетот на Република Северна Македонија преку буџетската сметка број 02003600466З719 што функционира преку Трезорскиот систем при Министерството за финансии како корисник на буџетот од прв ред.

Во табела 20 прикажани се средствата кои од Буџетот на РСМ се планирани за потребите на ДКСК во текот на 2022 и 2023 година.

Табела 20: Буџет и реализација на буџетот на ДКСК во денари

Ставка	2023			2022		
	Буџет	**Реализа-ција**	**Реализа-ција на буџет во %**	**Буџет**	**Реализа-ција**	**Реализа-ција на буџет во %**
40 - Плати и надоместоци	49.583.647	47.228.815	95,2	35.614.000	35.275.473	99,0
42 - Стоки и услуги	10.219.000	9.039.956	88.5	9.531.000	8.062.941	84.6
46 – Трансфери	110.000	95.682	87,0	340.000	312.982	92,1
48 - Капитални расходи	3.949.353	1.162.565	29,4	1.339.000	998.902	74,6
Вкупно:	**63.862.000**	**57.527.018**	**90,1**	**46.824.000**	**44.650.298**	**95,4**

Во Табела 21 се прикажани планираните расходи во текот на 2023 година по намени и поединечните трошења од ставките за расходи.

Табела 21: Планирани и реализирани расходи на ДКСК во денари

Расходи	2023		2022	
	Буџет	Реализирано	Буџет	Реализирано
401-Основни плати	35.596.647	33.615.188	25.267.000	25.039.696
402-Придонеси за социјално осигурување	13.507.000	13.133.627	9.947.000	9.839.777
404-Надоместоци	480.000	480.000	400.000	396.000
420-Патни и дневни расходи	2.480.000	2.402.714	1.230.000	934.652
421-Комунални услуги, греење, комуникација и транспорт	3.550.000	3.549.555	4.365.000	3.948.251
423- Материјали и ситен инвентар	800.000	508.345	750.000	676.691
424-Поправки и тековно одржување	1.700.000	1.280.063	2.074.000	1.902.938
425-Договорни услуги	1.106.000	730.924	776.000	296.922
426-Други тековни расходи	583.000	568.355	336.000	303.487
464-Разни трансфери	110.000	95.682	340.000	312.982
480-Купување на опрема и машини	861.399	125.924	910.000	900.817
482-Други градежни објекти	0	0	0	0
483-Купување на мебел	1.019.954	933.970	330.000	0
485-Вложување и нефинансиски средства	2.068.000	102.671	99.000	98.085
ВКУПНО:	**63.862.000**	**57.527.018**	**46.824.000**	**44.650.298**

Во најголем дел планираните средства се наменети за исплата на плати, даноци и придонеси од плати за 47 административни службеници и седум избрани членови на Комисијата.

Средства се потрошени за секојдневното функционирање на ДКСК, односно за плаќање на: патни трошоци за членови на комисијата, комунални услуги, греење, комуникација и транспорт, пошта, телефон, интернет, услуги за превод на материјали, копирање, печатење и издавање, осигурување на недвижности, ангажирање на две надворешни лица за користење на надворешна експертиза согласно член 28 од Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси и слично.

Забележливо е зголемување на потрошените средства за:

- плати, даноци и придонеси за членовите поради зголемување на платите на избрани и именувани лица , и на вработените во ДКСК;
- патни и дневни расходи за исплата на патни трошоци поради зголемување на цената на горивата, како и остварени патувања во странство за учество на претставници на ДКСК во поглавјата за кои во Брисел се водеа билатерланите преговори во однос на усогласеноста на македонското законсодавство со AQUSI.
- комунални услуги и тековно одржување поради зголемување на цената на електричната енергија и

- купување на канцелариски мебел.

Од Годишниот план за јавни набавки донесен во јануари 2023 година и една измена во текот на годината, спроведени се 13 јавни набавки од планираните 19. Шест набавки не се спроведени. Најголем дел од планираните средства за јавни набавки, со проценета вредност од 7.800.000 денари без вклучен ДДВ беа наменети за набавка на Системски софтвер-база на податоци останаа неискористени и вратени во Буџетот на РСМ за други намени.

8. *Заклучоци*

ДКСК континуирано работи на зголемување на бројот на вработените во Секретаријатот, но и обезбедување на соодветни обуки, тренинзи и студиски посети заради стекнување на потребни вештини и знаења, подобрување на веќе стекнатите вештини за ефективно извршување на работните задачи.

Реализацијата на планираните активности од Националната стратегија 2021-2025 кои требаше да бидат релизирани во 2023 година, но и активностите кои во текот на 2022 не беа реализирани или беа започнати а пренесени за реализација во 2023 година, е многу мал и изнесува 13%. Ова укажува на недоволната посветеност на институциите за навремено извршување на планираните активност.

2023 година исто како 2022, не донесе значајни промени во законската регулатива и не ја намали злоупотребата на законските решенија поради непрецизни или нејасни одредби така што влијанијата по партиски, роднински, пријателски релации и понатаму останаа доминантни во сферата на вработувања во јавниот сектор. И понатаму е присутна злоупотреба на функции и дискрециони овластувања при издавање разни дозволи, одобренија, договори, создавање услови за фаворизирање на компании и слично. Противправно градење на државно и приватно земјиште овозможено со одредбите на законите во областа на урбанизмот, градењето, животната средина, непостапувањето на инспекциските служби и нивниот клиентелизам кон центрите на политичка моќ и бизнис елити не им остава простор на граѓаните дури ни пред судовите да си ги одбранат своите со Устав загарантирани права за еднакви можности при вработување, право на заштита на сопственоста, право на чиста животна средина.

Пријавите од областа на корупцијата кои ДКСК ги доби во 2023 година во најголем дел се однесуваат на овие појави исто како и пријави за постапувања на судии и јавни обвинители.

Воспоставување и спроведување на елементите од системот на интегритет е опфатено со Националната стратегија за борба пртоив корупцијата 2021 – 2025 но и со Стратегијата за реформа на јавната администрација 2023-2030 година. Во насока на исполнување на надлежностите и обврските утврдени со овие стратешки документи, ДКСК ефективно работи на имплементација на елементите на системот на интегритет во органите на централната власт и во локалната самоуправа.

Континуираната едукација претставува еден од клучните приоритети и алатки во препознавањето и справувањето со корупцијата, но и поттикнување за етичко однесување, спречување на судир на интереси и создавање на услови за поголема доверба на граѓаните во јавниот сектор.

Соработката на ДКСК со граѓанските организации постојано се зацврстува и унапредува, а поддршката што ДКСК ја добива од меѓународни тела и организации е максимално материјализирана за реализација на кампањи, обезбедување на обуки за вработените и најважно обезбедување на неопходните софтверски решенија за тековно реализирање на своите надлежности.

Државната комисија продолжи ефикасно да ги извршува своите надлежности во рамки на расположливите капацитети.

9. *Прилози*

Иницијатива за поведување постапка за кривично гонење по предмети од областа на корупцијата	Прилог 1
Иницијативи пред надлежни органи за поведување постапка за утврдување на одговорност на службени лица	Прилог 2
Дадени препораки до институции за надминување на констатирани состојби	Прилог 3
Дадени укажувања до институции за надминување на констатирани состојби	Прилог 4
Иницијативи за утврдување одговорност на службени лица поради постоење на судир на интереси	Прилог 5
Извршени АПЛ и преглед на постапувањата од надлежните органи за дадените препораки	Прилог 6
Извештај од спроведениот мониторинг на примената на системот за интегритет во институциите од јавниот сектор на Република Северна Македонија во 2023 година	Прилог 7
Завршна сметка за 2023 година	Прилог 8

ИНИЦИЈАТИВА ЗА ПОВЕДУВАЊЕ ПОСТАПКА ЗА КРИВИЧНО ГОНЕЊЕ ПО ПРЕДМЕТИ ОД ОБЛАСТА НА КОРУПЦИЈАТА

р.број	Иницијативата е		Основ за иницијативата	Со иницијативата се бара	Ефект од постапување
	доставена до	датум на доставување			
1	ОЈО ГОКК - Скопје	18.04.2023	Стекнување на противправна имотна корист на службеник кој бил отсустен од работа повеќе од три месеци а притоа земал редовна плата. Иницијативата е против службени лица //////, /////, вработени во Управа ///// на РСМ ////// и /////, в.д. директор на Управа ///// на РСМ, поради сомнежи за сторено кривично дело од чл. 353 од Кривичниот Законик	Поведување постапка за кривично гонење против наведените службени лица поради сомнежи за сторено кривично дело од чл. 353 од Кривичниот Законик (“Службен весник на РМ” бр. 37/96 ... 55/13), и овозможување стекнување на противправна имотна корист на службеник кој бил отсустен од работа повеќе од три месеци а притоа земал редовна плата	нема одговор
2	ОЈО ГОКК - Скопје	12.05.2023	Несовесно работење, злоупотреба на службената положба и овластувања, непреземање должни дејствија и пропуштање на должен надзор, со цел незаконски да се додели мандат за директор на ЈОУДГ "/////" ///// на службено лице /////, личен пријател на службено лице /////, актуелен министер за ///// на РСМ, по пат на кронизам	Поведување постапка за кривичногонење против сите против /////, актуелен министер за ///// на РСМ, /////, актуелен директор на ЈОУДГ "/////" /////, /////, ///// и /////, членови на Управен одбор на ЈОУДГ "/////" ///// и непознати сторители - инспектори во Министерство ///// на РСМ	нема одговор
3	ОЈО ГОКК - Скопје	12.05.2023	Исплата на дупла плата на вработени и фалсификување службена документација во Агенција за ///// на РСМ.	Поведување постапка за кривично гонење против /////, /////, вработени во Агенција за ////// на РСМ, /////, актуелен директор и /////, поранешен директор на Агенција ///// на РСМ за исплата на дупла плата на вработени и фалсификување службена документација во Агенција за ///// на РСМ	нема одговор
4	до ОЈО Тетово	21.07.2023	Избор/именување на ВД директор во јавно претпријатие спротивно со член 23 и 24 од Законот за јавните претпријатија и член 50 од Законот за локалната самоуправа.	Поведување постапка за кривично гонење поради постоење на основи за сомневања за сторено кривично дело по член 353 став (1) „Злоупотреба на службената положба и овластување“ во врска со член 23 и 24 од Законот за јавните претпријатија и на член 50 од Законот за локалната самоуправа, против Градоначалник на Општина /////, /////, и избраниот ВД директор	
5	до ОЈО Скопје	21.07.2023	Избор на ВД директор во ЈУ ////спротивно на член 34 од Закон за култура	Поведување постапка за кривично гонење против /////, Градоначалник на ///// и лицето кое било избрано/именувано за ВД директор во ЈУ, за сомневања за сторено кривично дело по член 353 став (1) „Злоупотреба на службената положба и овластување“ и 353-в став (1) од Кривичниот законик, „Несовесно работење во службата“. -- назначување В.Д. Директор на ЈУ /////	ВО ОЈО Скопје оформен е предмет КО бр. 2314/23 по кој постапката е во тек и се прибираат податоци од 24.08.2023
6	до ОЈО Скопје	24.07.2023	Континуиран избор на ВД директор спротивно на материјални закони	Поведување постапка за кривично гонење, против: /////, Градоначалник на /////, и ///// - вршител на должност директор на ///// - ///// во рок од 6 (шест) месеци, почнувајќи од 03.08.20// година. в.в. избор на вд директор /////	се отфрла кривичната пријава бидејќи пријавените дела не се кривичн дела за кои се гони по службена должност.

ИНИЦИЈАТИВА ЗА ПОВЕДУВАЊЕ ПОСТАПКА ЗА КРИВИЧНО ГОНЕЊЕ ПО ПРЕДМЕТИ ОД ОБЛАСТА НА КОРУПЦИЈАТА

р.број	Иницијативата е		Основ за иницијативата	Со иницијативата се бара	Ефект од постапување
	доставена до	датум на доставување			
7	ОЈО ГОКК - Скопје	08.08.2023	Утврдените состојби од јавната набавка на FINGERPRINT апаратите упатува на сомнеж дека со начинот спроведеување на јавната набавка доведено е во прашање одржувањето на изборите спротивно на начинот којшто е утврден во членот 108-а од Изборниот законик. Техничката спецификација според Комисијата за заштита на конкуренцијата содржела ограничувачки критериуми, бил фаворизиран избраниот економски оператор; не било можно да се утврди дали карактеристиките на доставениот предмет на набавка кореспондирале со спецификите во доставената понуда; не е извршен тест на функционалноста на набавениот систем, а спорен е квалитетот и навременоста на одржаните обуки за ракување со системот како и за усогласеноста на начинот на кој биле спроведени со одредбите од потпишаниот договор. За ограничувачките критериуми било укажано и од страна на други лица, а од страна на повеќе службени лица била упатена писмена реакција по повод наводната злоупотреба на нивното присуство на презентација во насока на креирање на записници кои понатаму би служеле како потврда за целосно исполнување на одредбите од договорот, но и покрај тоа, бил составен записник со кој исполнувањето на одредбите од договорот од страна на изведувачот како избран економски оператор сепак било потврдено.	Поведување постапка за кривично гонење за службени лица од Државната ///// и други службени лица, поради постоење на сомневање за можна злоупотреба на функцијата/ јавното овластување/ службената должност или положба за остварување на корист, директно или преку посредник, за себе или за друг, согласно член 17 став 1 точка 5 од Законот за спречување на корупција и судир на интереси, преку пропуштање на дејствија, ненавремено постапување, и непостапување, со што сториле штета на Буџетот на Република Северна Македонија.	предметот е заведен во уписник под број РО 274/23 и во прилог е доставуваen одговор од страна на предметниот обвинител. -ДКСК број 12-80/16 од 21.11.2023
8	ОЈО ГОКК - Скопје	25.07.2023	Сомневања за измама и перење други приноси од казниво дело, со цел обезвреднување на имот кој бил во сопственост на РСМ и преземање на неговата сопственост од страна на друго правно лице, несовесно работење и злоупотреба на службената положба и овластувања од страна на нотари, извршители, проценители и на службени лица во ///// на РСМ со што е сторена штета на Буџетот РСМ и на нејзиниот имот	Иницијатива за поведување постапка за кривично гонење поради сомнежи за намерно оштетување на доверители – РСМ и други, по пат на фалсификување документација, измама и перење други приноси од казниво дело, со цел обезвреднување на имот кој бил во сопственост на РСМ и преземање на неговата сопственост од страна на друго правно лице, по пат на несовесно работење и злоупотреба на службената положба и овластувања од страна на нотари, извршители, проценители и на службени лица во ///// на РСМ, нестручно и несовесно извршување на ////// и ///// функција, со што е сторена штета на Буџетот РСМ и на нејзиниот имот	
9	ОЈО ГОКК - Скопје	21.07.2023	Доделување договори за јавни набавки преку фаворизирање на економски оператори во Управата за ///// и овозможување неовластено откривање и можна злоупотреба на личните податоци на граѓаните на Република Северна Македонија.	Поведување постапка за кривично гонење за злоупотреба на службената положба и овластувања и за злоупотреба на постапката за доделување договори за јавни набавки преку фаворизирање на економски оператори од страна на сегашни и поранешни службени лица во Управата за ///// и овозможување неовластено откривање и со тоа можна злоупотреба на личните податоци на граѓаните на Република Северна Македонија.	

ИНИЦИЈАТИВА ЗА ПОВЕДУВАЊЕ ПОСТАПКА ЗА КРИВИЧНО ГОНЕЊЕ ПО ПРЕДМЕТИ ОД ОБЛАСТА НА КОРУПЦИЈАТА

р.број	Иницијативата е		Основ за иницијативата	Со иницијативата се бара	Ефект од постапување
	доставена до	датум на доставување			
10	ОЈО ГОКК - Скопје	31.07.2023	Наводи за набавка на битумен врз основа на договор по кој се исплаќале фактури по значително високи цени и непостапување по укажување на БЈН и утврдени состојби за злоупотреба на службена положба од страна на поранешниот директор на ЈП за ///// Скопје кој го застапувал јавното претпријатие во периодот кога бил склучен спорниот договор за набавка на ///// во времетраење од 2 (две) години во период од 2020-2021 година, согласно член 17 став 1 точка 5 од Законот за спречување на корупција и судир на интереси. в.в. предмет по пријава против службеното лице ///// ВД директор на Јавно претпријатие за ///// Скопје	Иницијатива за поведување постапка за кривично гонење против поранешниот директор на ЈП за ///// Скопје кој го застапувал јавното претпријатие во периодот кога бил склучен спорниот договор за набавка на ///// во времетраење од 2 (две) години во период од 2020-2021 година, согласно член 17 став 1 точка 5 од Законот за спречување на корупција и судир на интереси. в.в. предмет по пријава против службеното лице ///// ВД директор на Јавно претпријатие за ///// Скопје	
11	до ОЈО Струмица	24.07.2023	Поранешен директор на ЈОУДГ ///// -//// ја злоупотребил службената положба и овластување и овозможил стекнување корист на други физички и правни лица по основ на исплати кои произлегуваат од договор за јавни набавки без доказна документација што било потврдено од внатрешна ревизија	Поведување постапка за кривично гонење за ///// - поранешен директор на ЈОУДГ ///// -///// за злоупотреба на службената положба и овластување од член 353 став 1 од КЗ, со искористување на својата службена положба и овозможување корист на други физички и правни лица	
12	ОЈО ГОКК - Скопје	08.08.2023	Незаконитости при носењето на деталниот урбанистички план за ///// – Општина /////, од неговото прво усвојување, до неговото укинување по втор пат од Уставен суд на РСМ, а заради сомнежи за несовесно работење, искористување на службената положба и овластувања и поткуп	Поведување постапка за крвично гонење против сите чинители кои учествувале во постапката за носењето на деталниот урбанистички план за ///// – Општина /////, од неговото прво усвојување, до неговото укинување по втор пат од Уставен суд на РСМ, а заради сомнежи за несовесно работење, искористување на службената положба и овластувања и поткуп	Се бараат сите податоци, информации и документација од предметот на ДКСК, на што е одговорено со Одговор од ДКСК со бр. 12-94/60 од 22.12.2023 година
13	до ОЈО Струга	08.08.2023	Основнаи сомневања дека службени лица //////, актуелен градоначалник на Општина /////, /////, актуелен в.д. директор на ООУ /////, Општина //////, //////, поранешен директор на истото ООУ, /////, помошник директор на истото ООУ и //////, в.д. директор на ООУ /////, поради сомнежи за искористување и злоупотреба на службената положба и овластувања, фалсификување документација и несовесно работење во службата овозможиле вработување на лице кое не ги исполнува условите.	Поведување постапка за кривично гонење против службени лица //////, актуелен градоначалник на Општина /////, /////, актуелен в.д. директор на ООУ /////, Општина //////, //////, поранешен директор на истото ООУ, /////, помошник директор на истото ООУ и //////, в.д. директор на ООУ /////, поради сомнежи за искористување и злоупотреба на службената положба и овластувања, фалсификување документација и несовесно работење во службата.	
14	до ОЈО Струга	08.08.2023	**Сомнежи за злоупотреба на службената положба и овластувања и несовесно работење во службата од страна на /////////////, актуелен градоначалник на Општина ///// и /////////// актуелен в.д. директор на ЈП ///////////**	Поведување постапка за кривично гонење поради сомнежи за злоупотреба на службената положба и овластувања и несовесно работење во службатаод страна на службени лица /////, актуелен градоначалник на Општина ///// и /////, актуелен в.д. директор на ЈП /////	
15	до ОЈО Скопје	07.08.2023	Несовесно и незаконско постапување при вршење на своите овластувања и должности на лицата ///// и ///// - членови на училиштен одбор од редот на наставниците во ООУ /////, кои поради пристрасност кон директорката на истото ООУ, ///// и овозможиле да присуствува и учествува во работата на училишниот одбор и влијае при распишување на јавниот оглас во ноември 20// година за избор на директор, но и поради непостапување по наводите од записникот од просветниот инспекторат во однос на избор на директор,поради што нанеле штета на Буџетот на училиштето и предложено е нивно разрешување.	Поведување постапка за кривично гонење поради сомневање за несовесно и незаконско постапување во вршењето на своите овластувања и должности на лицата ///// и ///// - членови на училиштен одбор од редот на наставниците во ООУ /////, за сторено кривично дело „ Несовесно работење во службата“, казниво со член 353-в од Кривичниот законик	

ИНИЦИЈАТИВА ЗА ПОВЕДУВАЊЕ ПОСТАПКА ЗА КРИВИЧНО ГОНЕЊЕ ПО ПРЕДМЕТИ ОД ОБЛАСТА НА КОРУПЦИЈАТА

р.број	Иницијативата е		Основ за иницијативата	Со иницијативата се бара	Ефект од постапување
	доставена до	датум на доставување			
16	ОЈО ГОКК - Скопје	01.09.2023	Злоупотреба на службената положба и овластувања и фаворизирање економски оператор во јавна набавка - /////, од страна на службени лица /////, секретар во Општина ///// и /////, поранешен секретар на Општина /////	Поведување постапка за кривично гонење поради сомнежи за злоупотреба на службената положба и овластувања и фаворизирање економски оператор во јавна набавка - /////, од страна на службени лица /////, секретар во Општина ///// и /////, поранешен секретар на Општина /////	во ОЈО ГОКК не е пронајден предмет што соодветствува со наведениот број и дата.
17	до ОЈО Гевгелија	15.09.2023	Градоначалник на Општина ///// извршил исплати на еднократни износи на социјална помош во времетраење на избори за Претседател на Република Северна Македонија во 2019 година е постапено спротивно на изборните забрани од Изборниот законик и Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси	Поведување постапка за кривично гонење против ///// - Градоначалник на Општина ///// поради постоење на сомневање за сторено кривично дело „Противзаконито располагање со буџетски средства за време на избори" од член 165-в став 2 од Кривичниот законик	предметот е заведен под број РО 250/23 во ОЈО //// и се преземаат истражни дејствија и се прибираат докази по што ќе биде донесена јавнообвинителска одлука
18	ОЈО ГОКК - Скопје	21.09.2023	Службеното лице /////, вработен во Општина /////, постапувајќи по предметот на ///// АД ///// од 02.10.20// година, за отуѓување на градежно земјиште со непосредна спогодба, во својство на претседател на комисија за отуѓување на градежното земјиште, прифатил геодетски елаборат бр. 01-//// од 21.08.20// година од геодетската фирма ///// ДООЕЛ /////, каде работи неговата сопруга /////, и овозможил остварување имотна корист на геодетската фирма, а со тоа и корист на неговата сопруга по основ на примања од работен однос. Во текот на постапката доставувал податоци за изработка на претходно наведениот геодетски елаборат, врз основа на кој е извршена промена на културата на земјиштето на КП ////// КО ///// од јавно добро – пат во градежно изградено земјиште, со крајна цел на ///// АД /////, во управната постапка, да му овозможи да се стекне со право на откуп на ова градежно земјиште, што било и сторено со склучување на договор на 29.12.20// година кај нотар ///// од /////, заведен под ОДУ бр. ///// во вид на солемнизација – потврда на приватна исправа - Договор за отуѓување на градежно земјиште со непосредна спогодба, склучен помеѓу Општина ///// како подавач и ///// АД ///// како продавач. За евидентирање на предметната трансакција од страна на Агенција за катастар на недвижности на РСМ била издадена Потврда бр.///// /20//од 23.01.20// година.	Поведување постапка за кривично гонење против службено лице /////, вработен во Општина ///// , тогаш градоначалникот на Општина /////, службено лице ///// (и сега актуелен градоначалник на Општина /////), претседателот на комисијата за отуѓување на предметното земјиште, службено лице /////, вработен во Општина /////, неговата сопруга /////, вработена во геодетската фирма ///// ДООЕЛ /////, геодетската фирма ///// ДООЕЛ /////, стручните лица кои ги изработувале елаборатите во геодетската фирма - /////, дипломиран геодетски инженер и /////, геодетски техничар, како и судиите и стручните лица од ///// суд на РСМ и ///// суд на РСМ кои постапувале по предметните тужба и жалба на подносителот, со цел остварување лична корист, т.е. корист за друг - ///// АД /////, поврзано со непознати сторители - поврзани со и/или вработени во ///// АД /////, поради сомнежи за искористување, поткуп и злоупотреба на службената положба и овластувања.	
19	до ОЈО Радовиш	20.11.2023	Незаконско доделување на мандат за извршување на директорската функција и искористување и злоупотреба на службената положба и овластувања и несовесно работење од страна на поранешен и актуелен градоначалник на Општина ///// , како и од страна на вд директор на ЈП /////, службено лице /////, со цел остварување негова лична корист	Поведување на постапка за кривично гонење поради сомнежи за искористување и злоупотреба на службената положба и овластувања и несовесно работење од страна на поранешен и актуелен градоначалник на Општина /////,В.Д. директор на ЈП /////, службено лице /////, со цел остварување негова лична корист, по пат на доделување незаконски мандат за извршување на директорската функција	во ОЈО //// е примена иницијативата, врз основа на истата е формиран кривичен предмет КО бр.185/23, превземени се предистражни дејствија и се побарани податоци од ЦР на РСМ и МВР ОВР Радовиш и се уште не е донесена јавнооовинителска одлука

ИНИЦИЈАТИВА ЗА ПОВЕДУВАЊЕ ПОСТАПКА ЗА КРИВИЧНО ГОНЕЊЕ ПО ПРЕДМЕТИ ОД ОБЛАСТА НА КОРУПЦИЈАТА

р.број	Иницијативата е		Основ за иницијативата	Со иницијативата се бара	Ефект од постапување
	доставена до	датум на доставување			
20	до ОЈО Струмица	21.11.2023	Сомнежи за несовесно работење во службата и злоупотреба на службената положба и овластувања од страна на службено лице /////, овластен градежен инспектор во Општина ////// и непознати сторители за незаконско градење на градби на територија на општината	Поведување постапка за кривично гонење поради сомнежи за несовесно работење во службата и злоупотреба на службената положба и овластувања од страна на службено лице /////, овластен градежен инспектор во Општина ///// и непознати сторители за незаконско градење	во ОЈО //// е примена иницијативата, врз основа на истата е формиран кривичен предмет КО бр.568/23, превземени се предистражни дејствија, дадена е наредба за вештачење и се уште не е донесена јавнообвинителска одлука
21	ОЈО ГОКК - Скопје	18.12.2023	Незаконска распределба на средствата за филмски проекти од страна на службени лица во Агенцијата	Поведување постапка за кривично гонење на /////, директор на Агенција за /////, по член 353-в став 1 за несовесно работење во службата и непочитување на Закон за ///// и незаконска распределба на средствата за филмски проекти	
22	ОЈО ГОКК - Скопје	28.12.2023	Сомнежи за несовесно работење, искористување и злоупотреба на службената положба и овластувања од страна на министер, други службени лица од Министерство за ///// на РСМ, како и преку уцена, измама, злоупотреба на јавен повик и со прекршување на меѓународен договор, службено лице /////, поранешен директор на АД ///// Скопје и други службени лица од АД ///// Скопје – непознати сторители во својство на членови на комисија за спроведување набавка на ///// за потребите на АД ///// Скопје / АД /////, со што овозможиле монополско дејствување на домашниот пазар за /////, по пат на директна интервенција на страната на понудата на ///// на домашниот пазар во РСМ, со цел предизвикување криза и пораст на цената на ///// и со тоа остварување профит за ////// ДОО Скопје, ///// АД Скопје и за странско правно лице – ////// од ////// на штета на јавниот интерес во РСМ, стопанството и граѓаните на РСМ и пораст на цената на /////	Поведување постапка за кривично гонење поради сомнежи за несовесно работење, искористување и злоупотреба на службената положба и овластувања од страна на службено лице /////, министер за ///// и од страна на други службени лица – непознати сторители од Министерство за ///// на РСМ, службено лице /////, поранешен директор на АД ///// Скопје и други службени лица од АД ///// Скопје – непознати сторители во својство на членови на комисија за спроведување набавка на ///// за потребите на АД ///// Скопје / АД /////	
23	ОЈО ГОКК - Скопје	02.02.2023	Службени лица во општината - градоначалник и членови на комисии за јавни набавки со злоупотреба на службена положба и овластување преку тендерската документација овозможиле поволни услови за доделување договори за јавни набавки на фирмата ///// ДООЕЛ ///// со што го оштетиле Буџетот на Општина /////.	Поведување постапка за кривично гонење против: /////, градоначалник на Општина /////, - лица вработени во Општина ////// - членови на комисијата за јавна набавка по оглас број 16/20// – лица вработени во Општина ///// - членови накомисија за јавна набавка по оглас број 21/20/ поради основани сомненија за сторено кривично дело по член 275-в став 1 „Злоупотреба на постапката за јавен повик, доделување на договор за јавна набавка или јавно – приватно партнерство“ и член 353 став (5) од Кривичниот законик „Злоупотреба на службената положба и овластување“, поради непочитување на одредбите од Законот за јавни набавки и обезбедување услови за доделување договори за јавни набавки на фирмата ///// ДООЕЛ /////	

ИНИЦИЈАТИВА ЗА ПОВЕДУВАЊЕ ПОСТАПКА ЗА КРИВИЧНО ГОНЕЊЕ ПО ПРЕДМЕТИ ОД ОБЛАСТА НА КОРУПЦИЈАТА

р.број	Иницијативата е		Основ за иницијативата	Со иницијативата се бара	Ефект од постапување
	доставена до	датум на доставување			
24	ОЈО ГОКК - Скопје	03.02.2023	Злоупотреба на службена положба и овластувања од страна на повеќе лица од неколку институци во постапка за формирање и доделување здржавно земјиште за формирање и започнување со работа на ТИРЗ Тетово, како и од судии во Врховен суд за водење на судска постапка со што направена штета на Буџетот на РСМ во износ ид 2.300.000 евра	/////, сопственик и управител на ///// АД /////; ///// пратеник во Собрание на РСМ; /////, ///// и министер за /////; - /////, новинар; - /////, поранешен директор на Дирекција на ///// на РСМ; - /////, поранешен член на Управен одбор на Дирекција за ///// на РСМ и член во комисија за спроведување на постапка за доделување на договор за ЈПП; /////– член во комисија за спроведување на постапка за доделување на договор за ЈПП и - /////, службено лице, поранешен вработен во Агенција за /////на РСМ; службено лице, непознат сторител од СЈО; - /////, сопственик и управител на ///// ДООЕЛ /////; - ///// ДООЕЛ /////; и Непознати службени лица од Апелационен суд Гостивар и Врховен суд на РСМ. За сторено кривично дело од чл. 357 ст. 1 в.в. чл. 353-в ст. 2 в.в. чл. 359 ст. 3 в.в. чл. 275-в ст. 3, в.в. чл. 280 ст. 2 и ст. 3 в.в. ст. 1 од Кривичниот законик (“Службен весник на РМ” бр. 39/96 ... 55/13), в.в. чл. 39 ст. 1 од Законот за концесии и јавно приватно партнерство (“Службен весник на РМ” бр. 6/12) и в.в. чл. 8 ст. 3 и 4 од Законот за технолошки индустриски развојни зони (“Службен весник на РМ бр. 14/07, 103/08, 139/09, 156/10 и 127/12).	Во ОЈО ГОКК бил оформен предмет РО бр. 64/23 и поднесени се барања до институции за прибирање документација.
25	ОЈО ГОКК - Скопје	24.02. 2023	Утврдени злоупотреби од страна на службени лица при доделување на ваучери за спортски клубови во Македонија на начин што ранг листи за доделување т.н ... ваучер" за финансирање биле изготвени без да се земат предвид сите квантитативни и квалитативни критериуми, уредени во законската регулатива и овозможиле нивни блиски спортски субјекти да се стекнат со ваучер за финансирање на /////.	Покренување постапка за кривично гонење против: /////, службено лице, актуелен директор на Агенција за ///// на РСМ. /////, службено лице, поранешен директор на Агенција за /////на РСМ, актуелен пратеник во Собрание на РСМ. , Актуелни членови на централна комисија за евалуација на предлог - листите за доделување /////: · /////, претседател, од Агенција за ///// на РСМ; · /////, член, од Канцеларијата на ///// на Влада на РСМ; //////, член, од Агенција за /////на РСМ; · /////, член, редовен професор на Универзитетот "/////"; · /////, член, од Министерство за ///// на РСМ; //////, член, од Агенција за ////// на РСМ; и · /////, член, вработен во Општина /////- Скопје. Поранешни членови на централна комисија за евалуација на предлог - листите за доделување /////: /////, претседател, од Канцеларијата на //////на Влада на РСМ; /////, член, од Канцеларијата на ///// на Влада на РСМ; //////, член, од Македонскиот //////; /////, член, од Министерство за ///// на РСМ; /////, член, од Министерство за ///// на РСМ; /////, член, од Агенција за /////; и /////, член, од Агенција за ///// со сомневање за ненаменско користење на средства од даночно ослободување по Законот за/////. --- заради сомнежи за сторено кривично дело од чл. 353-в ст. 3 в.в. ст. 1 и чл. 279 ст. 2 ист. 3 в.в. ст. 1 од Кривичниот законик ("Службен весник на РМ" бр. 37/96 ••• 55/13L в.в. 14-г чл. 14-д. чл. 14-ѓ и чл. 14-е од Законот за ///// ("Службен весник на РМ" бр. 29102 ••• 190/16 и "Службен весник на РСМ" бр. 98/19 и 244/19) и в.в. чл. 30-а ст 2 ист. 3 од Законот за ///// ("Службен весник на РМ" бр. 112/14 ••. 275/19 и "Службен весник на РСМ" бр. 290/20 и 151/21).	

ИНИЦИЈАТИВА ЗА ПОВЕДУВАЊЕ ПОСТАПКА ЗА КРИВИЧНО ГОНЕЊЕ ПО ПРЕДМЕТИ ОД ОБЛАСТА НА КОРУПЦИЈАТА

р.број	Иницијативата е		Основ за иницијативата	Со иницијативата се бара	Ефект од постапување
	доставена до	датум на доставување			
26	ОЈО Скопје	15.02.2023	Пријава доставена од ДИГУ за незаконско градење во Општина /// и по две барања од ДИГУ до општината не е добиен одговор што отвара сомневање за бесправно градење. По постапување по предметот постојат сомневање дека со неизвршување на својата службена должност Градоначалникот на Општина ///// - ///// и Овластениот ///// инспектор овозможиле нелегална изградба на објети и злоупотреба на службена должност и овластување овозмоиле прибавување корист за друг	Поведување постапка за кривично гонење на градоначалникот на Општина ///// - ///// и Овластениот ///// инспектор овозможил е нелаглна изградба на објекти на територијата на општината со што овозможиле прибавување корист за друг, на начин што ја злоупотребиле својата службената положба и овластување казниво по член 353 од Кривичниот законик	
27	ОЈО Скопје	2024	Злоупотреба на службената должност и положба при постапување директорот и други службени лица на Државниот инспекторат за ///// поради постоење на сомневање за несовесно работење и по однос на изградба на објект во заштитено подрачје	Поведување постапка за кривично гонење против сите инволвирани лица при оводење на постапки по однос на изградба на објект во заштитено подрачје на КП 1743/10, КО /////// 7 во Општина/////////, како и против инвеститорот на градежниот објект на КП 1743/10, КО /////// 7, Општина ///////.	
28	ОЈО Скопје	2024	против службеното лице,//////////// поранешен Градоначалник на Општина ///////// и други лица, поради постоење основи на сомневање за злоупотреба на службената должност за неправилно склучени авторски договори со повеќе лица	Иницијатива за поведување постапка за кривично гонење до надлежното јавно обвинителство за службеното лице ///////////, поранешен Градоначалник на Општина /////////, поради постоење основи на сомневање за злоупотреба на службената должност	

ИНИЦИЈАТИВИ ПРЕД НАДЛЕЖНИ ОРГАНИ ЗА ПОВЕДУВАЊЕ ПОСТАПКА ЗА УТВРДУВАЊЕ НА ОДГОВОРНОСТ НА СЛУЖБЕНИ ЛИЦА

р.број	Иницијативата е		Основ за иницијативата	Со иницијативата се бара	Ефект од постапување
	доставена до	датум на доставување			
1	Влада на РСМ	23.01.2023	Користење на службени возила за партиски активности на /////, министер за ///// на РСМ и /////, министер за /////, во изборниот период за локалните избори 2021 година	Утврдување одговорност согласно Кодексот за етичко однесување за членовите на Владата и носителите на јавни функции именувани од страна на Владата	1.Влада на РСМ - Заменик на претседателот на Владата на РСМ, ///// известува дека на министерот за ///// /////, му изрекол за непочитување на Кодексот за етичко однесување и му укажал дека е потребно да го поправи однесувањето; и 2. Влада на РСМ - Заменик на претседателот на Владата на РСМ, ///// дека на министерот за ///// /////, му изрекол за непочитување на Кодексот за етичко однесување и му укажал дека е потребно да го поправи однесувањето.
2	Влада на РСМ	30.01.2023	Несовесно извршување на службената должност од страна на /////, министер за///// на РСМ, во врска со донесено решение за забрана за вршење технички преглед на возила на приватно правно лице	Иницијатива за утврдување одговорност против лужбено лице /////, министер за///// на РСМ	Влада на РСМ - Заменик на претседателот на Владата на РСМ, ///// известува дека нема надлежност да презема истражни или други дејствија за утврдување на одговорност.
3	Совет на јавни обивнители на РСМ	20.02.2023	Несовесно извршување на службената должност и постапување од страна на службено лице /////, ///// од Основно јавно обвинителство /////, спротивно на чл. 284 од Законот за кривичната постапка	Иницијатива ва утврдување одговорност против службено лице /////, ///// на Основно јавно обвинителство /////	
4	Вишо Јавно обивнителство /////	20.02.2023	Несовесно извршување на службената должност и постапување спротивно на чл. 284 од Законот за кривичната постапка од страна на службено лице /////, ///// од Основно јавно обвинителство /////	Иницијатива ва утврдување одговорност против службено лице /////, ///// на Основно јавно обвинителство /////	Дадени се насоки да продолжи постапката по кривичниот предмет затоа истиот сеуште бил активен.
5	Влада на Република Северна Македонија	16.02.2023	Несовесно извршување на службената должност и постапување спротивно на прописите со кои се уредува користењето на средствата од даночното ослободување за донираните финансиски средства	Иницијатива за утврдување одговорност на службено лице /////, актуелен директор на Агенција за ///// РСМ и на службени лица, ///// , /////, /////, /////, /////, ///// и /////, членови на Централна комисија за евалуација на предлог - листите /////	
6	Министерство за ///// на РСМ	18.04.2023	Несовесно работење и злоупотреба на службената положба и овластување од в.д. директор на Управа за ///// на РСМ	Иницијатива ва утврдување одговорност против службено лице /////, в.д. директор на Управа за ///// на РСМ .	На службено лице ///// му е е прекинат работниот однос поради кршење на работниот ред и дсциплина. На новиот директор му се укажува да ги преземе сите мерки за надминување на посочените слабости;

ИНИЦИЈАТИВИ ПРЕД НАДЛЕЖНИ ОРГАНИ ЗА ПОВЕДУВАЊЕ ПОСТАПКА ЗА УТВРДУВАЊЕ НА ОДГОВОРНОСТ НА СЛУЖБЕНИ ЛИЦА

р.број	Иницијативата е		Основ за иницијативата	Со иницијативата се бара	Ефект од постапување
	доставена до	датум на доставување			
7	Совет на Општина /////	18.04.2023	Несовесно работење и злоупотреба на службената положба и овластување од страна на директор на ЈКП /////, вработен во ЈКП /////, ///// и /////, вработени во Општина /////, /////, претседател на месна заедница во /////, Општина /////, и /////, претседател на месна заедница во ///// и /////, Општина ///// поради погрешно утврдување на фактичката состојба за преземање на водоводната мрежа во/////, Општина ///// и не составиле записник, со што постапиле спротивно на Решението за формирање комисија за утврдување на фактичка состојба со водоводот во /////, /////, ///// и негово превземање со арх. бр. на ЈКП ///// 08-159/1 од 03.06.20// година.	Иницијатива ва утврдување одговорност против сите опфатени лица	
8	Влада на РСМ - /////	12.05.2023	Непреземање должни дејствија и пропуштање на должен надзор, со цел незаконски да се додели мандат за директор на ЈОУДГ "/////" ///// на службено лице //////, личен пријател на службено лице///// а, актуелен министер за ///// на РСМ, по пат на кронизам	Иницијатива ва утврдување одговорност против /////, актуелен министер за ///// на РСМ, заради незаконски доделување мандат за директор на ЈОУДГ "/////" ///// на службено лице //////, личен пријател на службено лице///// а, актуелен министер за ///// на РСМ, по пат на кронизам	Се бара одлука за постоење на судир на интереси, на што ДКСК има одговорено со Достава на информација со бр. 12-36/1 од 04.01.2024 година, каде е наведено дека наводите се испитувани од корупциски аспект, а не од аспект на постоење судир на интереси
9	Министерство за ///// на РСМ	12.05.2023	Незаконски доделен мандат за директор од страна на актуелен директор на ЈОУДГ "///// " /////, по основ на лично пријателство со службено лице /////, актуелен министер за ///// на РСМ, по пат на кронизам	Иницијатива ва утврдување одговорност против /////, актуелен директор на ЈОУДГ "///// " /////, заради незаконски доделен актуелен мандат за директор по основ на лично пријателство со службено лице /////, актуелен министер за ///// на РСМ, по пат на кронизам	
10	Инспекциски совет на РСМ	12.05.2023	Против /////, ///// и /////, инспектори во Министерство за ///// на РСМ, заради несовесно работење, злоупотреба на службената положба и овластувања, непреземање должни дејствија и пропуштање на должен надзор, со цел незаконски да се додели мандат за директор на ЈОУДГ "/////" ///// на службено лице /////, личен пријател на службено лице /////, актуелен министер за ////// на РСМ, по пат на кронизам	Иницијатива ва утврдување одговорност против /////, ///// и /////, инспектори во Министерство за ///// на РСМ, заради несовесно работење, злоупотреба на службената положба и овластувања, непреземање должни дејствија и пропуштање на должен надзор, со цел незаконски да се додели мандат за директор на ЈОУДГ "/////" ///// на службено лице /////, личен пријател на службено лице /////, актуелен министер за ////// на РСМ, по пат на кронизам	Преземени се дејствија за испитување на наводите; Наводите на ДКСК се оценети како неосновани.
11	Влада на РСМ	12.05.2023	Против /////, актуелен директор на Агенција за ///// на РСМ, за исплата на дупла плата на вработените //////, ///// и фалсификување службена документација во Агенција за ///// на РСМ	Против /////, актуелен директор на Агенција за ///// на РСМ, за исплата на дупла плата на вработените //////, ///// и фалсификување службена документација во Агенција за ///// на РСМ	Нема надлежност да постапува, надлежен орган за директор на Агенција за ///// на РСМ бил Собрание на РСМ, а не Владата на РСМ
12	Управен одбор на Агенција за ///// на РСМ	12.05.2023	Против /////, актуелен директор на Агенција за ///// на РСМ, за исплата на дупла плата на вработените /////, ///// и фалсификување службена документација во Агенција за ///// на РСМ	Иницијатива ва утврдување одговорност на актуелен директор на Агенција за ///// на РСМ, за исплата на дупла плата на вработените /////, ///// и фалсификување службена документација во Агенција за ///// на РСМ	За состојбите виновен бил претходниот директор на Агенција за ////// на РСМ, а не актуелниот директор - //////

ИНИЦИЈАТИВИ ПРЕД НАДЛЕЖНИ ОРГАНИ ЗА ПОВЕДУВАЊЕ ПОСТАПКА ЗА УТВРДУВАЊЕ НА ОДГОВОРНОСТ НА СЛУЖБЕНИ ЛИЦА

р.број	Иницијативата е		Основ за иницијативата	Со иницијативата се бара	Ефект од постапување
	доставена до	датум на доставување			
13	Министерство за ///// на РСМ	12.05.2023	Незаконско испраќање на привремено вработени лица во Агенција за ///// на РСМ во странство без соодветна лиценца	Иницијатива за утврдување одговорност против членови на УО на Агенција за ///// Скопје	
14	Министерство за /////	16.05.2023	Несовесно работење и злоупотреба на службената должност и овластувања од страна на в.д. директор на Јавната здравствена установа ,,Здравствен дом'' ///// при спроведување на постапка за вработување и пополнување на работни места во предметната ЈЗУ	Иницијатива ва утврдување одговорност против /////, в.д. директор на Јавната здравствена установа ,,Здравствен дом'' /////,	
15	Судски совет на РСМ	25.07.2023	Намерно оштетување на доверители – РСМ и други, по пат на фалсификување документација, измама и перење други приноси од казниво дело, со цел обезвреднување на имот кој бил во сопственост на РСМ и преземање на неговата сопственост од страна на друго правно лице, несовесно работење и злоупотреба на службената положба и овластувања од страна на нотари, нестручно и несовесно извршување на судиската и јавно-обвинителската функција, со што е сторена штета на Буџетот РСМ и на нејзиниот имот,	Иницијатива за преиспитување на работата и утврдување на одговорност на судиите кои постапувале по судските предмети,опфатени во предметот на ДКСК	Направени се извиди во сите надлежни судови, констатирани се неправилности и на следната седница Судски совет на РСМ јавно ќе ја соопшти одлуката, по што ќе се преземат дејствија во рамките на законски утврдените надлежности
16	Совет на јавни обвинители на РСМ	25.07.2023	Намерно оштетување на доверители – РСМ и други, по пат на фалсификување документација, измама и перење други приноси од казниво дело, со цел обезвреднување на имот кој бил во сопственост на РСМ и преземање на неговата сопственост од страна на друго правно лице, несовесно работење и злоупотреба на службената положба и овластувања од страна на нотари, нестручно и несовесно извршување на судиската и јавно-обвинителската функција, со што е сторена штета на Буџетот РСМ и на нејзиниот имот,	Иницијатива за преиспитување на работата и утврдување на одговорност на јавни обвинители кои постапувале по судските предмети,опфатени во предметот на ДКСК	
17	Влада на РСМ	25.07.2023	Намерно оштетување на доверители – РСМ и други, по пат на фалсификување документација, измама и перење други приноси од казниво дело, со цел обезвреднување на имот кој бил во сопственост на РСМ и преземање на неговата сопственост од страна на друго правно лице, несовесно работење и злоупотреба на службената положба и овластувања од страна на нотари, нестручно и несовесно извршување на судиската и јавно-обвинителската функција, службено лице //////, директор на ///// на РСМ,со што е сторена штета на Буџетот РСМ и на нејзиниот имот,	Иницијатива за преиспитување на работата и утврдување на одговорност на службено лице //////, директор на ///// на РСМ	

ИНИЦИЈАТИВИ ПРЕД НАДЛЕЖНИ ОРГАНИ ЗА ПОВЕДУВАЊЕ ПОСТАПКА ЗА УТВРДУВАЊЕ НА ОДГОВОРНОСТ НА СЛУЖБЕНИ ЛИЦА

р.број	**Иницијативата е**		**Основ за иницијативата**	**Со иницијативата се бара**	**Ефект од постапување**
	доставена до	**датум на доставување**			
18	Министерство за ///// на РСМ	25.07.2023	Намерно оштетување на доверители – РСМ и други, по пат на фалсификување документација, измама и перење други приноси од казниво дело, со цел обезвреднување на имот кој бил во сопственост на РСМ и преземање на неговата сопственост од страна на друго правно лице, несовесно работење и злоупотреба на службената положба и овластувања од страна на нотари, нестручно и несовесно извршување на судиската и јавно-обвинителската функција, службено лице //////, директор на ///// на РСМ,со што е сторена штета на Буџетот РСМ и на нејзиниот имот,	Иницијатива за преиспитување на работата и утврдување на одговорност на нотар /////	Министерство за ///// на РСМ известува дека е насочена контрола кај нотарот ////// од Скопје; Министерство за////// на РСМ известува дека по извршената контрола кај нотарот ////// од Скопје, констатирани се неправилности, заради што до Дисциплинскиот совет на Нотарската комора на Северна Македонија ќе биде поднесен посебен предлог за утврдување на одговорност на нотарот ///// од Скопје
19	Влада на РСМ и Стручен орган на ЈЗУ Општа болница-/////	14.08.2023	*Непостапување по член 108 од Законот за здравствената заштита т.е. за пиотпишување на акти без решение за вд директор* Поведување постапка за утврдување на одговорност на службените лица /////-Претседател на УО на ЈЗУ Општа болница-///// (внатрешен член) и /////- Член на УО на ЈЗУ Општа болница-///// (внатрешен член), за утврдување на одговорност согласно член 102 став 1 алинеја 5 и 6 од Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија“ бр. 43/2012, 145/2012, 87/2013, 164/2013, 39/2014, 43/2014, 132/2014, 188/2014, 10/2015, 61/2015, 154/2015, 192/2015, 17/2016, 37/2016 и 20/2019 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 101/2019, 153/2019, 180/2019, 275/2019, 77/2021, 122/2021, 178/2021, 150/2022 и 236/2022), за непостапување според член 108 од овој закон.	Утврдување на одговорност на ///-Претседател на УО на ЈЗУ Општа болница-///// (внатрешен член) и /////- Член на УО на ЈЗУ Општа болница-///// (внатрешен член), согласно член 102 став 1 алинеја 5 и 6 од Законот за здравствената заштита за непостапување по член 108 од Законот за здравствената заштита т.е. за потпишување на акти без решение за вд директор	
20	Училишен одбор на ///// и известен МОН	15.09.2023	При спроведување на постапка за јавна набавка , лицето ангажирано како///// во училиштето, создало услови во ТД со на начин што правното лице каде тој е сопственик и управител - ///// ДООЕЛ Скопје е единствен понудувач и го добил договорот . потврдено со мислење од Комисијата за заштита на конкуренцијата	Иницијатива за поведување постапка за утврдување на одговорност на ///// во својство на директор на ///// Скопје,	

ИНИЦИЈАТИВИ ПРЕД НАДЛЕЖНИ ОРГАНИ ЗА ПОВЕДУВАЊЕ ПОСТАПКА ЗА УТВРДУВАЊЕ НА ОДГОВОРНОСТ НА СЛУЖБЕНИ ЛИЦА

р.број	Иницијативата е		Основ за иницијативата	Со иницијативата се бара	Ефект од постапување
	доставена до	датум на доставување			
21	Судски совет на РСМ	21.09.2023	Службеното лице /////, вработен во Општина /////, постапувајќи по предметот на ///// АД ///// од 02.10.20// година, за отуѓување на градежно земјиште со непосредна спогодба, во својство на претседател на комисија за отуѓување на градежното земјиште, прифатил геодетски елаборат бр. 01-//// од 21.08.20// година од геодетската фирма ///// ДООЕЛ /////, каде работи неговата сопруга /////, и овозможил остварување имотна корист на геодетската фирма, а со тоа и корист на неговата сопруга по основ на примања од работен однос. Во текот на постапката доставувал податоци за изработка на претходно наведениот геодетски елаборат, врз основа на кој е извршена промена на културата на земјиштето на КП ////// КО ///// од јавно добро – пат во градежно изградено земјиште, со крајна цел на ///// АД /////, во управната постапка, да му овозможи да се стекне со право на откуп на ова градежно земјиште, што било и сторено со склучување на договор на 29.12.20// година кај нотар ///// од /////, заведен под ОДУ бр. ///// во вид на солемнизација – потврда на приватна исправа - Договор за отуѓување на градежно земјиште со непосредна спогодба, склучен помеѓу Општина ///// како подавач и ///// АД ///// како продавач. За евидентирање на предметната трансакција од страна на Агенција за катастар на недвижности на РСМ била издадена Потврда бр.///// /20//од 23.0	Постапка за преиспитување на постапувањето и утврдување одговорност на судиите од /// суд на РСМ и //// суд на РСМ во процесот на носење одлукит во овој предмет	
22	Инспекциски совет на РСМ	28.11.2023	По основ на наводи за пречекорување на надлежности при вршење надзор, непреземање активности при надзорот и нереализирање на акти од истиот. ДКСК утврди состојби кои укажуваат на сомнежи за пречекорување на службените овластувања, од страна на службено лице во секторот за ////// во ///////, заради што се доставува иницијатива до Инспекциски совет на РСМ, заради утврдување професионална одговорност на службено лице //////, инспектор за////// во //////.	Сомнежи за пречекорување на службените овластувања од страна на службено лице во секторот за ////// во ///////, заради што се доставува иницијатива до Инспекциски совет на РСМ, заради утврдување професионална одговорност на службено лице //////, инспектор за////// во //////.	
23	Влада на РСМ	18.12.2023	Лошо управување со инстиуцијата и незаконитости во распределување на буџетски средства што е потврдено со неповолното мислење на ДЗР во РИ за 20// година	Иницијатива за поведување постапка за утврдување на одговорност на директор на Агенција за //////,	

ПРИЛОГ 2

ИНИЦИЈАТИВИ ПРЕД НАДЛЕЖНИ ОРГАНИ ЗА ПОВЕДУВАЊЕ ПОСТАПКА ЗА УТВРДУВАЊЕ НА ОДГОВОРНОСТ НА СЛУЖБЕНИ ЛИЦА

р.број	Иницијативата е		Основ за иницијативата	Со иницијативата се бара	Ефект од постапување
	доставена до	датум на доставување			
24	Управен одбор на ЈП за ///// на РСМ	29.11.2023	По основ наводи за неправилности при склучување на Договор за јавна набавка за Косење трева и плевел, расчистување грмушки, кастрење гранки и сечење дрва, чистење и собирање на смет во среден и патен појас на автопат во времетраење од две години помеѓу, ЈПДП и Друштвото за трговија, сообраќај и услуги /////// увоз-извоз од /////. ДКСК при своето надлежно постапување утврди постоење на сомнежи за незаконско работење на службеното лице ///// директор на ЈП за///// на РСМ, на начин што ги прекршил член 119 и член 63 од Законот за јавни набавки, односно дека од страна на ЈПДП се извршени измени на договорот надвор од времето на неговата важност спротивно член 119 од Законот за јавни набавки и спротивно точка 6 од Посебните услови - важен дел и прилог кон договорот бр.08-8145/30 од 12.12.2019 година, каде таксативно се вели: „Овој договор може да се продолжи само во случај на виша сила„, што не се совпаѓа со фактичката состојба.	Сомнежи за незаконско работење на службеното лице ///// директор на ЈП за///// на РСМ, и продолжување на договор за јавна набавка спротивно на член 119 и член 63 од Законот за јавни набавки, казнив со член 181 од истиот закон.	
25	Комисија за //////на РСМ	28.12.2023	Сомнежи за несовесно работење, искористување и злоупотреба на службената положба и овластувања од страна на министер, други службени лица од Министерство за ///// на РСМ, како и преку уцена, измама, злоупотреба на јавен повик и со прекршување на меѓународен договор, службено лице /////, поранешен директор на АД ///// Скопје и други службени лица од АД ///// Скопје – непознати сторители во својство на членови на комисија за спроведување набавка на ///// за потребите на АД ///// Скопје / АД /////, со што овозможиле монополско дејствување на домашниот пазар за /////, по пат на директна интервенција на страната на понудата на ///// на домашниот пазар во РСМ, со цел предизвикување криза и пораст на цената на ///// и со тоа остварување профит за ////// ДОО Скопје, ///// АД Скопје и за странско правно лице – ////// од ////// на штета на јавниот интерес во РСМ, стопанството и граѓаните на РСМ и пораст на цената на /////.	Постапка за утврдување одговорност против ////// АД Скопје, нејзиниот индиректен доминантен сопственик ///// од ///// (поранешен назив ////// од //////) и ///// ДОО Скопје, поради сомнежи за монополско и непријателско здружување на пазарот за ///// во РСМ, по пат на трговија со инсајдерски информации на пазарот за /////// во РСМ (EU /////).	
26	Регулаторна комисија за ////// на РСМ	28.12.2023		Против ///// ДОО Скопје и ///// АД Скопје, поради сомнежи за намерна директна интервенција на страната на понудата на ///// на пазарот во РСМ, со цел предизвикување криза и пораст на цената на ///// и со тоа пораст на цената на //////.	
27	Упрва за јавни приходи на РСМ	28.12.2023		Утврдување на одговорност на ////// ДОО Скопје и ////// АД Скопје, поради сомнежи за даночно затајување по основ на ДДВ и данок на добивка како и евазија на т.н. “солидарен данок на добивка” од страна на ///// ДОО Скопје	
28	Управа за финансиска полиција на РСМ	28.12.2023		Утврдување на одговорност на ////// ДОО Скопје и ////// АД Скопје, поради сомнежи за даночно затајување по основ на ДДВ и данок на добивка како и евазија на т.н. “солидарен данок на добивка” од страна на ///// ДОО Скопје	

ДАДЕНИ ПРЕПОРАКИ КОН ОРГАНИ И ИНСТИТУЦИИ ЗА НАДМИНУВАЊЕ НА КОНСТАТИРАНИ РИЗИЦИ

р.број	Препораката е		Краток опис на препораката	Ефект од постапување
	доставена до	датум на доставување		
1	Општина Вевчани	25.01.2023	Како управител за предметното заштитено подрачје и корисник на резултатите од Проектот, по однос на: 1) Исполнување на обврската која Општината ја има преземено согласно усвоениот План за управување со споменикот на природата Вевчански извори 2019-2029 година во глава 10, според кој општина Вевчани како надлежен субјект за управување со ова заштитено подрачје има преземено обврска за воспоставување на соодветна структура за управување со Споменик на природа „Вевчански извори" помеѓу кои и обезбедување на чувари на заштитеното подрачје и има обврска да го имплементира планот за управување во целост. 2) Општина Вевчани, која согласно Законот за прогласување на „Вевчански извори" за Споменик на природа е определена да управува со ова заштитено подрачје, да постапи во насока на успешно управување со подрачјето со цел негова заштита и како надлежен субјект за управување со ова заштитено подрачје, да го имплементира планот за управување во целост а согласно член 108 од Законот за заштита на природата (Непосредна заштита на заштитените подрачја) да воспостави/ основа/ обезбеди чувари на заштитеното подрачје - чуварска служба (ренџерска служба) и одделение/сектор за заштита на животната средина во рамки на Општината, како и да спроведе сертификација на чуварската служба, односно, по назначувањето за чувар на заштитено подрачје лицето да се упати да полага стручен испит согласно со програмата која ја пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на заштитата на природата. 3) Заради реализиране на точка 2), Општина Вевчани да направи измена и дополнуваање на Правилникот за систематизација на работните места во Општината и во истата да предвиди посебно одделение/сектор за заштита на животната средина и чуварска служба (ренџерска служба).	
2	Министерство за животна средина и просторно планирање на РСМ	25.01.2023	ДКСК дава Препорака до Министерството за животна средина и просторно планирање, како орган на државната управа кој е надлежен за вршење на работите од областа на заштитата на природата, да постапи во рамките на своите законски надллежности и да изрши контрола во Општина Вевчани по однос на несиполнувањето на погоренаведените обврски и надзор врз спроведувањето на одредбите на Законот за заштита на природата.	
3	Собрание на РСМ	26.01.2023	Да се воспостави пракса документацијата што кандидатите ја поднесуваат до Собрание на РСМ по објавени огласи за избор на лица кои Собранието ги бира и именува, да се објавуваат на веб страната	
4	МИОА	26.01.2023	Изнаоѓање на системско решение за воспоставување на единствен испитен центар за верификација на познавање на странски јазици. Уредено со Закон за висока раководна служба	

ДАДЕНИ ПРЕПОРАКИ КОН ОРГАНИ И ИНСТИТУЦИИ ЗА НАДМИНУВАЊЕ НА КОНСТАТИРАНИ РИЗИЦИ

р.број	Препораката е		Краток опис на препораката	Ефект од постапување
	доставена до	датум на доставување		
5	Општина Гази Баба	24.01.2023	Приклучувањето на водоводната мрежа во населбите Гоце Делчев, Јурумлери, Идризово и Колонија, кои територијало и' припаѓаат на Општина Гази Баба, а каде главната вововодна линија е во сопственост на ЈКП Водовод Илинден, да се уреди со договор за меѓуопштинска соработка, одобрен од Советите на двете општина - Општина Гази Баба и Општина Илинден	
6	ЈКП Гази Баба 2007	24.01.2023		
7	Општина Илинден	24.01.2023		
8	ЈКП Водовод Илинден	24.01.2023		
9	ЈКП Петровец	18.04.2023	Препорака за враќање на приклучокот на подносителот на подносителот во поранешна состојба, пред преземањето на водоводната мрежа во с. Кожле, Општина Петровец, РСМ.	
10	УКЛО Битола	11.05.2023	Препорака : Да се изврши измена и дополнување на Правилникот за реализација на проекти финансирани од меѓународни програми, домашни и/или странски институции, влади или фондови и во Упатството за реализација на проекти финансирани од меѓународни програми, домашни и/или странски институции, влади или фондови на Универзитетот „Св. Климент Охридски" – Битола, со додавање на критериуми за избор и селекција на професорите кои се избираат во тимот за имплементација на проектите	
11	Комора на медијатори на РСМ	12.05.2023	Да се постапи по укажувањата на Министерство за правда на РСМ дадени во Записникот од извршен надзор бр. 09-267/2 од 17.03.2023 година	
12	Министерство за правда на РСМ	20.06.2023	Да се преземат мерки за извршување на пресудата XLIIП1-636/19 од 07.10.2020 година, правосилна од 10.02.2021 година	Министерство за правда на РСМ нема да преземе мерки, затоа што присилното извршување го спроведуваат извршителите согласно со Закон.
13	Инспекциски совет	21.07.2023	Препорака за проверка на непостапување на инспекторот по однос на неговото право при вршење на инспекциски надзор, предвидено во членот 79 став 2 точка 8 од Законот за инспекцискиот надзор. В.в. Предмет со наводи за сомневање во постапката за избор на ВД директор во правниот субјект Јавно претпријатие //////	Инспекцискиот совет постапил и ги донел следниве заклучоци: „Од севкупната анализа на актите кои произлегуваат од постапувањето на Државниот инспектор за труд /////, е утврдено дека предметниот инспектор постапил согласно своите законски надлежности и оттука произлегува дека наводите не се основани при што истата се смета за затворена.“
14	Инспекциски совет	21.07.2023	Препорака за проверка на непостапување на инспекторот по однос на неговото право при вршење на инспекциски надзор, предвидено во членот 79 став 2 точка 8 од Законот за инспекцискиот надзор. - в.в. предмет со наводи за сомневање во законитоста на постапката за назначување В.Д. Директор на ЈУ ///// Скопје	Инспекцискиот совет постапил и ги донел следниве заклучоци: „Од севкупната анализа на актите кои произлегуваат од постапувањето на Државниот инспектор за труд //// е утврдено дека предметниот инспектор постапил огласно своите законски надлежности и е утврдено дека наводите не се основани при што истата се смета за затворена.“ Додека за инспектори ///// и ///// наводите се основани и се иницирани дисциплински постапки.
15	Инспекциски совет	24.07.2023	Препорака за проверка на непостапување на инспекторот по однос на неговото право при вршење на инспекциски надзор, предвидено во членот 79 став 2 точка 8 од Законот за инспекцискиот надзор. - в.в. предмет со наводи за сомневање во законитоста на постапката за назначување В.Д. Директор на ЈУ ////	ќе провери и дополнително ќе извести дополнително: ќе следува соодветна постапка согласно Законот за инспекциски совет

ДАДЕНИ ПРЕПОРАКИ КОН ОРГАНИ И ИНСТИТУЦИИ ЗА НАДМИНУВАЊЕ НА КОНСТАТИРАНИ РИЗИЦИ

р.број	Препораката е		Краток опис на препораката	Ефект од постапување
	доставена до	датум на доставување		
16	Министерството за култура	24.07.2023	Препорака со насоки дека министерството при формирањето на стручните комисии за вршење оцена на пријавите во Годишните конкурси кои ќе ги објавува во наредните години, да има позајакнати критериуми со цел да бидат вклучени посоодветни лица - надворешни соработници за поединечните области во кои истите ќе вршат оценка на поднесените апликации, како и тоа да биде разгледана можноста за донесување на внатрешен акт во кој ќе биде уреден начинот:и критериумите за избор на членови на стручните комисии. в.в. наводи во врска со поднесена апликација за учество на Конкурсот за финансирање проекти од национален интерес по одделни области и активности од културата за 2022 година, објавен од страна на Министерството за култура	
17	Влада на РСМ	09.11.2023	Препорака до овој надлежен орган заради свое надлежно постапување и преземеање дејствија и активности од своја надлежност во насока на надминување на тековните состојби со плажите на територијата на Охридското крајбрежје. - од причина што за конкретниот случај се констатирани слабости и непостапувања на надлежни органи и институции	
18	Министерство за транспорти и врски	09.11.2023		
19	Управа за животна средина	09.11.2023		
20	Управа за заштита на културно наследство	09.11.2023		
21	Државен пазарен инспекторат	09.11.2023		
22	Управа за јавни приходи	09.11.2023		

УКАЖУВАЊА КОН ИНСТИТУЦИИТЕ ЗА НАДМИНУВАЊЕ НА СОСТОЈБИ

р.број	Укажувањето е		Краток опис на укажувањето	Ефект од постапување
	доставена до	датум на доставување		
1	Заменик претседателот на Владата на РСМ - Грковска	05.05.2023	Укажување до Заменик претседателот на Владата на РСМ, по доставени докази за користење на службени простории за одржување на состаноци за партиски цели од страна на ///// - Министерство за /////....	изречена опомена за почиТување на Кодекс за етичко однесување за членовите на владата и носителите на јавни функции именувани од страна на владата
2	Министерство за образование и наука	11.08.2023	Укажување за потребата од уредување на механизмите за контрола и следење кои се однесуваат на трошењето на буџетските средства од страна на државните училишта, користењето на службените возила и следењето на присуството на работното место на раководниот персонал.	
3	Министерство за труд и социјална политика	07.09.2023	Укажување за преземање мерки и активности за доуредување на статусот, надлежностите и начинот на работата на Комисијата за лиценцирање на стручни лица во системот за згрижување и воспитание на деца од предучилишна возраст и на директори на установи за деца во законот и во подзаконските акти.	
4	Влада на РСМ	17.11.2023	Од причина што во случајот се детектирани низа слабости, состојби на непостапување на надлежни органи и неусогласеност на актите и статутите на Стоматолошките Друштва и Стоматолошката Комора, а по наводите во пријавата кои се однесуваат на повреда на индивидуалните права на подносителите заведени се постапки пред надлежни судски органи од кои некои се завршени е по некои постапката е се уште во тек и не е донесена судска одлука.	
5	Биро за јавни набавки	21.11.2023	Да постапи согласно член 172 став 5 од Законот за јавните набавки, односно да продолжи со постапување и да го достави известувањето до надлежно обвинителство	
6	Миностерство за информатичко општество и администрација на РСМ	28.11.2023	До Министерство за информатичко општество и администрација да се достави укажување по однос на состојбите за издадената согласност на актите за изменување и дополнување на внатрешната организација и работа и систематизација на работните места на ЈП за водостопанство ///// од /////, спротивно на Законот за јавните претпријатија, врз основа на што се овозможило на две службени лица - ///// и /////, спротивно на закон да се стекнат со вработување на неопределено полно работно време	

УКАЖУВАЊА КОН ИНСТИТУЦИИТЕ ЗА НАДМИНУВАЊЕ НА СОСТОЈБИ

р.број	Укажувањето е		Краток опис на укажувањето	Ефект од постапување
	доставена до	датум на доставување		
7	Министерство за одбран	29.11.2023	Укажување за преземање соодветни мерки и активности од страна на Министерството за утврдување на потребата од склучување на договори на дело, како и за соодветна контрола за извршување на активностите од вршителите на работи согласно склучените договори, со цел наменско трошење на јавните средства и намалување на ризиците од корупција.	
8	Основно јавно обвинителство Скопје	29.12.2023	До Основно јавно обвинителство Скопје, да се достави писмено укажување во врска со состојбите за овој предметен случај, а во врска со Известувањето на Министерство за внатрешни работи на РСМ бр. 22.21.16.1-4468 од 22.11.2023 година, упатено до истото ова обвинителство.	
9	Собрание на РСМ	29.12.2023	Укажување со наведување на потребата од именување на членови на Програмскиот совет, а заради целосно, континуирано и законско работење на Јавното радиодифузно претпријатие Македонска радио и телевизија	
10	Министерство за внатрешни работи	29.12.2023	укажување за преземање на мерки и активности во нивна надлежност по однос на пријавеното лице како вработено лице во Министерството	
11	Влада на РСМ	28.12.2023	Во смисла на утврдените состојби по предметот, Државната комисија за спречување на корупцијата, со овој допис, упатува иницијатива до Владата на РСМ да ја разгледа можноста за поведување на меѓународен спор против ///// од ////// (поранешен назив////// од //////), заради прекршување на меѓународен договор за испорака на ///// преку ////// кој бил во функција на ////// АД Скопје.	
12	Министерство за труд и социјална политика	27.11.2023	До МТСП известување за преземање на надлежност од нивна надлежност по однос на констатирани пропусти при издадени конзилијарни мислења од Комисија при ЈЗУ УК за уво нос и грло	предлагаат известувањето да се достави до Министерство за здравство
13	Собрание на РСМ - Комисија за прашањата на изборите и именувањата	25.09.2023	Предлог за разрешување на ////// од функцијата Заменик директор на Агенцијата за ////// поради неисполнување на условот за негово именување од членот 32 став 3 точка 2 од Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер, а врз основа на член 33 став 3 алинеја 1 од истиот закон.	

ДОСТАВЕНИ ИНИЦИЈАТИВИ ДО НАДЛЕЖНИ ОРГАНИ ЗА ПОВЕДУВАЊЕ ПОСТАПКА ЗА УТВРДУВАЊЕ НА ОДГОВОРНОСТ НА СЛУЖБЕНИ ЛИЦА ПОРАДИ СОСТОЈБИ НА СУДИР НА ИНТЕРЕСИ

р.број	Иницијативата е		Основ на иницијатива	Со иницијативата се бара	Ефект од постапување
	доставена до	датум на доставување			
1	Агенција за храна и ветеринарство	25.09.2023	Советник инспектор - официјален ветеринар во ГП Меџитлија во Одделение за државна ветеринарна инспекција на граничен премин не постапила согласно член 75 став 1 од Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси, односно постапувала во состојба на судир на интереси и вршела надзор во месарници и давала усни наредби за да се користат услуги од Лабораторија, како и усно соопштувала резултати од наодите од самата лабораторија, каде сопственик е нејзино блиско лице.	Да се поведе постапка за утврдување на одговорност кај лицето	Донесено е Решение за изрекување на дисциплинска мерка со која и се изрекува парична казна во висина од 30% за еден месец и исто така е преместена со работно место во ГП Меџитлија.
2	Министерство за здравство	31.04.2023	Директор на ЈЗУ Здравствен дом постапил спротивно на член 72 и член 75 став 1 од Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси, поради непреземање на мерки за спречување на влијанието на неговиот приватен интерес врз извршувањето на неговите јавни овластувања при спроведување на постапка за вработување за самиот себе по објавен Јавен оглас за работно место-доктор на стоматологија, како и спроведен Интерен оглас за доделување на специјализација по детска и превентивна стоматологија од УКИМ Стоматолошки факултет за самиот себе.	Да се поведе постапка за утврдување на одговорност кај лицето	Нема одговор од министерството
3	Стручен колегиум и директорот на ЈЗУ Центар за рехабилитација на патологија на вербална комуникација	15.09.2023	Претседателка на Управниот одбор на ЈЗУ Центар за рехабилитација на патологија на вербална комуникација - Скопје не побарала да биде изземена и да запре со своето постапување кога дознала за околностите што може да ја доведат до судир на интереси, односно се довела до ситуација на судир на интереси кога не го пријавила приватниот интерес што го имала како претседател на здружението на кое се исплатени финансиски средства од страна на здравствената установа каде таа е вработена и исто така е претседател на управниот одбор. Покрај наведеното, истата го прекршила членот 75 став 1 од ЗСКСИ и во ситуација кога не побарала да биде изземена и да запре со своето постапување на седницата одржана на ден 08.10.2021 година и ја потпишала Одлуката со бр. 0201-1093 од 08.10.2021 година, односно не го пријавила приватниот интерес за посетување на стручна доедукација на специјалистички академски студии по Рана интервенција во детството на Медицинскиот факултет во Нови Сад, Р. Србија.	Да се поведе постапка за утврдување на одговорност кај лицето	донесено е Решение дека на лицето се изрекува мерка Јавна опомена поради небрежно вршење на работните задачи со полесни последици од повредата

ДОСТАВЕНИ ИНИЦИЈАТИВИ ДО НАДЛЕЖНИ ОРГАНИ ЗА ПОВЕДУВАЊЕ ПОСТАПКА ЗА УТВРДУВАЊЕ НА ОДГОВОРНОСТ НА СЛУЖБЕНИ ЛИЦА ПОРАДИ СОСТОЈБИ НА СУДИР НА ИНТЕРЕСИ

р.број	Иницијативата е		Основ на иницијатива	Со иницијативата се бара	Ефект од постапување
	доставена до	датум на доставување			
4	Училишен одбор на ООУ „Лирија“ с.Житоше, Општина Долнени	12.04.2023	Директор на ООУ „Лирија“ с.Житоше, Општина Долнени не постапил согласно член 75 став 1 од Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси. Истиот потпишал неколку Договори за вработување на неопределено време на свое блиско лице (сопруга) во истото училиште каде што извршува јавни овластувања	Да се поведе постапка за утврдување на одговорност кај лицето	Лицето повеќе не ја извршува функцијата директор.
5	Училишен одбор на Државно музичко училиште Битола	13.09.2023	Директор на Државно музичко училиште Битола не постапил согласно член 75 став (1) од Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси. Имено, не се изземал од постапувањето и одлучувањето во врска со изборот на работно место во истото училиште и не запрел со своето постапување, туку донел одлука за прием на работникот-неговата сопруга и склучил договор за вработување со именуваната, а овие акти се потпишани лично од него, спротивно од член 75 став 1 од Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси	Да се поведе постапка за утврдување на одговорност кај лицето	Се отфрла иницијативата
6	ЈП ,,Национални шуми,, - Подружница ,,Осогово,, Кочани	21.11.2023	Вработен во ЈП за стопанисување со државни шуми, Национални шуми п.о.Подружница ШС Осогово Кочани на работно место референт за сеча и дотур, потпишувал приемници за сеча (примил/предал), а притоа како друга страна се јавува правното лице Друштво за производство, трговија и услуги увоз-извоз ЈУГЛАНС ДООЕЛ Кочани, иако истовремено кај ова правно лице е ангажиран на дополнително работно време од 10 часа неделно сметано од 09.06.2020 година, исто така на работно место референт за сеча и дотур, што е видно од Пријава/Одјава во задолжително социјално осигурување-Образец М1/М2. На овој начин именуваниот не постапил согласно член 75 став 1 од Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси.	Да се поведе постапка за утврдување на одговорност кај лицето	Нема одговор од институцијата

ДОСТАВЕНИ ИНИЦИЈАТИВИ ДО НАДЛЕЖНИ ОРГАНИ ЗА ПОВЕДУВАЊЕ ПОСТАПКА ЗА УТВРДУВАЊЕ НА ОДГОВОРНОСТ НА СЛУЖБЕНИ ЛИЦА ПОРАДИ СОСТОЈБИ НА СУДИР НА ИНТЕРЕСИ

р.број	Иницијативата е		Основ на иницијатива	Со иницијативата се бара	Ефект од постапување
	доставена до	датум на доставување			
7	Државен просветен инспекторат и до Инспекциски совет на РСМ	21.11.2023	Државен просветен инспектор не постапил согласно член 72 и член 75 став 1 од Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси. Имено, истиот вршел инспекциски надзори во Меѓународниот Славјански Универзитет ,,Гаврило Романович Державин,, Св.Николе-Битола каде бил запишан прв циклус во академската 2017/2018 година, а дипломирал на 14.07.2020 година, па во време кога вршел инспекциски надзори во текот на 2018-2019 година постоеле околности кои укажуваат на постоење судир на интереси, односно имал приватен интерес што можело да влијае врз извршувањето на неговите овластувања и должности	Да се поведе постапка за утврдување на одговорност кај лицето	Инспекциски совет на РСМ извести дека иницијативата ќе ја достави до Државен просветен инспекторат. Државен просветен инспекторат извести дека е доставено Укажување до сите просветни инспектори да внимаваат на потенцијален судир на интереси и доколку имаат во план да се запишат на некоја високо образовна установа во рок од 30 дена да го известат својот непосредно претпоставен за истото
8	Агенција за храна и ветеринарство	07.06.2023	Раководител на одделението за државна инспекција за здравствена заштита на животните при Агенцијата за храна и ветеринарство, затоа што учествувал во вршење на инспекциски надзор во Ветеринарната станица и во Прифатилиште за сместување на бездомни кучиња, иако како закуподавач на објектот каде се наоѓа Ветеринарната станица, се јавува правното лице КОНТИНЕНТАЛ ДОО, чиј сопственик е Симо Костов и имал приватен и финансиски интерес, а не постапил согласно член 72 и член 75 став 1 од Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси.	Да се поведе постапка за утврдување на одговорност кај лицето	Покрената дисциплинска постапка против службеното лице, но Комисијата по спроведена постапка за утврдување на дисциплинска одговорност доставила предлог до директорот да го отфрли покренувањето по што донесено е решение за отфрлање на предлогот за покренување на дисциплинската постапка

ДОСТАВЕНИ ИНИЦИЈАТИВИ ДО НАДЛЕЖНИ ОРГАНИ ЗА ПОВЕДУВАЊЕ ПОСТАПКА ЗА УТВРДУВАЊЕ НА ОДГОВОРНОСТ НА СЛУЖБЕНИ ЛИЦА ПОРАДИ СОСТОЈБИ НА СУДИР НА ИНТЕРЕСИ

р.број	Иницијативата е		Основ на иницијатива	Со иницијативата се бара	Ефект од постапување
	доставена до	датум на доставување			
9	ОЈО Струга	08.08.2023	Градоначалник на Струга, поради основани сомненија за сторено кривично дело по член 353 став (1) од Кривичниот законик, „Злоупотреба на службената положба и овластување" и Адем Ајдароски, именувано лице за ВД директор на ООУ ,,Гоце Делчев,, с.Подгорци, поради основани сомненија за сторено кривично дело во врска со член 353-в став (1) од Кривичниот законик, „Несовесно работење во службата". ДКСК, при своето надлежно постапување за предметниот случај утврди дека ваквото постапување на Градоначалникот на Општина Струга упатува на преземени активности за именување на лице за вршител на должност што претставува основ за сомневање за сторено кривично дело од член 353 став (1) од Кривичниот законик, „Злоупотреба на службената положба и овластување". Имено наведеното лице, со вака преземеното дејство овозможил лицето именувано за вршител на должност директор да се стекне со лична корист и притоа била ускратена можноста на други лица кои ги исполнувале условите утврдени во Закон, да се пријават за предметната функција и да бидат именувани на истата а со што им била нанесена штета. Воедно, постапувањето на лицето, кое било избрано/именувано за ВД директор во предметното училиште, упатува на дејствија за негово несовесно работење што за ДКСК дава основ за сомневање за сторено кривично дело од член 353-в став (1) од Кривичниот законик, „Несовесно работење во службата", од причина што тој го прифатил изборот за ВД директор, со што овозможил да прибави за себе некаква корист а на други лица да им се нанесе штета.	Поведување постапка за кривично гонење	Не е доставен повратен одговор

ПРЕГЛЕД НА СТАТУСОТ И ПОСТАПУВАЊАТА НА ОРГАНИТЕ ПО ИЗДАДЕНИТЕ ИЗВЕШТАИ И МИСЛЕЊА ЗА ИЗВРШЕНАТА АНТИКОРУПЦИСКА ПРОВЕРКА НА ЛЕГИСЛАТИВАТА

ПРИЛОГ 6

	Правен акт на кој се врши АПЛ	Опфат	Основ	Издаден акт	Постапување од институциите
1.	Закон за средното образование	Цел закон	Годишен план	Во тек	/
2.	Закон за извршување на санкции	Одредби од закон	Годишен план	Во тек	/
3.	Закон за финансиската инспекција во јавниот сектор	Цел предлог Закон	Годишен план	Извештај	Нема одговор
4.	Законот за инвалидски организации	Одредби од Предлог Закон	Годишен план	Во тек	/
5.	Закон за индустриски и зелени зони	Цел Закон	Годишен план	Извештај	Нема одговор
6.	Закон за беспатна правна помош	Цел закон	Годишен план	Извештај	Нема одговор
7.	Закон за Државното правобранителство	Правна заштита за имотните права и интереси на РМ	По сопствена иницијатива	Извештај	Нема одговор
8.	Предлог Закон за систем на плати во јавниот сектор	Цел предлог закон	Сопствена иницијатива	Извештај	Нема одговор
9.	Законот за културата, Законот за вработените во јавниот сектор, Закон за прекршоците и Закон за агенциите за привремени вработувања	На одредбите кои се однесуваат на постапките за именување и разрешување на директори - вршители на должноста и привремени вработувања во јавните институции,	По сопствена иницијатива	Извештај	/
10.	На законски акти со кои се доделуваат државни стипендии односно финансирање на научно истражувачки кадри	На одредбите кои се однесуваат на доделување стипендии и финансирање НУК	По сопствена иницијатива	Во тек	/
11.	Закон за здравствената заштита	Само на член 164	По сопствена иницијатива	Извештај	Нема одговор
12.	Закон за ревизија	Одредби од законот	По сопствена иницијатива	Извештај	Нема одговор
13	Закон за урбанистичко планирање, Закон за градежно земјиште, Закон за градење, Правилник за формата и содржината на барањето, потребната документација и образецот на решението за изведување на градбите, даденото задолжение на Министерството за транспорт и врски од 2014	Законска регулатива од областа на Урбанизмот- за Охридско Езеро	По сопствена иницијатива	Извештај	Нема одговор

	година, План за управување со природното и културно наследство на Охридскиот регион				
14.	На одредбите на Законот за адвокатурата	членови 20, 21, 22, 23, 24	По сопствена инцијатива	Извештај	Нема одговор
15.	Закон за изменување и дополнување на Законот за централен регистар	Цел Закон	По барање од Министерство за финансии	Мислење	Нема одговор
16	Нацрт законот за вработените во Министерството за одбрана	Цел закон	По барање на Министерство за одбрана	Мислење	Нема одговор
17	Предлог Законот за високо раководна служба	Цел предлог закон	По сопствена иницијатива	Мислење	Нема одговор
18.	Предлог на Закон за изменување и дополнување на Кривичен Законик	Усогласување со меѓународните стандарди на Европската унија	По барање на Министерство за правда	Мислење	Измените се направени пред да се издаде Мислење
19.	Предлог Законот за изменување и дополнување на Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги	Измени и дополнувања на законот	По сопствена иницијатива	Мислење	Нема одговор
20.	Предлог Закон за изменување и дополнување на Законот за земјоделско земјиште	Измените и дополнување на законот	По сопствена	Мислење	Нема одговор
21.	Предлог на Закон за заштитено пријавување и заштита на укажувачи	Цел предлог закон	По барање Министерство за правда	Во тек	/

ВОВЕД

Во согласност со член 17 алинеја 18 од Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси ("Службен весник на Република Македонија" бр.12/19) Државната комисија за спречување на корупцијата (во понатамошниот текст: "Државната комисија" или "ДКСК") има надлежност да презема активности во насока на јакнење на личниот и институционалниот интегритет.
Со цел воспоставување на рамка за примена на системот за интегритет на централно и локално ниво, ДКСК во текот на 2021 и 2022 година, го започна воведувањето на системот на интегритет преку повеќе активности:

- Изработка на Насоки за примена на политиката на интегритет
- Изработка на Прирачник за лицата за интегритет
- Изработка на интерни документи заради поддршка на институциите вклучени во процесот
- Одржување на континуирани обуки на лицата за интегритет
- Повик за институциите од јавниот сектор и единиците од локалната самоуправа а го започнат процесот на воведување на системот на интегритет преку потпишување на Политика на интегритет и назначување на лице за интегритет.

Првиот циклус на следење на примената на системот на интегритет во јавниот сектор Државната комисија го спроведе во периодот од 01.12.2022 година до 31.12.2022 година, така што го објави прашалникот за примена на системот на интегритет до назначените лица за интегритет во институциите кои потпишале политика на интегритет.

Продолжувајќи го континуирано процесот за имплементација и следење на системот на интегритет, на крајот на 2023 година, се изработи овој Извештај, кој претставува показател на начинот на којшто во 2023 година се одвиваше процесот на имплементација на системот на интегритет во државните органи и институции од јавниот сектор. Извештајов е изготвен во вид на кратко резиме, кое содржи информации согласно направената анализа на одговорите добиени преку одговарање на Прашалникот за мониторинг на системот на интегритет од страна на институциите во периодот од 01.11.2023 – 30.11.2023 година.

Овој Извештај, втор по ред, има за цел да ги сумира релевантните податоци од посебните извештаи за мониторинг на имплементацијата на системот на интегритет на три нивоа на институции:

- институции од централна власт
- единиците на локалната самоуправа
- институциите од правосудството

Со цел овој процес да има поголема успешност, Државната комисија, разбирајќи ја важноста од потребата од едукација на лицата за интегритет, и во текот на 2023 година организираше и спроведе обуки и работилници за лицата за интегритет на државните органи и институции од јавниот сектор-потписници на политиката за интегритет.

Обуките и работилниците во текот на 2023 година беа реализирани во рамките на проектот „Активности за антикорупција и интегритет" спроведен од Меѓународната

фондација за изборни системи (ИФЕС), а финансиски поддржан од УСАИД. Активностите за градењето на капацитетите на институциите за воведување на системот за интегритет беа спроведени со сеопфатна поддршка на Секторот за стратешко планирање и интегритет во Државната комисија. Во текот на обуките, лицата за интегритет добија насоки за имплементирање на елементите на системот за интегритет, беа посочени на документите развиени од страна на Државната комисија во форма на упатства за изготвување на низа интерни акти кои се неопходни за воспоставување на системот за интегритет и низ отворени дискусии со нив им беа давани насоки и совети за имплементирање на елементите на системот за интегритет во нивните институции.

Дополнително, со лицата за интегритет од институциите кои во 2022 година потпишаа политика на интегритет, беа сумирани нивните досегашни напори за воведување на системот за интегритет и низ дискусија се разменија нивните искуства и знаења, се мапираа предизвиците во процесот на имплементирање на елементите на системот за интегритет.

По спроведување на процесот на едукација на лицата за интегритет, од страна на клучниот експерт се изработи Извештај за градење на капацитетите на државните органи и институции од јавниот сектор во Република Северна Македонија за воведување на системот за интегритет – првични согледувања, предизвици и препораки, во кој се сумираат клучните наоди за начинот на којшто во 2023 година се одвиваше процесот на градење на капацитетите на државните органи и институции од јавниот сектор во спроведување на системот за интегритет, се нотираат клучните предизвици во процесот и се укажува на одредени препораки.

Во последниот квартал од 2023 година, односно во периодот од 01.11.2023 – 30.11.2023 Државната комисија го започна процесот на следење на примената на системот на интегритет во јавниот сектор, преку објавување на Прашалникот за примена на системот на интегритет, преку Комуникацискиот портал на Државната комисија https://portal.dksk.mk/ до назначените лица за интегритет кои се регистрирани на истиот. Следењето на примената на системот на интегритет во јавниот сектор, Државната комисија го врши во согласност со Методологија за мониторинг на примената на системот за интегритет.

До денот на повикот за одговарање на прашалникот за мониторинг на системот на интегритет, следните институции ја потпишаа политиката за интегритет и назначија лица за интегритет:

- **Систем на интегритет за државните органи и институции од јавен сектор**

Вкупно 71 институција од централната власт со потпишана политика за интегритет, пристапила на комуникацискиот портал на Државната комисија заради одговарање на прашалникот за мониторинг на системот на интегритет. Вкупна исполнетост на обврската - 48 институции пополнија прашалник за примена на системот на интегритет, додека пак 23 институции делумно ја исполнија или не ја исполнија оваа обврска.

- **Систем на интегритет во единиците на локална самоуправа**

Вкупно 69 општини пристапиле кон порталот на Државната комисија за одговарање на прашалникот за мониторинг на политиката за интегритет, одговориле 40 единици на

локалната самоуправа, додека пак од вкупно 29 единици на локална самоуправа делумно ја исполнија или не ја исполнија оваа обврска.

- **Систем на интегритет во правосудство**

Вкупно 16 судови со потпишана Политика на интегритет пристапиле кон порталот на Државната комисија за одговарање на прашалникот за мониторинг на политиката за интегритет, од кои вкупно 16 институции со потпишана политика на интегритет, 7 пополнија прашалник за примена на системот на интегритет, додека пак од вкупно 9 судови делумно ја исполнија или не ја исполнија оваа обврска.

По извршена евалуација на степенот на примена на системот на интегритет во јавниот сектор за 2023 година, врз основа на стекнатото искуство и знаење од имплементацијата и мониторирањето на системот на интегритет, Државната комисија во 2024 година ќе пристапи кон ревидирање и подобрување на Методологијата за мониторинг на примената на системот за интегритет како и на самите прашалници за примена на системот на интегритет за институциите од централната власт, единиците на локалната самоуправа и институциите од правосудната власт, заради специфичноста на нивната работа.

I. ПРИМЕНА НА СИСТЕМОТ НА ИНТЕГРИТЕТ ВО ОРГАНИТЕ НА ДРЖАВНАТА УПРАВА, САМОСТОЈНИТЕ ДРЖАВНИ ОРГАНИ И ДРУГИТЕ ДРЖАВНИ ОРГАНИ

1. НИВО НА ПРИМЕНА НА СИСТЕМОТ ЗА ИНТЕГРИТЕТ ВО ЦЕЛИНА

Интегритетот е клучен во градењето на силни институции и во создавањето на довербата кај граѓаните. Во текот на анализирање на одговорите од поднесените прашалници за мониторинг на системот на интегритет на институциите од централната власт, можеме да утврдиме дека имплементацијата на системот на интегритет во неговата втора година на имплементација е во напредок и е препознаен како клучна алатка за борбата против корупцијата на институциите.
Преку примена на систем за интегритет државните институции ги регулираат заштита на јавниот интерес и спречувањето на судирот на интереси, етичкото постапување, управувањето со човечките ресурси врз основа на систем на заслуги и квалификации, потоа наменско, рационално и ефикасно управување со јавните ресурси, транспарентноста и пристапот до информации од јавен карактер, управувањето со квалитетот како и овозможувањето на заштитено пријавување од укажувачи.

1.1. Опис на важноста на примената на системот за интегритет:

Нивото на примена на системот на интегритет од страна на мониторираните институции се пресметува низ релативен показател - процент на исполнетост на сите предвидени обврски наложени со системот за интегритет на ниво на целина (централна власт). Овој параметар е клучен за мерење на примена на системот за интегритет во земјата и во

првата година од примената на мониторингот дава приказ на актуелната состојба, а во подоцнежните години ќе овозможи мерење на напредокот.
Се утврдува дека постои интерес на институциите од централната власт за соработка во делот на исполнување на обврските кои ги налага процесот за имплементација на системот на интегритет, што пак остава простор ДКСК во наредниот период да превземе повеќе активности за да го забрза овој процес, посебно од аспект на дополнителни средби и обуки, како и прилагодување на прашалникот за мониторирање на системот на интегритет на потребите и начинот на постапување на институциите од јавниот сектор.

1.2. Пресметка на нивото на примената:

Исполнувањето на обврските за примена на системот за интегритет е валоризирано преку следните пет нивоа на категоризација.

80 - 100 % исполнетост - 'многу добро'
60 - 80 % исполнетост -'добро'
40 - 60 % исполнетост - 'просечно'
20 - 40 % исполнетост - 'слабо '
0 - 20 % исполнетост - 'многу слабо'

Имено, од вкупно 71 институција со потпишана политика на интегритет, вкупно 68% ја исполнија обврската да пополнат прашалник за примена на системот на интегритет. Односно, од вкупно 71 институции со потпишана политика на интегритет, 48 пополнија прашалник за примена на системот на интегритет, додека пак од вкупно 23 институции делумно ја исполнија или не ја исполнија оваа обврска.

Оваа година, имаме зголемување на бројот на органите на државната управа, самостојните државни органи и другите државни органи инволвирани во процесот, од 18 на 71 институција, но и зголемување на процентот на реализација, што претставува успех.

Графички приказ за институции вклучени во процесот, кој успешно ја извршиле обврската за одговарање на прашалникот и комуникација со ДКСК:

2. НИВО НА ПРИМЕНА НА СИСТЕМОТ ЗА ИНТЕГРИТЕТ НА НИВО НА ИНСТИТУЦИЈА

Сите институции треба да ги применат обврските кои произлегуваат од системот за интегритет во целост. Оправдано е да се очекува дека институциите ќе имаат различен пристап во овој процес и оттука значајно е да се истакнат оние кои направиле најмногу во градењето на интегритетот, но и да се посочат институциите кои не вложуваат соодветен напор. Со цел да се дојде до сознание кои институции направиле најмногу во насока на примена на системот за интегритет, а кои најмалку, потребно е да се направи мерење на нивото на примената на системот на ниво на институција и соодветно на остварените резултати да се направи нивно рангирање.

2.1. Ниво на примена на системот за интегритет од страна на сите мониторирани институции

Во 2023 година, заклучно со повикот на Државната комисија за одговарање на прашалникот за мониторинг на политиката за интегритет, политика на интегритет потпишаа 71 институција и истите назначија лица за интегритет, посетија соодветни обуки и беа предмет на овој мониторинг и тоа:

- Министерство за одбрана
- Министерство за внатрешни работи
- Министерство за правда
- Министерство за надворешни работи
- Министерство за финансии
- Министерство за здравство
- Министерство за транспорт и врски
- Министерство за економија
- Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство
- Министерство за труд и социјална политика

- Министерство за образование и наука
- Министерство за локална самоуправа
- Министерство за култура
- Министерство за животна средина и просторно планирање
- Министерство за политички систем и односи меѓу заедниците
- Влада - Генерален секретаријат
- Агенција за заштита на правото на слободен пристап до информациите од јавен карактер
- Министерство за информатичко општество и администрација
- Инспекциски совет
- Државен Завод за ревизија
- ДКСК
- ДИК
- Агенција за планирање на просторот
- Агенција за вработување
- Државен инспекторат за шумарство и ловство
- Институт за стандардизација
- Државен завод за статистика
- Државна комисија за жалби по јавни набавки
- Агенција за млади и спорт
- Совет за унапредување и развој на ревизијата
- Ревизорско тело за ревизија на ИПА
- Геолошки завод на РСМ
- Државен инспекторат за животна средина
- Агенција за задолжителни нафтени резерви
- Дирекција за заштита и спасување
- Академија за судии и јавни обвинители
- Секретаријат за законодавство
- Национална агенција за европски образовни програми и мобилност
- Агенција за промоција и поддршка на туризмот
- Агенција за катастар на недвижности
- Агенција за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување
- Државно правобранителство
- Државен комунален инспекторат
- Управа за финансиско разузнавање
- Агенција за пошти
- Агенција за цивилно воздухопловство
- Агенција за администрација
- Државна комисија за одлучување во втор степен во областа на инспекцискиот надзор и прекршочната постапка
- Државен инспекторат за труд
- Државен инспекторат за локална самоуправа
- Дирекција за технолошки индустриски развојни зони
- Комисија за заштита на конкуренцијата
- Државен инспекторат за земјоделство

- Државен просветен инспекторат
- Агенција за поддршка на претприемништвото на РСМ
- Фонд за осигурување на депозити
- Државен санитарен и здравствен инспекторат
- Државен управен инспекторат
- Инспекторат за употреба на јазиците
- Управа за хидрометереолошки работи
- Комисија за заштита и спречување од дискриминација
- Државен пазарен инспекторат
- Агенција за странски инвестиции и промоција на извозот на РСМ
- Царинска управа
- ЈП МРТ
- Фонд за пензиско и инвалидско осигурување
- Државен инспекторат за градежништво и урбанизам
- Агенција за аудио и аудио визуелни медиумски услуги
- Центар за управување со кризи
- Управа за јавни приходи
- ЈП за железничка инфраструктура ЖЕЛЕЗНИЦИ НА РСМ - Скопје
- Управа за финансиска полиција
- Агенција за супервизија на осигурување.

Од наведените институции, вкупно 48 целосно го одговорија прашалникот за примена на политиката на интегритет, а 25 не го одговорија истиот.

2.1.1 Опис на важноста на обврската:

За секоја институција се пресметува колку бодови освоила и тој резултат се става во сооднос со максималниот број на можни бодови (130) за да се дојде до процентот на исполнетост на обврските, соодветно на горната табела на исполнетост и петте нивоа на категоризација.

2.1.2. Пресметка на нивото на примена:

Ранг листа на институции според процент на исполнување на обврските:

Институција	Освоени поени
Агенција за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување МАПАС	105.5
Државна комисија за спречување на корупцијата	104
Министерство за внатрешни работи	103.5
Министерство за земјоделство,шумарство и водостопанство	102.5
Министерство за труд и социјална политика	102

Царинска управа на Република Северна Македонија	100.5
Управа за јавни приходи-Генерална дирекција-Скопје	98.5
Министерство за одбрана	94.5
Министерство за информатичко општество и администрација	89.5
Јавно радиодифузно претпријатие Национална Радиотелевизија-Скопје	89.5
Секретаријат за законодавство	88
Државен управен инспекторат	85.5
Министерство за финансии	83
Државна изборна комисија	80
Агенција за цивилно воздухопловство	79.5
Ревизорско тело за ревизија на инструментот за претпристапна помош	79.5
Управа за финансиска полиција	78.5
Државен завод за статистика	78.5
Државен инспекторат за градежништво и урбанизам	77
Агенција за супервизија на осигурување	76.92
Државен инспекторат за труд	76
Академија за обука на судии и јавни обвинители „Павел Шатев“	76
Фонд на пензиското и инвалидското осигурување на Република Северна Македонија	75
Агенција за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги	75
Министерство за култура	72
Државен комунален инспекторат	69
Министерство за правда	66
Министерство за животна средина и просторно планирање	65.5
Агенција за пошти	65.5

Агенција за катастар на недвижности	65
Агенција за заштита на правото на слободен пристап до информациите од јавен карактер	61.5
Институт за стандардизација на Република Северна Македонија	60.5
Министерство за образование и наука	60.5
Комисија за спречување и заштита од дискриминација	55
Министерство за здравство	55
Државен инспекторат за земјоделство	52.5
Државен просветен инспекторат	52.2
Дирекција за технолошки индустриски развојни зони	51
Влада на Република Северна Македонија	50
Геолошки завод на Република Северна Македонија	45.5
Јавно претпријатие железничка инфраструктура Железници на Република Северна Македонија- Скопје	44.5
Државна комисија за жалби по јавни набавки	39
Управа за финансиско разузнавање	34.5
Агенција за странски инвестиции и промоција на извозот на Република Северна Македонија	32.5
Инспекторат за употреба на јазиците	30.5
Државен инспекторат за локална самоуправа	25
Агенција за планирање на просторот	20
Совет за унапредување и надзор на ревизијата на Република Северна Македонија	18.5

Министерство за економија	0
Комисија за заштита на конкуренцијата	0
Дирекција за заштита и спасување	0
Национална агенција за европски образовни програми и мобилност	0
Агенција за заштита на лични податоци	0
Агенција за промоција и поддршка на туризмот	0
Инспекциски совет	0
Државно правобранителство на Република Северна Македонија	0
Министерство за транспорт и врски	0
Агенција за вработување на Република Северна Македонија	0
Министерство за локална самоуправа	0
Агенција за млади и спорт	0
Центар за управување со кризи	0
Државна комисија за одлучување во втор степен во областа на инспекцискиот надзор и прекршочната постапка	0
Државен завод за ревизија	0
Министерство за надворешни работи	0
Агенција за поддршка на претприемништвото на Република Северна Македонија	0
Агенција за администрација	0
Државен пазарен инспекторат	0
Фонд за осигурување на депозити	0
Министерство за политички систем и односи меѓу заедниците	0
Управа за хидрометеоролошки работи	0

Агенција за задолжителни нафтени резерви	0

Графички приказ на ранг листата на институции според процент на исполнување на обврските:

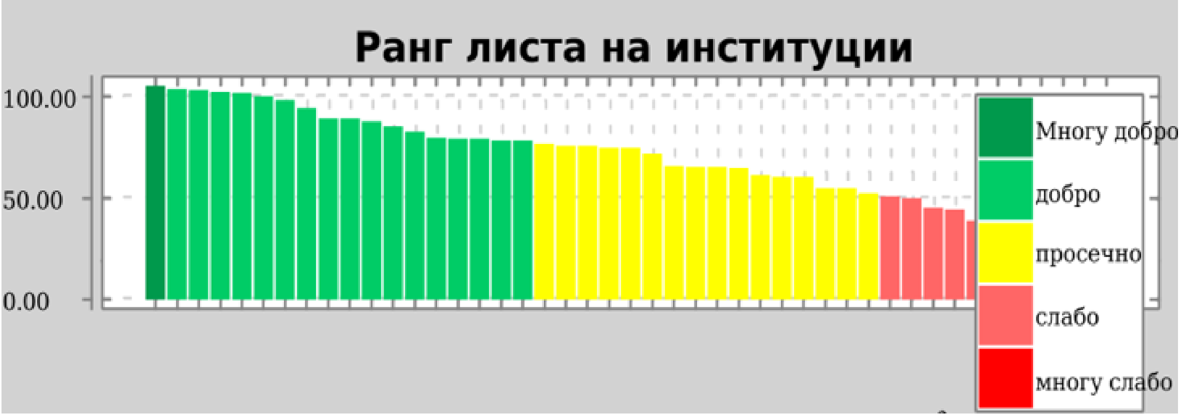

Процент на институции во категоризација согласно степенот на исполнетост на обврските:

Категорија	Процент на институции
Многу добро	2.2
добро	37.8
просечно	35.6
слабо	17.8
многу слабо	6.7

3.НИВО НА ИСПОЛНЕТОСТ НА ОБВРСКИТЕ ВО ТРИТЕ СЕГМЕНТИ НА СИСТЕМОТ ЗА ИНТЕГРИТЕТ

Системот на интегритет почива на три значајни сегменти опфатени преку 60 прашања во прашалникот за примена на системот на интегритет на централно ниво, и тоа:

- Воспоставување на систем за интегритет (од прашање 1 до прашање 33);
- Спроведување и поддршка на системот за интегритет (од прашање 34 до прашање 51), и
- Следење и известување за примена на системот за интегритетот (од прашање 52 до прашање 60).

Сознанијата за нивото на исполнувањето на обврските и напредокот по различните сегменти и овозможува на ДКСК да оцени каде да се насочат идните напори во примена на системот за интегритет. Низ споредба на нивоата на исполнетост на обврските по сегменти се овозможува анализа каде е остварен најголем напредок кај институциите, а каде има најголеми слабости. Соодветно на овие наоди ДКСК ќе ги дава своите

препораки до институциите истакнувајќи ја важноста на поодделните сегменти од системот на интегритет.

Системот за интегритет треба да биде воспоставен на таков начин за да овозможува државните институции да работат почитувајќи ги законите и во согласност со највисоките етички стандарди. За таа цел преку системот за интегритет се овозможува и се усогласува спроведувањето на законите, етичките кодекси и политиките создавајќи рамка и функционални механизми за заштита на интегритетот.

3.1. Ниво на исполнетост на обврските за сегментот „воспоставување на системот за интегритет“

Воспоставување на систем за интегритет ги опфаќа обврските за чие исполнување се добиваат одговори преку прашања под реден број од 1 до 33. Во овој дел, институциите од јавниот сектор се должни да ја анализираат потребата на сопствената институција, да создадат можности за анализа и мапирање на ризиците од корупција кои произлегуваат од надлежностите кои им се доделени и соодветно создаваат интерни правила за превенција од корупција.

За да овозможат ефикасно воспоставување на системот за интегритет, ДКСК им препорачува на институциите да се посветат на градење на капацитетите на сите службени лица во процесот на исполнување на обврските кои произлегуваат од примената на политиката на интегритет, да назначат лице за интегритет за поддршка на процесот, редовно да ги проценуваат ризиците од корупцијата и да преземаат соодветни мерки за нивно надминување и да овозможуваат непречено пријавување на непочитување на обврските кои произлегуваат од системот за интегритет.

3.2. Ниво на исполнетост на обврските за сегментот „спроведување и поддршка на системот за интегритет“

Спроведувањето и поддршката на систем за интегритет ги опфаќа обврските за чие исполнување се добиваат одговори преку прашања под реден број од 34 до 51. Во овој дел, институциите од јавниот сектор се должни да ги реализираат сите интерни акти кои ги изработиле, како и да ги воведат во секојдневен работен процес сите правила за мапирање на ризиците од корупција, со цел целосно спроведување и примена на системот за интегритет на институцијално ниво.

3.3. Ниво на исполнетост на обврските за сегментот „следење и известување за примената на системот за интегритет“

Институциите треба да овозможуваат двостепен систем на следење на примената на системот за интегритет. Прво, на ниво на самите институции, а второ, преку следење од страна на ДКСК. Целта на следењето на системот за интегритет е првично, самата институција да ја утврди ефикасноста на применетите политики и процедури кои овозможуваат доследна примена на стандардите за интегритет, а секундарно, Државната комисија да може да ги измери резултатите од применетите мерки за намалување на ризиците од корупција. Процесот за следење и известување за примената на системот за интегритет го координира лицето за интегритет, преку одговарање на прашалникот за системот на интегритет и постојана комуникација со Државната комисија.

Сите државни органи и институции од јавен сектор, единиците на локалната самоуправа и институциите од правосудниот систем, со потпишувањето на Политиката за интегритет, се обврзуваат на соработка со Државната комисија, овозможувајќи ѝ да го следи спроведувањето на системот за интегритет.

Следењето и известувањето за системот за интегритет ги опфаќа обврските за чие исполнување се добиваат одговори преку прашања под реден број од 52 до 60.
Нивото на исполнетост на обврските од овој трет сегмент се гледа како целина.

3.3.1. Пресметка на нивото на примена на обврските преку воспоставување, следење и известување на системот за интегритет:

Исполнувањето на обврските за примена на системот за интегритет се анализира преку следните пет нивоа на категоризација.

80 - 100 % исполнетост - ’многу добро‘
60 - 80 % исполнетост -’добро‘
40 - 60 % исполнетост - ’просечно‘
20 - 40 % исполнетост - ’слабо ‘
0 - 20 % исполнетост - ’многу слабо‘

Процентот на реализација на сегментот „следење и известување за примената на системот за интегритет“ изнесува 63 % реализација, по различни нивоа на успешност, односно нивоа на категоризација. Оваа пресметка толкува дека нема исполнетост на нивото од 0 - 20 % исполнетост, која се карактеризира со ниво ’многу слабо‘.

Графички приказ на нивото на исполнетост на обврските за сегментот „следење и известување за примената на системот за интегритет“, прикажан по категории:

II. ПРИМЕНА НА СИСТЕМОТ НА ИНТЕГРИТЕТ ВО ЕДИНИЦИТЕ НА ЛОКАЛНАТА САМОУПРАВА

1.НИВО НА ПРИМЕНА НА СИСТЕМОТ ЗА ИНТЕГРИТЕТ ВО ЦЕЛИНА

Интегритетот е клучен во градењето на силна локална самоуправа и во создавањето на довербата кај граѓаните односно жителите на локалната самоуправа. Интегритетот, како на централно, така и на локално ниво му овозможува на јавниот сектор да ги користи моќта и ресурсите кои му се доверени, во функција на јавниот интерес и на ефективен и ефикасен начин што придонесува кон забрзување на економскиот и општествениот развој, како и кон зголемување на просперитетот на граѓаните. Преку примена на систем за интегритет единиците на локалната самоуправа ги уредуваат заштитата на јавниот интерес и спречувањето на судирот на интереси, транспарентноста на известувањето и инклузивноста на граѓаните во носењето на одлуките на единиците на локалната самоуправа, етичкото постапување, управувањето со човечките ресурси врз основа на систем на заслуги и квалификации, родова еднаквост и застапеност, наменско, рационално и ефикасно управување со јавните ресурси, транспарентноста и пристапот до информации од јавен карактер, управувањето со квалитетот како и овозможувањето на заштитено пријавување од укажувачи. Повеќе податоци во однос на важноста на интегритетот можат да се обезбедат и во документот усвоен од Државната комисија за спречување на корупцијата „Насоки за примена на политиката на интегритет на единиците на локалната самоуправа".

1.1. Опис на важноста на примената на системот за интегритет:

Нивото на примена на системот на интегритет од страна на мониторираните единици на локалната самоуправа се пресметува низ релативен показател - процент на исполнетост на сите предвидени обврски. Ова е клучен параметар за мерење на примена на системот за интегритет во земјата и во првата година од примената на мониторингот дава приказ на актуелната состојба, а во подоцнежните години ќе овозможи мерење на напредокот на локално ниво.

1.2. Пресметка на нивото на примената:

Исполнувањето на обврските за примена на системот за интегритет е анализирано преку следните пет нивоа на категоризација.

80 - 100 % исполнетост - 'многу добро'
60 - 80 % исполнетост -'добро'
40 - 60 % исполнетост - 'просечно'
20 - 40 % исполнетост - 'слабо '
0 - 20 % исполнетост - 'многу слабо'

Имено, од вкупно 69 единици на локалната самоправа кои пристапиле на порталот на

ДКСК за одговарање на прашалникот за мониторинг на политиката за интегритет, вкупно 59% ја исполнија обврската да пополнат прашалник за примена на системот на интегритет (одговориле 40 единици на локалната самоуправа, додека пак од вкупно 29 единици на локална самоуправа делумно ја исполнија или не ја исполнија оваа обврска).

Во прилог, прикажуваме графички приказ на нивото на исполнетост на обврските за сегментот „воспоставување на системот за интегритет" од единиците на локалната самоуправа, со вкупна реализација, која изнесува 59%. Заклучуваме дека оваа бројка е во пораст од претходната година, односно при првиот процес за мониторирање на системот на интегритет, имаме 40% исполнетост, односно реализација во делот на обврските кои системот за интегритет ги наметнува спрема единиците на локалната самоуправа, во целина.

Графички приказ за институции вклучени во процесот, кој успешно ја извршиле обврската за одговарање на прашалникот и комуникација со ДКСК:

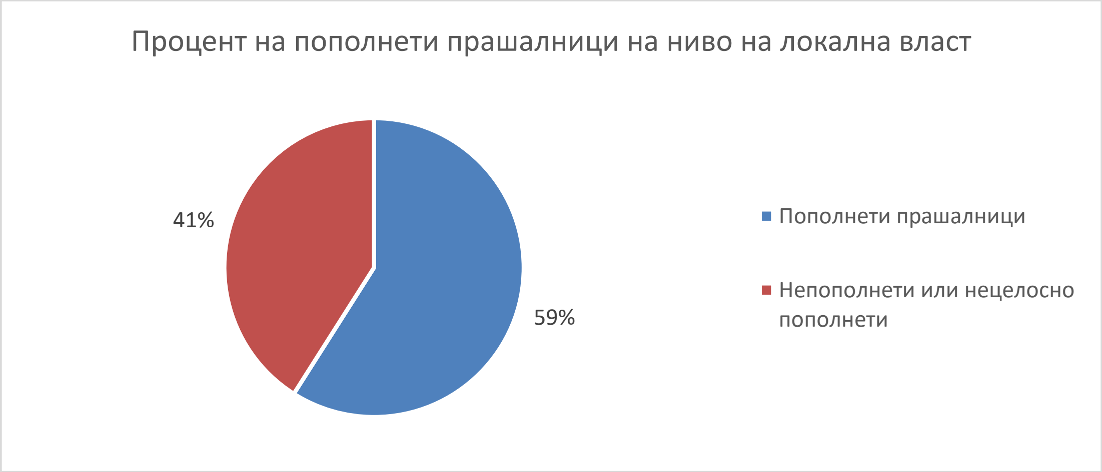

2.НИВО НА ПРИМЕНА НА СИСТЕМОТ ЗА ИНТЕГРИТЕТ НА НИВО НА ЕДИНИЦИ НА ЛОКАЛНА САМОУПРАВА

Важност од највисоко ниво е исполнување на обврските кои произлегуваат од системот на интегритет од страна на сите единици на локалната самоуправа. Оправдано е да се очекува дека единиците на локалната самоуправа ќе имаат различен пристап во овој процес и оттука значајно е да се истакнат оние кои направиле најмногу во градењето на интегритетот, но и да се посочат оние единиците на локалната самоуправа кои не вложуваат соодветен напор. Со цел да се дојде до сознание кои единиците на локалната самоуправа направиле најмногу во насока на примена на системот за интегритет, а кои најмалку, потребно е да се направи мерење на нивото на примената на системот на ниво на единици на локалната самоуправа и соодветно на остварените резултати да се направи нивно рангирање.

2.1.Ниво на примена на системот за интегритет од страна на сите мониторирани институции

Во 2022 година од вкупно 81 повикани единици на локалната самоуправа, 69 потпишаа политика на интегритет, назначија лица за интегритет, посетија соодветни обуки и беа предмет на овој мониторинг и тоа:

- Општина Демир Хисар
- Општина Карбинци
- Општина Желино
- Општина Центар Жупа
- Општина Битола
- Општина Куманово
- Општина Струмица
- Општина Струга
- Општина Чаир
- Општина Кратово
- Општина Брвеница
- Општина Неготино
- Општина Босилово
- Општина Крива Паланка
- Град Скопје
- Општина Кавадарци
- Општина Делчево
- Општина Маврово и Ростуша
- Општина Берово
- Општина Тетово
- Општина Градско
- Општина Кривогаштани
- Општина Пласница
- Општина Ѓорче Петров
- Општина Чешиново-Облешево
- Општина Теарце
- Општина Дебар
- Општина Лозово
- Општина Македонски Брод
- Општина Штип
- Општина Новаци
- Општина Кисела Вода
- Општина Сопиште
- Општина Крушево
- Општина Македонска Каменица
- Општина Конче
- Општина Боговиње
- Општина Ранковце
- Општина Радовиш
- Општина Дебрца
- Општина Демир Капија
- Општина Студеничани
- Општина Петровец

- Општина Чучер Сандево
- Општина Гостивар
- Општина Липково
- Општина Валандово
- Општина Аеродром
- Општина Арачиново
- Општина Бутел
- Општина Зелениково
- Општина Гази Баба
- Општина Могила
- Општина Карпош
- Општина Василево
- Општина Прилеп
- Општина Велес
- Општина Кочани
- Општина Зрновци
- Општина Ново Село
- Општина Долнени
- Општина Центар
- Општина Вевчани
- Општина Росоман
- Општина Ресен
- Општина Пробиштип
- Општина Гевгелија
- Општина Кичево
- Општина Богданци
- Општина Виница
- Општина Дојран

Од наведените единиците на локалната самоуправа, 40 целосно го одговорија прашалникот за примена на политиката на интегритет, а 29 делумно го пополнија истиот.

2.1.1 Опис на важноста на обврската:

За секоја единица на локалната самоуправа се пресметува колку бодови освоила и тој резултат се става во соодност со максималниот број на можни бодови (136) за да се дојде до процентот на исполнетост на обврските, соодветно на горната табела на исполнетост и петте нивоа на категоризација.

2.1.2. Пресметка на нивото на примена:

Ранг листа на институции според процент на исполнување на обврските:

Институција	Освоени поени
Општина Демир Хисар	98.5
Општина Карбинци	80
Општина Желино	72
Општина Центар Жупа	69.5

Општина Битола	65.5
Општина Куманово	65
Општина Струмица	62.5
Општина Струга	59
Општина Чаир	55.5
Општина Кратово	55
Општина Брвеница	51
Општина Неготино	50.5
Општина Босилово	48
Општина Крива Паланка	46.5
ГРАД СКОПЈЕ	44
Општина Кавадарци	40.5
Општина Делчево	39
Општина Маврово и Ростуша	39
Општина Берово	37
Општина Тетово	35.5
Општина Градско	35
Општина Кривогаштани	33
Општина Пласница	31
Општина Ѓорче Петров	29.5
Општина Чешиново-Облешево	28.5
Општина Теарце	27.5
Општина Дебар	26.5
Општина Лозово	26
Општина Македонски Брод	25.5
Општина Штип	25.5
Општина Новаци	25
Општина Кисела Вода	24.5
Општина Сопиште	21.5
Општина Крушево	21
Општина Македонска Каменица	19
Општина Конче	15
Општина Боговиње	12.5
Општина Ранковце	8.5
Општина Радовиш	8.5
Општина Дебрца	7.5
Општина Демир Капија	0
Општина Студеничани	0

Општина Петровец	0
Општина Чучер Сандево	0
Општина Гостивар	0
Општина Липково	0
Општина Валандово	0
Општина Аеродром	0
Општина Арачиново	0
Општина Бутел	0
Општина Зелениково	0
Општина Гази Баба	0
Општина Могила	0
Општина Карпош	0
Општина Василево	0
Општина Прилеп	0
Општина Велес	0
Општина Кочани	0
Општина Зрновци	0
Општина Ново Село	0
Општина Долнени	0
Општина Центар	0
Општина Вевчани	0
Општина Росоман	0
Општина Ресен	0
Општина Пробиштип	0
Општина Гевгелија	0
Општина Кичево	0
Општина Богданци	0
Општина Виница	0
Општина Дојран	0
Општина Илинден	0
Општина Јегуновце	0
Општина Свети Николе	0
Општина Чашка	0
Општина Шуто Оризари	0
Општина Сарај	0
Општина Старо Нагоричане	0
Општина Охрид	0

Единиците на локалната самоуправа од табеларниот преглед со освоени 0,0 бодови не го пополниле прашалникот на Комуникацискиот портал на ДКСК.

Процент на единици на локалната самоуправа во категоризација согласно степенот на исполнетост на обврските:

Категорија	Процент на институции
Многу добро	0%
добро	1.4%
просечно	11.3%
слабо	17.7%
многу слабо	69.6%

3.НИВО НА ИСПОЛНЕТОСТ НА ОБВРСКИТЕ ВО ТРИТЕ СЕГМЕНТИ НА СИСТЕМОТ ЗА ИНТЕГРИТЕТ

Системот на интегритет и во единиците на локалната самоуправа почива на три значајни сегменти опфатени преку 67 прашања во прашалникот за примена на системот на интегритет на локално ниво, и тоа:

- Воспоставување на систем за интегритет (од прашање 1 до прашање 42);
- Спроведување и поддршка на системот за интегритет (од прашање 43 до прашање 57), и
- Следење и известување за примена на системот за интегритетот (од прашање 58 до прашање 67).

Сознанијата за нивото на исполнувањето на обврските и напредокот по различните сегменти ќе и овозможи на ДКСК оцени каде да се насочат идните напори во примена на системот за интегритет на локално ниво. Низ споредба на нивоата на исполнетост на обврските по сегменти се овозможува анализа каде е остварен најголем напредок кај институциите, а каде има најголеми слабости. Соодветно на овие наоди ДКСК ќе ги дава своите препораки до институциите истакнувајќи ја важноста на поодделните сегменти од системот на интегритет.

Системот за интегритет на локално ниво треба да биде воспоставен на таков начин за да овозможува единиците на локалната самоуправа да работат почитувајќи ги законите и во согласност со највисоките етички стандарди. За таа цел преку системот за интегритет се овозможува и се усогласува спроведувањето на законите, етичките кодекси и политиките создавајќи рамка и функционални механизми за заштита на интегритетот.

3.1. Ниво на исполнетост на обврските за сегментот „воспоставување на системот за интегритет“

Воспоставување на систем за интегритет ги опфаќа обврските за чие исполнување се добиваат одговори преку прашања под реден број од 1 до 42. Нивото на исполнетост на

обврските се гледа како целина. Во овој дел, единиците на локалната самоуправа се должни да ја анализираат потребата на општината, да создадат можности за анализа и мапирање на ризиците од корупција кои произлегуваат од надлежностите кои им се доделени и соодветно создаваат интерни правила за превенција од корупција, или да ја потврдат важноста и квалитетот на постоечките акти.
За да овозможат ефикасно воспоставување на системот за интегритет, ДКСК им препорачува на општините да се посветат на градење на капацитетите на сите службени лица во процесот на исполнување на обврските кои произлегуваат од примената на политиката на интегритет, да назначат лице за интегритет за поддршка на процесот, редовно да ги проценуваат ризиците од корупцијата и да преземаат соодветни мерки за нивно надминување и да овозможуваат непречено пријавување на непочитување на обврските кои произлегуваат од системот за интегритет.

3.2. Ниво на исполнетост на обврските за сегментот „спроведување и поддршка на системот за интегритет"

Спроведувањето и поддршката на систем за интегритет ги опфаќа обврските за чие исполнување се добиваат одговори преку прашања под реден број од 43 до 57. Во овој дел, единиците на локалната самоуправа се должни да ги реализираат сите интерни акти кои ги изработиле, како и да ги воведат во секојдневен работен процес сите правила за мапирање на ризиците од корупција, со цел целосно спроведување и примена на системот за интегритет на институцијално ниво.

3.3. Ниво на исполнетост на обврските за сегментот „следење и известување за примената на системот за интегритет"

Единиците на локалната самоуправа треба да овозможуваат двостепен систем на следење на примената на системот за интегритет. Прво, на ниво на самите единици на локалната самоуправа, а потоа и преку следење од страна на Државната комисија за спречување на корупцијата. Целта на следењето на системот за интегритет е првично, самата единица на локалната самоуправа да ја утврди ефикасноста на применетите политики и процедури кои овозможуваат доследна примена на стандардите за интегритет, а секундарно, Државната комисија да може да ги измери резултатите од применетите мерки за намалување на ризиците од корупција. Процесот за следење и известување за примената на системот за интегритет го координира лицето за интегритет, преку одговарање на прашалникот за системот на интегритет и постојана комуникација со Државната комисија.

Сите државни органи и институции од јавен сектор, единиците на локалната самоуправа и институциите од правосудниот систем се обврзуваат на соработка со Државната комисија, овозможувајќи ѝ да го следи спроведувањето на системот за интегритет.
Следењето и известувањето за системот за интегритет ги опфаќа обврските за чие исполнување се добиваат одговори преку прашања под реден број од 58 до 67. И во овој сегмент, нивото на исполнетост на обврските се гледа како целина.

3.3.1. Пресметка на нивото на примена:

Исполнувањето на обврските за примена на системот за интегритет се анализира преку следните пет нивоа на категоризација.

80 - 100 % исполнетост - ’многу добро‘
60 - 80 % исполнетост -’добро‘
40 - 60 % исполнетост - ’просечно‘
20 - 40 % исполнетост - ’слабо ‘
0 - 20 % исполнетост - ’многу слабо‘

Процентот на реализација на сегментот „следење и известување за примената на системот за интегритет“ изнесува 44 % реализација, по различни нивоа на успешност, односно нивоа на категоризација. Ова се толкува дека 56% од институциите имаат оценка од 0 - 20 % исполнетост, која се карактеризира со ниво ’многу слабо‘.

Графички приказ на нивото на исполнетост на обврските за сегментот „следење и известување за примената на системот за интегритет“, по прикажани категории:

III. ПРИМЕНА НА СИСТЕМОТ НА ИНТЕГРИТЕТ НА ИНСТИТУЦИИТЕ ВО ПРАВОСУДНИОТ СИСТЕМ

1. НИВО НА ПРИМЕНА НА СИСТЕМОТ ЗА ИНТЕГРИТЕТ ВО ЦЕЛИНА

Во текот на анализирање на одговорите од поднесените прашалници за мониторинг на системот на интегритет на институциите од правосудството, можеме да утврдиме дека имплементацијата на системот на интегритет е се уште на ниско ниво. Дополнително, се утврдува дека и следењето на системот на интегритет, проверките и неговото зајакнување се се уште во процес на развој и зародиш. Ова остава простор ДКСК во наредниот период да превземе повеќе активности за да го забрза овој процес, посебно од аспект на дополнителни средби и обуки, како и прилагодување на прашалникот за мониторирање на системот на интегритет на потребите и начинот на постапување на судовите.

1.1. Опис на важноста на примената на системот за интегритет:

Нивото на примена на системот на интегритет од страна на мониторираните институции се пресметува низ релативен показател - процент на исполнетост на сите предвидени обврски наложени со системот за интегритет на ниво на целина (институции од правосудниот систем). Ова е клучен параметар за мерење на примена на системот за интегритет во земјата и во првата година од примената на мониторингот дава приказ на актуелната состојба, а во подоцнежните години ќе овозможи мерење на напредокот. Ова е прва година за следење на имплементацијата на системот на интегритет во институциите од правосудниот систем, што пак остава простор ДКСК во наредниот период да превземе повеќе активности за да го забрза овој процес, посебно од аспект на дополнителни средби и обуки, како и прилагодување на прашалникот за мониторирање на системот на интегритет.

1.2. Пресметка на нивото на примената:

Исполнувањето на обврските за примена на системот за интегритет е анализирано преку следните пет нивоа на категоризација.

80 - 100 % исполнетост - ’многу добро‘
60 - 80 % исполнетост -’добро‘
40 - 60 % исполнетост - ’просечно‘
20 - 40 % исполнетост - ’слабо ‘
0 - 20 % исполнетост - ’многу слабо‘

Имено, Од вкупно 16 судови со потпишана политика на интегритет, вкупно 44% ја исполнија обврската да пополнат прашалник за примена на системот на интегритет. Односно, од вкупно 16 институции со потпишана политика на интегритет, 7 пополнија прашалник за примена на системот на интегритет, додека пак од вкупно 9 судови делумно ја исполнија или не ја исполнија оваа обврска.

Во прилог, прикажуваме графички приказ на нивото на исполнетост на обврските за сегментот „воспоставување на системот за интегритет“ во правосудството, со вкупна реализација, која изнесува 44%.

Графички приказ за институции вклучени во процесот, кој успешно ја извршиле обврската за одговарање на прашалникот и комуникација со ДКСК:

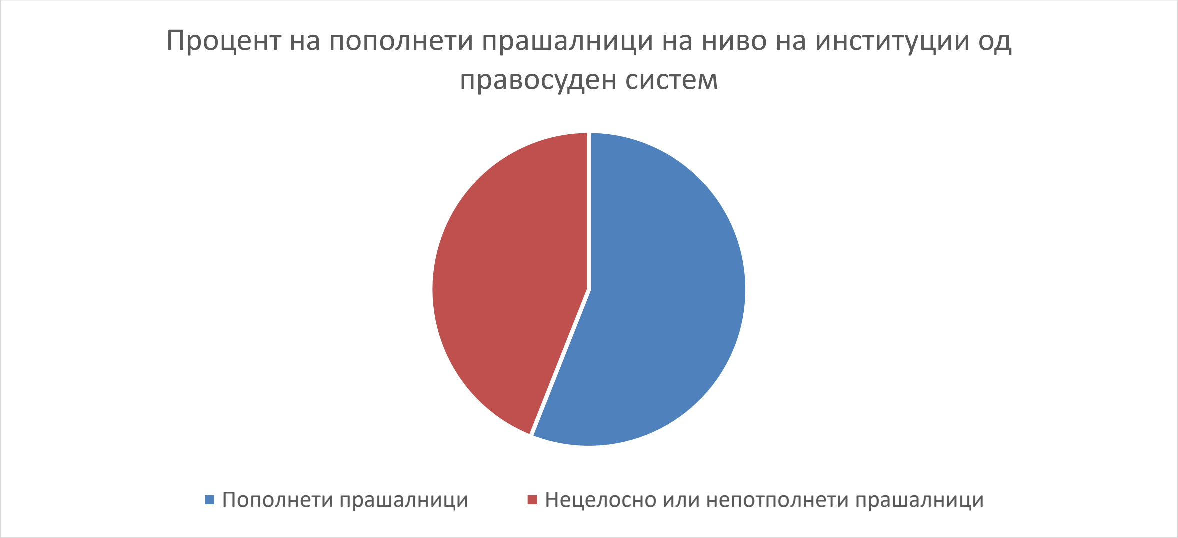

3. НИВО НА ПРИМЕНА НА СИСТЕМОТ ЗА ИНТЕГРИТЕТ НА НИВО НА ИНСТИТУЦИИ

За институциите од правосудниот систем 2023 е прва година се вклучуваат во процесот за имплементација на системот на интегритет. Соодветно на тоа, институциите од правосудниот систем немаат можност за добивање на компаративни податоци, но и самиот факт дека се вклучија во овој процес е показател за интересот за превентивно работење на судската власт и засилување на соработката со ДКСК.

Важно е да се напомене дека обврските кои произлегуваат од системот за интегритет треба да бидат исполнети од сите институции во целост, без разлика за кој вид на институција се работи.
Со цел да се дојде до сознание кои институции направиле најмногу во насока на примена на системот за интегритет, а кои најмалку, ДКСК прави мерење на нивото на примената на системот на ниво на институција и соодветно на остварените резултати да се направи нивно рангирање.

2.1. Ниво на примена на системот за интегритет од страна на сите мониторирани институции

Во 2023 година, заклучно со повикот на Државната комисија за одговарање на прашалникот за мониторинг на политиката за интегритет, политика на интегритет потпишаа 16 институции од правосудниот сектор и истите назначија лица за интегритет, посетија соодветни обуки и беа предмет на овој мониторинг и тоа:

- Основен суд Кратово
- Апелационен суд во Гостивар
- Основен суд Велес
- Основен суд Кавадарци
- Основен граѓански суд Скопје
- Основен суд Прилеп
- Основен суд Гевгелија
- Врховен суд на рсм

- Основен суд Виница
- Основен суд Свети Николе
- Основен суд Радовиш
- Основен суд Струмица
- Апелационен суд во Битола
- Апелационен суд во Штип
- Управен суд
- Судски совет.

Од наведените институции, вкупно 7 целосно го одговорија прашалникот за примена на политиката на интегритет, а 9 не го одговорија.

2.1.1 Опис на важноста на обврската:

За секоја институција се пресметува колку бодови освоила и тој резултат се става во сооднос со максималниот број на можни бодови (130) за да се дојде до процентот на исполнетост на обврските, соодветно на горната табела на исполнетост и петте нивоа на категоризација.

2.1.2. Пресметка на нивото на примена:

Ранг листа на институции според процент на исполнување на обврските:

Институција	**Освоени поени**
Управен суд на Република Северна Македонија	78.5
Основен суд Гевгелија	76.5
Основен суд Кратово	75.5
Основен суд Кавадарци	71.5
Основен суд Прилеп	59.5
Апелационен суд – Штип	51.5
Основен суд Струмица	31
Основен суд- Свети Николе	0
Основен суд Виница	0
Врховен суд на Република Северна Македонија	0
Основен граѓански суд Скопје	0
Апелационен суд – Битола	0
Основен суд Радовиш	0
Основен суд Велес	0
Апелационен суд- Гостивар	0
Судски совет на Република Северна Македонија	0

Графички приказ на ранг листата на институции според процент на исполнување на обврските:

Процент на институции во категоризација согласно степенот на исполнетост на обврските:

Категорија	Процент на институции
Многу добро	0
добро	6.25
просечно	25
слабо	12.5
многу слабо	56.25

3.НИВО НА ИСПОЛНЕТОСТ НА ОБВРСКИТЕ ВО ТРИТЕ СЕГМЕНТИ НА СИСТЕМОТ ЗА ИНТЕГРИТЕТ

Системот на интегритет почива на три значајни сегменти опфатени преку 60 прашања во прашалникот за примена на системот на интегритет на централно ниво, и тоа:

- Воспоставување на систем за интегритет (од прашање 1 до прашање 33);
- Спроведување и поддршка на системот за интегритет (од прашање 34 до прашање 51), и
- Следење и известување за примена на системот за интегритетот (од прашање 52 до прашање 60).

Сознанијата за нивото на исполнувањето на обврските и напредокот по различните сегменти ќе и овозможи на ДКСК да оцени каде да се насочат идните напори во

примена на системот за интегритет. Низ споредба на нивоата на исполнетост на обврските по сегменти се овозможува анализа каде е остварен најголем напредок кај институциите, а каде има најголеми слабости. Соодветно на овие наоди ДКСК ќе ги дава своите препораки до институциите истакнувајќи ја важноста на поодделните сегменти од системот на интегритет.
Системот за интегритет треба да биде воспоставен на таков начин за да овозможува државните институции да работат почитувајќи ги законите и во согласност со највисоките етички стандарди. За таа цел преку системот за интегритет се овозможува и се усогласува спроведувањето на законите, етичките кодекси и политиките создавајќи рамка и функционални механизми за заштита на интегритетот.

3.1. Ниво на исполнетост на обврските за сегментот „воспоставување на системот за интегритет“

Воспоставување на систем за интегритет ги опфаќа обврските за чие исполнување се добиваат одговори преку прашања под реден број од 1 до 33. Во овој дел, институциите од правосудниот систем се должни да ја анализираат потребата на сопствената институција, да создадат можности за анализа и мапирање на ризиците од корупција кои произлегуваат од надлежностите кои им се доделени и соодветно создаваат интерни правила за превенција од корупција.
За да овозможат ефикасно воспоставување на системот за интегритет, ДКСК им препорачува на институциите да се посветат на градење на капацитетите на сите службени лица во процесот на исполнување на обврските кои произлегуваат од примената на политиката на интегритет, да назначат лице за интегритет за поддршка на процесот, редовно да ги проценуваат ризиците од корупцијата и да преземаат соодветни мерки за нивно надминување и да овозможуваат непречено пријавување на непочитување на обврските кои произлегуваат од системот за интегритет.

За да овозможат ефикасно спроведување на системот за интегритет, институциите треба да се посветени на градење на капацитетите на сите службени лица во процесот на исполнување на обврските кои произлегуваат од примената на политиката на интегритет, да назначат лице за интегритет за поддршка на процесот, редовно да ги проценуваат ризиците од корупцијата и да преземаат соодветни мерки за нивно надминување и да овозможуваат непречено пријавување на непочитување на обврските кои произлегуваат од системот за интегритет.

3.2. Ниво на исполнетост на обврските за сегментот „спроведување и поддршка на системот за интегритет“

Спроведувањето и поддршката на систем за интегритет ги опфаќа обврските за чие исполнување се добиваат одговори преку прашања под реден број од 34 до 51. Нивото на исполнетост на обврските за овој сегмент се гледа како целина. Во овој дел, институциите од правосудниот систем се должни да ги реализираат сите интерни акти кои ги изработиле, како и да ги воведат во секојдневен работен процес сите правила за мапирање на ризиците од корупција, со цел целосно спроведување и примена на системот за интегритет на институцијално ниво.

3.3. Ниво на исполнетост на обврските за сегментот „следење и известување за примената на системот за интегритет“

Институциите треба да овозможуваат двостепен систем на следење на примената на системот за интегритет. Прво, на ниво на самите институциите, а второ, преку следење од страна на Државната комисија за спречување на корупцијата. Целта на следењето на системот за интегритет е првично, самата институција да ја утврди ефикасноста на применетите политики и процедури кои овозможуваат доследна примена на стандардите за интегритет, а секундарно, Државната комисија да може да ги измери резултатите од применетите мерки за намалување на ризиците од корупција. Процесот за следење и известување за примената на системот за интегритет го координира лицето за интегритет, преку одговарање на прашалникот за системот на интегритет и постојана комуникација со Државната комисија.

Сите државни органи и институции од јавен сектор, единиците на локалната самоуправа и институциите од правосудниот систем се обврзуваат на соработка со Државната комисија, овозможувајќи ѝ да го следи спроведувањето на системот за интегритет.
Следењето и известувањето за системот за интегритет ги опфаќа обврските за чие исполнување се добиваат одговори преку прашања под реден број од 52 до 60.
Нивото на исполнетост на обврските од овој трет сегмент се гледа како целина.

3.3.1. Пресметка на нивото на примена:

Исполнувањето на обврските за примена на системот за интегритет се анализира преку следните пет нивоа на категоризација.

80 - 100 % исполнетост - ’многу добро‘
60 - 80 % исполнетост -’добро‘
40 - 60 % исполнетост - ’просечно‘
20 - 40 % исполнетост - ’слабо ‘
0 - 20 % исполнетост - ’многу слабо‘

Процентот на реализација на сегментот „следење и известување за примената на системот за интегритет“ изнесува 44%. Оваа пресметка подразбира дека 56% од институциите од правниот систем се мери со ниво од 0 - 20 % исполнетост, која се карактеризира со ниво ’многу слабо‘.

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА-REPUBLIKA E MAQEDONISË SË VERIUT
ДРЖАВНА КОМИСИЈА ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈАТА
KOMISIONI SHETETËROR PËR PARANDALIM TË KORRUPSIONIT
Бр.-Nr. 05-914/5
28-02-2024 20 год.-viti
СКОПЈЕ-SHKUP

5	1	0	0	5	8	8	5	0	4	3	0	2	0	0	3	6	0	0	4	6	6	3	7	1	9
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26

Период   Контролор

Вид работа (1–3)   Идентификационен број (ЕМБС) (4–11)   Резервни кодекси (12–26)

Назив на субјектот: **Државна комисија за спречување на корупција**

Адреса, седиште и телефон: Пресвета Богородица бр.3   Скопје   02/3146-700

Единствен даночен број: 4 0 3 0 0 0 4 5 1 5 6 4 2

Назив на корисникот:

Адреса за е-пошта: sozr.finansovo@sozr.gov.mk

БИЛАНС НА СОСТОЈБА

на ден **31.12. 2023** година

207150325

(во денари)

Ред. бр.	Група на сметки или сметка	П О З И Ц И Ј А	Ознака на АОП	Износ: Претходна година	Износ: Тековна година – Бруто	Износ: Тековна година – Исправка на вредноста	Износ: Тековна година – Нето (6-7)
1	2	3	4	5	6	7	8
		А) АКТИВА: ПОСТОЈАНИ СРЕДСТВА (112+113+114+122+123)	111	267.812.798	344.431.026	43.889.241	300.541.785
1.	00	I. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА	112	11.426.282	66.651.558	16.342.976	50.308.582
2.	010, 011, 012 и 015	II. МАТЕРИЈАЛНИ ДОБРА И ПРИРОДНИ БОГАТСТВА	113				0
		III. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (115 ДО 121)	114	256.386.516	277.779.468	27.546.265	250.233.203
3.	020 и 029д	Градежни објекти	115				0
4.	21 и 029д	Станови и деловни објекти	116	242.072.894	247.212.060	7.611.287	239.600.773

Група на   И з н о с

Ред. бр.	Група на сметки или сметка	П О З И Ц И Ј А	Ознака на АОП	Претходна година	Тековна година		
					Бруто	Исправка на вредноста	Нето (6-7)
1	2	3	4	5	6	7	8
5.	022 и 029	Опрема	117	11.587.854	23.755.935	15.903.768	7.852.167
6.	023 и 029д	Повеќегодишни насаи	118				0
7.	024 и 029д	Основни стадо	119				0
8.	025 и 029	Други материјални средства	120	2.725.768	6.811.473	4.031.210	2.780.263
9.	026 и 029д	Аванси за материјални средства	121				0
10.	030	III - 1. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА ВО ПОДГОТОВКА	122				0
11.	04	IV. ДОЛГОРОЧНИ КРЕДИТИ И ПОЗАЈМИЦИ ДАДЕНИ ВО ЗЕМЈАТА И СТРАНСТВО И ОРОЧЕНИ СРЕДСТВА	123				0
		Б) ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПОБАРУВАЊА (125+134+135+140+141+142+143+144+145+146)	124	3.977.176	5.594.985	0	5.594.985
		I. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА (126 до 133)	125	0	0	0	0
12.	100	Сметка	126				0
13.	101	Благајна	127				0
14.	102	Издвоени парични средства	128				0
15.	103	Отворени акредитиви	129				0
16.	104	Девизна сметка	130				0
17.	105	Девизни акредитиви	131				0
18.	106	Девизна благајна	132				0

Ред	Група на сметки или	П О З И Ц И Ј А	Ознака	И з н о с	
				Претходна	Тековна година

бр.	сметка		на АОП	година	Бруто	Исправка на вредноста	Нето (6-7)
1	2	3	4	5	6	7	8
19.	108	Други парични средства	133				0
20.	11	II. ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ	134				0
		III. ПОБАРУВАЊА (136 до 139)	135	0	0	0	0
21.	120	Побарувања од буџетот	136				0
22.	121	Побарувања од фондот	137				0
23.	122 и 129д	Побарувања од купувачи во земјата	138				0
24.	123 и 129д	Побарувања од купувачи во странство	139				0
25.	13	IV. ПОБАРУВАЊА ЗА ДАДЕНИ АВАНСИ, ДЕПОЗИТИ И КАУЦИИ	140				0
26.	14	V. КРАТКОРОЧНИ ФИНАСИСКИ ПОБАРУВАЊА	141				0
27.	15	VI. ПОБАРУВАЊА ОД ВРАБОТЕНИТЕ	142				0
28.	16	VII. ФИНАНСИСКИ ПРЕСМЕТКОВНИ ОДНОСИ	143				0
29.	17	VIII. ПОБАРУВАЊА ОД ДРЖАВАТА И ДРУГИ ИНСТИТУЦИИ	144				0
30.	190 до 197	IX. АКТИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАЗГРАНИЧУВАЊА	145				0
31.	198	Други активни временски разграничувања	146	3.977.176	5.594.985		5.594.985
		В) МАТЕРИЈАЛИ, РЕЗЕРВНИ ДЕЛОВИ И СИТЕН ИНВЕНТАР (148 до 153)	147	0	0	0	0
32.	31	Метеријали	148				0

Ред.	Група на сметки или	ПОЗИЦИЈА	Ознака	Износ			
				Претходна	Тековна година		

бр.	сметка	ПОЗИЦИЈА	на АОП	Претходна година	Бруто	Исправка на вредноста	Нето (6-7)
1	2	3	4	5	6	7	8
33.	32	Резервни делови	149				0
34.	36	Ситен инвентар	150				0
35.	60	Производство	151				0
36.	63	Готови производи	152				0
37.	65, 66 и 67	Стоки, аванси, депозити и кауции	153				0
		Г) НЕПОКРИЕНИ РАСХОДИ И ДРУГИ ДОЛГОРОЧНИ КРЕДИТИ И ЗАЕМИ (155 до 157)	154	0	0	0	0
38.	090	Непокриени расходи од поранешни години	155				0
39.	092	Непокриени расходи	156				0
40.	095	Примени долгорочни кредити и заеми	157				0
41.	08	III. ДРУГИ СРЕДСТВА	158				0
		ВКУПНА АКТИВА (111+124+147+154+158)	159	271.789.974	350.026.011	43.889.241	306.136.770
42.	990 до 994	ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА-АКТИВА	160				0

Ред. бр.	Група на сметки или сметка	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Износ	
				Претходна година (Почетна состојба) (Тековна година)	Износ на денот на билансирање

1	2	3	4	5	6
		I. ПАСИВА: ИЗВОРИ НА КАПИТАЛНИ СРЕДСТВА (162+163)	161	**267.812.798**	300.541.785
43.	900	Државен-јавен капитал	162	267.812.798	300.541.785
44.	901	Останат капитал (залихи на материјали, резервни делови, ситен инвентар и хартии од вредност)	163		
45.	91	II. Ревалоризациона резерва	164		
		III. ДОЛГОРОЧНИ ОБВРСКИ (166 до 172)	165	0	0
46.	920	Обврски по долгорочни кредити	166		
47.	922	Вложувања од странски лица	167		
48.	923	Кредити од банки во земјата	168		
49.	924	Други кредити во земјата	169		
50.	925	Кредити од странство	170		
51.	927	Долгорочни обврски за примени депозити и кауции	171		
52.	928	Други долгорочни обврски	172		
		IV. ТЕКОВНИ ОБВРСКИ (174+175+180+181+189+195+196+197+198)	173	3.977.176	5.594.985
53.	21	а) Краткорочни обврски по основ на хартии од вредност	174		

Ред. бр.	Група на сметки или сметка	П О З И Ц И Ј А	Ознака на АОП	И з н о с	
				Претходна година (Почетна состојба) (Тековна година)	Износ на денот на билансирање
1	2	3	4	5	6

		б) Краткорочни обрски спрема добавувачи (176 до 179)	175	772.308	1.386.249
54.	220	Обврски спрема добавувачи во земјата	176	772.308	1.386.249
55.	221	Обврски спрема добавувачи во странство	177		
56.	224	Обврски спрема добавувачи за нефактурирани стоки, материјали и услуги	178		
57.	225	Обврски спрема добавувачи - граѓани	179		
58.	23	в) Примени аванси, депозити и кауции	180		
		г) Краткорочни финансиски обврски (182 до 188)	181	0	0
59.	240	Обврски од заедничко работење со субјектите	182		
60.	241	Обврски за кредити во земјата	183		
61.	242	Обврски за кредити во странство	184		
62.	243	Обврски за вложени средства во земјата	185		
63.	245	Други краткорочни финансиски обврски	186		
64.	246	Обврски спрема работниците	187		
65.	247	Обврски по запирање на работниците	188		

Ред. бр.	Група на сметки или сметка	П О З И Ц И Ј А	Ознака на АОП	И з н о с	
				Претходна година (Почетна состојба) (Тековна година)	Износ на денот на билансирање
1	2	3	4	5	6

		д) Обврски спрема државата и други институции (190 до 194)	189	0	0
66.	250	Обврски за данок на додадена вредност	190		
	251	Обврски за акцизи	191		
67.	252	Обврски за царини и царински давачки	192		
68.	253	Обврски за даноци и придонеси по договор за дело и авторско дело	193		
69.	255	Обврски за други даноци и придонеси	194		
70.	26	ѓ) Финасиски и пресметковни односи	195		
71.	27	е) Обврски за даноци и придонеси од добивка	196		
72.	28	ж) Краткорочни обврски за плати и други обврски спрема вработените	197	3.204.868	4.208.736
73.	29	з) Пасивни временски разграничувања	198		
74.	98	IV. ИЗВОРИ НА ДРУГИ СРЕДСТВА Извори на други средства	199		
		ВКУПНА ПАСИВА (161+164+165+173+199)	200	271.789.974	306.136.770
75.	955 до 999	ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - ПАСИВА	201		

Во *Скопје*

На ден *29.02. 2024 година*

Лице одговорно за составување на билансот

Виолета Пандовска

М.П.

Раководител

Татјана Димитровска

Република Северна Македонија ДРЖАВНА КОМИСИЈА ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈАТА Скопје • KOMISIONI SHTETËROR PËR PARANDALIM TË KORRUPSIONIT Shkup Republika e Maqedonisë së Veriut

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА - REPUBLIKA E MAQEDONISË SË VERIUT
ДРЖАВНА КОМИСИЈА ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈАТА
KOMISIONI SHTETËROR PËR PARANDALIM TË KORRUPSIONIT
Бр.-Nr. 05-914/6
28-02-2024 20___ год.-viti
СКОПЈЕ-SHKUP

Период		Контролор	

5	1	0		0	5	8	8	5	0	4	3		0	2	0	0	3	6	0	0	4	6	6	3	7	1	9
1	2	3		4	5	6	7	8	9	10	11		12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26

Вид работа — Идентификационен број (ЕМБС) — Резервни кодекси

Назив на субјектот: **Државна комисија за спречување на корупција**

Адреса, седиште и телефон: Пресвета Богородица бр.3 Скопје 02/3146-700

Единствен даночен број: 4 0 3 0 0 0 4 5 1 5 6 4 2

Адреса за е-пошта: sozr.finansovo@sozr.gov.mk

207150325

(корисници на средства од Буџетот)

ПРИХОДИ И РАСХОДИ

во текот на годината - Биланс на приходите и расходите

од 1 јануари до **31.12. 2023** година

(во денари)

Ред. бр.	Група на сметки или сметка	П О З И Ц И Ј А	Ознака на АОП	Износ	
				Претходна година	Тековна година
1	2	3	4	5	6
		РАСХОДИ: **I. ТЕКОВНИ РАСХОДИ** (002+007+012+020+024+029+033+039)	001	**43.651.396**	**56.364.453**
		а) ПЛАТИ И НАДОМЕСТОЦИ (од 003 до 006)	002	35.275.473	47.228.815
1.	401	Плати и надоместоци	003	25.039.696	33.615.188
2.	402	Придонеси за социјално осигурување	004	9.839.777	13.133.627
3.	403	Останати придонеси од плати	005		
4.	404	Надоместоци	006	396.000	480.000
		б) РЕЗЕРВИ И НЕДЕФИНИРАНИ РАСХОДИ (од 008 до 011)	007	0	0
5.	411	Финансирање на нови програми и потпрограми	008		
6.	412	Постојана резерва (непредвидиливи расходи)	009		
7.	413	Тековни резерви (разновидни расходи)	010		
8.	414	Резерви за капитални расходи	011		
		в) СТОКИ И УСЛУГИ (од 013 до 019)	012	8.062.941	9.039.956
9.	420	Патни и дневни расходи	013	934.652	2.402.714
10.	421	Комунални услуги, греење, комуникација и транспорт	014	3.948.251	3.549.555

Ред. Група на ... Ознака ... Износ

Ред. бр.	Група на сметки или сметка	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Претходна година	Тековна година
1	2	3	4	5	6
11.	423	Материјали и ситен инвентар	015	676.691	508:345
12.	424	Поправки и тековно одржување	016	1.902.938	1.280.063
13.	425	Договорни услуги	017	296.922	730.924
14.	426	Други тековни расходи	018	303.487	568.355
15.	427	Привремени вработувања	019		
		г) ТЕКОВНИ ТРАНСФЕРИ ДО ВОНБУЏЕТСКИ ФОНДОВИ (од 021 до 023)	020	0	0
16.	431	Трансфери до Фондот за ПИОМ	021		
17.	432	Трансфери до Агенцијата за вработување	022		
18.	433	Трансфери до Фондот за здравствено осигурување	023		
		д) ТЕКОВНИ ТРАНСФЕРИ ДО ЕЛС (од 025 до 028)	024	0	0
19.	441	Дотациии од ДДВ	025		
20.	442	Наменски дотации	026		
21.	443	Блок дотации	027		
22.	444	Дотации за делегирани одделни надлежности	028		
		ѓ) КАМАТНИ ПЛАЌАЊА (од 030 до 032)	029	0	0
23.	451	Каматни плаќања кон нерезидентни кредитори	030		
24.	452	Каматни плаќања кон домашни кредитори	031		
25.	453	Каматни плаќања кон други нивоа на власт	032		
		е) СУБВЕНЦИИ И ТРАНСФЕРИ (од 034 до 038)	033	312.982	95.682
26.	461	Субвенции за јавни претпријатија	034		
27.	462	Субвенции за приватни претпријатија	035		
28.	463	Трансфери до невладини организации	036		
29.	464	Разни трансфери	037	312.982	95.682
30.	465	Исплати по извршни исправи	038		
		ж) СОЦИЈАЛНИ БЕНЕФИЦИИ (од 040 до 043)	039	0	0
31.	471	Социјални надоместоци	040		
32.	472	Плаќање на бенефиции од Фондот за ПИОМ	041		
33.	473	Плаќање на надоместоци од Агенцијата за вработување	042		
34.	474	Плаќање на надоместоци од Фондот за здравствено осигурување	043		

Ред. бр.	Група на сметки или сметка	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Износ	
				Претходна година	Тековна година

1	2	3	4	5	6
		II. КАПИТАЛНИ РАСХОДИ (од 045 до 054)	044	**998.902**	**1.162.565**
35.	480	Купување на опрема и машини	045	900.817	125.924
36.	481	Градежни објекти	046		
37.	482	Други градежни објекти	047		
38.	483	Купување на мебел	048		933.970
39.	484	Стратешки стоки и други резерви	049		
40.	485	Вложувања и нефинансиски средства	050	98.085	102.671
41.	486	Купување на возила	051		
42.	487	Капитални трансфери до вонбуџетски фондови	052		
43.	488	Капитални дотации до ЕЛС	053		
44.	489	Капитални субвенции за претпријатија и невладини организации	054		
		III. ОТПЛАТА НА ГЛАВНИНА (од 056 до 058)	055	**0**	**0**
45.	491	Отплата на главнина до нерезидентни кредитори	056		
46.	492	Отплата на главнина кон домашни институции	057		
47.	493	Отплата на главнина до други нивоа на власт	058		
		А. ВКУПНИ РАСХОДИ (001 + 044 + 055)	059	**44.650.298**	**57.527.018**
		Б. ОСТВАРЕН ВИШОК НА ПРИХОДИ - ДОБИВКА ПРЕД ОДАНОЧУВАЊЕ (103 минус 059)	060	**0**	**0**
48.	811, 812 и 813	**В. ДАНОЦИ, ПРИДОНЕСИ И ДРУГИ ДАВАЧКИ ОД ВИШОКОТ НА ПРИХОДИТЕ - ДОБИВКАТА ПРЕД ОДАНОЧУВАЊЕ**	061	**0**	**0**
		Г. НЕТО ВИШОК НА ПРИХОДИ - ДОБИВКА ПО ОДАНОЧУВАЊЕ (060 минус 061)	062	**0**	**0**
		Д. РАСПОРЕДУВАЊЕ НА НЕТО ВИШОКОТ НА ПРИХОДИТЕ - ДОБИВКАТА (од 064 до 066)	063	**0**	**0**
49	830	За покривање на загуба	064		
50	831	За поврат во буџетот односно фондот	065		
51	833	За пренос во наредната година	066		
Ред. бр.	Група на сметки или сметка	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Износ Претходна година	Износ Тековна година
1	2	3	4	5	6

		Г. ВКУПНО (059+060)=105 ако 061 е поголемо од 060 тогаш (059+061)=105	067	**44.650.298**	**57.527.018**
		ПРИХОДИ: **I. ДАНОЧНИ ПРИХОДИ** (од 069 до 076)	068	**0**	**0**
52.	711	Данок од доход, од добивка и од капитални добивки	069		
53.	712	Придонеси за социјално осигурување	070		
54.	713	Даноци од имот	071		
55.	714	Домашни даноци на стоки и услуги	072		
56.	715	Данок од меѓународна трговија и трансакции (царини и давачки)	073		
57.	716	Еднократни посебни такси	074		
58.	717	Даноци на специфични услуги	075		
59.	718	Такси за користење или дозволи за вршење на дејност	076		
		II. НЕДАНОЧНИ ПРИХОДИ (од 078 до 082)	077	**0**	**0**
60.	721	Претприемачки приход и приход од имот	078		
61.	722	Глоби, судски и административни такси	079		
62.	723	Такси и надоместоци	080		
63.	724	Други владини услуги	081		
64.	725	Други неданочни приходи	082		
		III. КАПИТАЛНИ ПРИХОДИ (од 083 до 087)	083	**0**	**0**
65.	731	Продажба на капитални средства	084		
66.	732	Продажба на стоки	085		
67.	733	Продажба на земјиште и нематеријални вложувања	086		
68.	734	Приходи од дивиденди	087		
		IV. ТРАНСФЕРИ И ДОНАЦИИ (од 089 до 092)	088	**44.650.298**	**57.527.018**

Ред. бр.	Група на сметки или сметка	П О З И Ц И Ј А	Ознака на АОП	Износ	
				Претходна година	Тековна година
1	2	3	4	5	6
69.	741	Трансфери од други нивоа на власт	089	44.650.298	57.527.018

70.	742	Донации од странство	090		
71.	743	Капитални донации	091		
72.	744	Тековни донации	092		
		V. ДОМАШНО ЗАДОЛЖУВАЊЕ (од 094 до 096)	093	**0**	**0**
73.	751	Краткорочни позајмици од земјата	094		
74.	753	Долгорочни обврзници	095		
75.	754	Друго домашно задолжување	096		
		VI. ЗАДОЛЖУВАЊЕ ВО СТРАНСТВО (од 098 до 100)	097	**0**	**0**
76.	761	Меѓународни развојни агенции	098		
77.	762	Странски влади	099		
78.	769	Други задожувања во странство	100		
79.	771	**VII. ПРОДАЖБА НА ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ** Продажба на хартии од вредност	101		
80.	781	**VIII. ПРИХОДИ ОД ОТПЛАТА НА ЗАЕМИ** Приходи од наплатени дадени заеми	102		
		А. ВКУПНИ ПРИХОДИ (068+077+083+088+093+097+101+102)	103	**44.650.298**	**57.527.018**
81.	890	**Б. НЕПОКРИЕНИ РАСХОДИ** (059+061 минус 103)	104	**0**	**0**
		В. ВКУПНО: (103+104=067)	105	**44.650.298**	**57.527.018**
82.		**Г. ПОСЕБНИ ПОДАТОЦИ:** Просечен број на вработени врз основа на часовите на работа во пресметковниот период (цел број)	106	**47**	**54**

Во *Скопје*

На ден *29.02. 2024 година*

Лице одговорно
за составување
на билансот
Виолета Пандовска

М.П.

Раководител
Татјана Димитровска

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА-REPUBLIKA E MAQEDONISË SË VERIUT
ДРЖАВНА КОМИСИЈА ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈАТА
KOMISIONI SHTETËROR PËR PARANDALIM TË KORRUPSIONIT
Бр.-Nr. 05-914/7
28-02-2024 20__ год.-vit
СКОПЈЕ-SHKUP

Образец „ДЕ"

Период | Контролор

5	1	0		0	5	8	8	5	0	4	3		0	2	0	0	3	6	0	0	4	6	6	3	7	1	9
1	2	3		4	5	6	7	8	9	10	11		12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26

Вид работа | Идентификационен број (ЕМБС) | Резервни кодекси

Назив на субјектот: **Државна комисија за спречување на корупција**

Адреса, седиште и телефон: Пресвета Богородица бр.3 Скопје 02/3146-700

Адреса за е-пошта: sozr.finansovo@sozr.gov.mk

Единствен даночен број: 4 0 3 0 0 0 4 5 1 5 6 4 2

ПОСЕБНИ ПОДАТОЦИ

за државна евиденција за корисниците на средства
од Буџетот на фондовите

207150325

за **31.12. 2023**

(во денари)

Ред. бр.	Група на сметки, сметка, д=дел	П О З И Ц И Ј А	Ознака на АОП	Износ Претходна година	Износ Тековна година
1	2	3	4	5	6
		А. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА			
1.	000	Набавна вредност на основачки издатоци	601		
2.	008 д	Вредносно усогласување (ревалоризација) на основачки издатоци	602		
3.	009 д	Акумулирана амортизација (исправка на вредноста) на основачки издатоци	603		
4.		Сегашна вредност на основачки издатоци (< или = АОП 112 од БС)	604	0	0
5.	001	Набавна вредност на издатоци во истражување и развој	605		
5.1.		Плата и надоместоци на плата на вработените кои директно работат на истражување и развој	606		
5.2.		Трошоци за материјали и услуги [1] користени или потрошени при истражување и развој	607		

1 Трошоци за суровини и материјал, трошоци за енергија, трошоци за ситен инвентар, трошоци за амбалажа, трошоци за резервни делови и материјали за одржување на објектите и опремата, интелектуални услуги и други услуги кои се услов за истражувањето и развојот за сопствени цели.

Ред.	Група на сметки,		Ознака	Износ

бр.	сметка, д=дел	ПОЗИЦИЈА	на АОП	Претходна година	Тековна година
1	2	3	4	5	6
5.3.		Амортизација на недвижности, постројки и опрема користени при истражување и развој	608		
5.4.		Амортизација на патенти и лиценци користени при истражување и развој	609		
6.	008 д	Вредносно усогласување (ревалоризација) на издатоци во истражување и развој	610		
7.	009д	Акумулирана амортизација (исправка на вредноста) на издатоци во истражување и развој	611		
8.		Сегашна вредност на издатоци за истражување и развој (< или = АОП 112 од БС)	612	0	0
9.	002 д	Набавна вредност на петенти, лиценци, концесии и други права	613		
10.	008 д	Вредносно усогласување (ревалоризација) на патенти, лиценци, концесии и други права	614		
11.	009 д	Акумулирана амортизација (исправка на вредноста) на патенти, лиценци, концесии и други права	615		
12.		Сегашна вредност на патенти, лиценци, концесии и други права (< или = АОП 112 од БС)	616	0	0
13.	002 д	Набавна вредност на софтвер со лиценца	617	21.386.604	66.651.558
14.	008 д	Вредносно усогласување (ревалоризација) на софтвер со лиценца	618		
15.	009 д	Акумулирана амортизација (исправка на вредноста) софтвер со лиценца	619	9.960.322	16.342.976
16.		Сегашна вредност на софтвер со лиценца (< или = АОП 112 од БС)	620	11.426.282	50.308.582
17.	002д	Набавна вредност на софтвер развиен за сопствена употреба	621		

Ред. бр.	Група на сметки, сметка, д=дел	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Износ	
				Претходна година	Тековна година

1	2	3	4	5	6
18.	008д	Вредносно усогласување (ревалоризација) на софтвер развиен за сопствена употреба	622		
19.	009д	Акумулирана амортизација (исправка на вредноста) на софтвер развиен за сопствена употреба	623		
20.		Сегашна вредност на софтвер развиен за сопствена употреба (< или = АОП 112 од БС)	624	0	0
21.	002д	Набавна вредност на набавени бази на податоци	625		
22.	008д	Вредносно усогласување (ревалоризација) на набавени бази на податоци	626		
23.	009д	Акумулирана амортизација (исправка на вредноста) на набавени бази на податоци	627		
24.		Сегашна вредност на набавени бази на податоци (< или = АОП 112 од БС)	628	0	0
25.	003д	Набавна вредност на бази на податоци развиени за сопствена употреба	629		
26.	008д	Вредносно усогласување (ревалоризација) на бази на податоци развиени за сопствена употреба	630		
27.	009д	Акумулирана амортизација (исправка на вредноста) на бази на податоци развиени за сопствена употреба	631		
28.		Сегашна вредност на бази на податоци развиени за сопствена употреба (< или = АОП 112 од БС)	632	0	0
29.	003	Набавна вредност на други нематеријални права	633		
30.	008д	Вредносно усогласување на други нематеријални права (ревалоризација)	634		
31.	009д	Акумулирана амортизација (исправка на вредноста) на други нематеријални права	635		
Ред. бр.	Група на сметки, сметка, д=дел	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Износ	
				Претходна година	Тековна година
1	2	3	4	5	6

32.		Сегашна вредност на други нематеријални права (< или = АОП 112 од БС)	636	0	0
		Б. МАТЕРИЈАЛНИ ДОБРА И ПРИРОДНИ БОГАТСТВА			
33.	010	Земјиште	637		
34.	018д	Вредносно усогласување (ревалоризација) земјиште	638		
35.		Сегашна вредност на земјиште (< или = АОП 113 од БС)	639	0	0
36.	011	Шуми	640		
37.	018д	Вредносно усогласување (ревалоризација) шуми	641		
38.		Сегашна вредност на шуми (< или = АОП 113 од БС)	642	0	0
39.	018	Вредносно усогласување (ревалоризација) на материјалните добра и природните богатства	643		
		В. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА			
40.	022д	Набавна вредност на информациска и телекомуникациска опрема [2]	644	368.401	368.401
41.	028д	Вредносно усогласување (ревалоризација) на информациска и телекомуникациска опрема	645		
42.	029д	Акумулирана амортизација (исправка на вредноста) на информациска и телекомуникациска опрема	646	368.401	368.401
43.		Сегашна вредност на информациска и телекомуникациска опрема (< или = АОП 117 од БС)	647	0	0
44.	22	Набавна вредност на компјутерска опрема [3]	648	23.657.995	23.755.935
45.	028д	Вредносно усогласување (ревалоризација) на компјутерска опрема	649		

[2] Уреди со електронска контрола, како и електронски компоненти кои претставуваат дел од овие уреди (радио, телевизиска и комуникациона опрема и апарати)

[3] Хардвер и периферни единици, машини за обработка на податоци, печатари, скенери и слично.

Ред. бр.	Група на сметки, сметка, д=дел	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Износ	
				Претходна година	Тековна година
1	2	3	4	5	6

46.	029д	Акумулирана амортизација (исправка на вредноста) на компјутерска опрема	650	12.070.141	15.903.768
47		Сегашна вредност на компјутерска опрема (< или = АОП 117 од БС)	651	**11.587.854**	**7.852.167**
48.	025	Набавна вредност на други материјални средства	652	6.178.493	6.811.473
49.	028д	Вредносно усогласување (ревалоризација) на други материјални средства	653		
50.	029д	Акумулирана амортизација (исправка на вредноста) на други материјални средства	654	3.452.725	4.031.210
51.		Сегашна вредност на други материјални средства (< или = АОП 120 од БС)	655	**2.725.768**	**2.780.263**
52.		Драгоцени метали и камења	656		
53.		Антиквитети и други уметнички дела	657		
54.		Други скапоцености	658		
		Г. КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ ЗА ПЛАТИ И ДРУГИ ОБВРСКИ СПРЕМА ВРАБОТЕНИТЕ			
55.	280	Обврски за плати и надомести на плати (< или = АОП 197 од БС)	659	3.204.868	4.208.736
56.	281	Обврски за нето плати (< или = АОП 197 од БС)	660	2.122.878	2.771.678
57.	282	Надоместоци на нето плати (< или = АОП 197 од БС)	661		
58.	284	Даноци од плати и надомести (< или = АОП 197 од БС)	662	185.704	258.038
59.	285	Придонеси од плати и надомести од плати (< или = на АОП 197 од БС)	663	896.286	1.179.020
		Д. РАСХОДИ			
		I. Комунални услуги, греење, комуникација и транспорт			
60.	421д	Електрична енергија (< или = на АОП 014 од БПР)	664	1.909.866	2.001.403
61.	421д	Водовод и канализација (< или = на АОП 014 од БПР)	665	55.315	33.193
62.	421д	Пошта, телефон, телефакс и други трошоци за комуникација (< или = на АОП 014 од БПР)	666	1.724.797	1.041.197
Ред. бр.	Група на сметки, сметка, д=дел	П О З И Ц И Ј А	Ознака на АОП	Износ	
				Претходна година	Тековна година
1	2	3	4	5	6

63.	421д	Горива и масла (< или = АОП 014 од БПР)	667		
		II. Материјали и ситен инвентар			
64.	423д	Униформи (< или = АОП 015 од БПР)	668		
65.	423д	Обувки (< или = АОП 015 од БПР)	669		
66.	423д	Прехранбени продукти и пијалоци (< или = АОП 015 од БПР)	670	284.969	140.778
67.	423д	Лекови (< или = АОП 015 од БПР)	671		
		III. Договорни услуги			
68.	425д	Провизија за платен промет и банкарска провизија (< или = АОП 017 од БПР)	672		
69.	425д	Консултантски услуги (Издатоци за авторски хонорари) (< или = АОП 017 од БПР)	673		
70.	425д	Осигурување на недвижности и права (< или = АОП 017 од БПР)	674	148.825	211.251
71.	425д	Плаќање за здравствено организации од Министерството за здравство (< или = АОП 017 од БПР)	675		
72.	425д	Здравствени услуги во странство (< или = АОП 017 од БПР)	676		
		IV. Други тековни расходи			
73.	426д	Други оперативни расходи (< или = на АОП 018 од БПР)	677	64.884	126.470
		V. Разни трансфери			
74.	464д	Државни награди и одликувања (< или = на АОП 037 од БПР)	678		
75.	464д	Трансфери при пензионирање (< или = на АОП 037 од БПР)	679		
		VI. Социјални надоместоци			
76.	471д	Еднократна парична помош и помош во натура (< или = на АОП 040 од БПР)	680		
77.	471д	Детски додаток (< или = на АОП 040 од БПР)	681		
78.	471д	Помош за здравствена заштита на растенија и животни (< или = на АОП 040 од БПР)	682		
79.	471д	Исхрана за бедомници и други социјални лица (< или = на АОП 040 од БПР)	683		

Ред. бр.	Група на сметки, сметка, д=дел	П О З И Ц И Ј А	Ознака на АОП	Износ	
				Претходна година	Тековна година
1	2	3	4	5	6
		Г. ПРИХОДИ			

		I. Такси и надоместоци			
80.	723д	Закупнини (< или = на АОП 079 од БПР)	684		
		II. Трансфери од други нивоа на власт			
81.	741д	Трансфери од Буџетот на Република Македонија (< или = на АОП 088 од БПР)	685	44.650.298	57.527.018
82	741д	Трансфери од буџетите на фондовите (< или = на АОП 088 од БПР)	686		
83.	741д	Блок дотации на општината по одделни намени (< или = на АОП 088 од БПР)	687		
		Е. ПОСЕБНИ ПОДАТОЦИ			
84.		Просечен број на вработени врз основа на состојбата на крајот на месецот	688	47	54

Во *Скопје*

На ден *29.02. 2024 година*

Лице одговорно за составување на образецот

Виолета Пандовска

Одговорно лице

Татјана Димитровска

М. П. на ЦРМ и дата на приемот ____________________

Контролата ја извршиле: ____________________

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА-REPUBLIKA E MAQEDONISË SË VERIUT
ДРЖАВНА КОМИСИЈА ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈАТА
KOMISIONI SHTETËROR PËR PARANDALIM TË KORRUPSIONIT
Бр.-Nr. 05-914/8
28-02-2024 20 год.
СКОПЈЕ-SHKUP

ДАНОЧЕН БИЛАНС
за оданочување на добивка

ДБ

* Пополнува Управа за јавни приходи

Посебен даночен статус	☐ Заштитни друштва ☐ ТИРЗ ☐ Казнено поправни домови
Единствен даночен број	4 0 8 0 0 1 9 5 8 0 1 8 9
Скратен назив и адреса на вистинско седиште за контакт	Државна комисија за спречување на корупција на РСМ Ул. Пресвета Богородица бр.3 Скопје
Телефон	02/3146-700
е-пошта	sozr.finansovo@sozr.gov.mk

Даночен период

од 01.01.2023 до 31.12.2023

Рок за поднесување 28.02.2024

Исправка на ДБ ☐ Број

УТВРДУВАЊЕ НА ДАНОК НА ДОБИВКА

без дени

		АОП	
I.	**Финансиски резултат во Биланс на успех**	01 ☐	
II.	**Непризнаени расходи и помалку искажани приходи за даночни цели (збир од АОП 03 до АОП 39)**	02	
1.	Расходи кои не се поврзани со вршење на дејноста на субјектот односно не се непосреден услов за извршување на дејноста и не се последица од вршењето на дејноста	03	
2.	Надоместоци на трошоци и други лични примања од работен однос над утврдениот износ	04	
3.	Надоместоци на трошоци на вработените што не се утврдени со член 9 став (1) точка 2) од ЗДД	05	
4.	Трошоци за организирана исхрана и превоз над износите утврдени со закон	06	
5.	Трошоци за хотелско сместување во износ над 6.000 денари дневно по лице и трошоци за превоз на лица кои не се документирани	07	
6.	Трошоци за исхрана на вработените кои работат ноќно време, над износите утврдени со закон	08	
7.	Трошоци по основ на месечни надоместоци на членови на органи на управување над висината утврдена со закон	09	
8.	Трошоци по основ на уплатени доброволни придонеси во доброволен пензиски фонд над висината утврдена со закон	10	
9.	Трошоци по основ на уплатени премии за осигурување на живот над висината утврдена со закон	11	
10.	Надоместоци за лица волонтери и за лица ангажирани за вршење на јавни работи над износите утврдени со закон	12	
11.	Скриени исплати на добивки	13	
12.	Кусоци кои не се предизвикани од вонредни настани (кражба, пожар или други природни непогоди)	14	
13.	Трошоци за репрезентација	15	
14.	Трошоци за донации направени во согласност со Законот за донации и спонзорства во јавните дејности, над 5% од вкупниот приход остварен во година	16	
15.	Трошоци за спонзорства направени во согласност со Законот за донации и спонзорства во јавните дејности, над 3% од вкупниот приход остварен во годината	17	
16.	Трошоци за донации во спортот согласно со членот 30-а од ЗДД	18	
17.	Трошоци по основ на камата по кредити кои не се користат за вршење на дејноста на обврзникот	19	
18.	Осигурителни премии кои ги плаќа работодавачот во корист на членови на органите на управување и на вработени	20	
19	Даноци по задршка (одбивка) исплатени во име на трети лица кои се на товар на трошоците на даночниот обврзник	21	
20.	Парични и даночни казни, пенали и казнени камати за ненавремена уплата на јавни давачки и на трошоци за присилна наплата	22	
21.	Трошоци за стипендии	23	
22.	Трошоци на кало, растур, крш и расипување	24	
23.	Трасен отпис на ненаплатени побарувања	25	
24.	Трошоци за нето износот на примањата по основ на деловна успешност над износот на кој се пресметани придонеси согласно со закон	26	
25.	Трошоци за практикантска работа над износите пропишани во Законот за практиканство	27	
26.	Трошоци за практична обука на ученици и практична настава на студенти во висина над 8.000 денари месечно	28	
27.	Трошоци за амортизација на ревалоризираната вредност на материјални и нематеријални средства	29	

28.	Трошоци за амортизација на материјални и нематеријални средства која е повисока од амортизацијата пресметана на набавната вредност на средствата со примена на стапки над пропишаните согласно Номенклатурата на средствата за амортизација	30
29.	Преостаната сегашна вредност на основните средства кои не се користат, а се амортизираат во целост за кои не е издадена согласност од Управата за јавни приходи	31
30.	Трошоци за исправка на вредноста на ненаплатени побарувања	32
31.	Износ на ненаплатени побарувања од заем	33
32.	Износ на позитивна разлика помеѓу расходите кои произлегуваат од трансакција по трансферна цена и расходите кои произлегуваат од таа трансакција по пазарна цена утврдена со принципот на „дофат на рака" меѓу поврзани лица	34
33.	Износот на позитивната разлика помеѓу приходите кои произлегуваат од трансакцијата по цена утврдена во согласност со „дофат на рака" и приходите кои произлегуваат од таа трансакција по трансферната цена меѓу поврзани лица	35
34.	Износ на дел од камати по заеми кои се добиени од поврзано лице, кој го надминува износот кој би се остварил доколку се работи за неповрзани лица	36
35.	Износ на затезни камати кои произлегуваат од односите со поврзано лице	37
36.	Износ на камати на заеми добиени од содружници или акционери – нерезиденти со најмалку од 20% учество во капиталот	38
37.	Други усогласувања на расходи	39
III.	**Даночна основа (I+II)**	40
IV.	**Намалување на даночна основа (АОП 42+ АОП 43+ АОП 44+ АОП 45+ АОП 46+ АОП 47+ АОП 48)**	41
38.	Износ на наплатени побарувања за кои во претходниот период е зголемена даночната основа	42
39.	Износ на вратен дел од заем за кои во претходните даночни периоди било извршено зголемување на даночната основа	43
40.	Износ на трошоците за амортизација над износот пресметан со примена на амортизациони стапки утврдени со номенклатурата на средствата за амортизација и годишните амортизациони стапки за кои во претходниот период е извршено зголемување на даночната основица	44
41.	Износ на неисплатените надоместоци над износите утврдени во член 9 став (1) точки 2), 3-б), 4), 5), 5-а) и 6), од ЗДД, за кои во претходниот период е извршено зголемување на даночната основа, доколку истите се искажани како приход	45
42.	Дивиденди остварени со учество во капиталот на друг даночен обврзник, оданочени со данок на добивка кај исплатувачот	46
43.	Дел од загуба намалена за непризнаени расходи, пренесена од претходни години	47
44.	Износ на извршени вложувања од добивката (реинвестирана добивка)	48
V.	**Даночна основа по намалување (III- IV)**	49
VI.	**Пресметан данок на добивка (V x 10%)**	50
VII.	**Намалување на пресметаниот данок на добивка (АОП 52+АОП 53+АОП 54+АОП 55)**	51
45.	Намалување на данокот за вредноста на набавени и ставени во употреба до 10 фискални системи на опрема за регистрирање на готовински плаќања	52
46.	Износ на данок содржан во оданочени приходи / добивки во странство (withholding tax) до пропишаната стапка	53
47.	Данок кој го платила подружницата во странство за добивката вклучена во приходите на матичното правно лице во Република Македонија но не повеќе од износот на данокот по пропишаната стапка во ЗДД	54
48.	Износ на пресметано даночно олеснување за дадена донација утврдена во согласност со член 30-а од ЗДД	55
VIII.	**Пресметан данок по намалување (VI-VII)**	56
49.	Платени аконтации на данокот на добивка за даночниот период	57
50.	Износ на повеќе платен данок на добивка пренесен од претходните даночни периоди	58
51.	Износ за доплата / повеќе платен износ (АОП 56-АОП 57-АОП 58)	59
IX.	**ПОСЕБНИ ПОДАТОЦИ**	
52.	Вкупен износ на извршени вложувања од добивката (реинвестирана)	60
53.	Загуби од претходни години за кои правото на покритие во рок од три години не е изминато	61
54.	Остварена загуба намалена за непризнаените расходи од тековната година која може да се пренесе во наредните три години	62
55.	Пренесен неискористен дел на правото на намалување на данокот по одредбите од член 30 од ЗДД	63
56.	Пренесен неискористен дел на правото на намалување на данокот платен во странство до пропишаната стапка	64
57.	Остварен вкупен приход во годината	65
58.	Вкупни трошоци за донации во годината за кои се користи правото на намалување од Законот за донации и спонзорства во јавните дејности	66
59.	Вкупни трошоци за донации во годината за кои не се користи правото на намалување од Законот за донации и спонзорства во јавните дејности	67
60.	Вкупни трошоци за спонзорства во годината, за кои се користи правото на намалување од Законот за донации и спонзорства во јавните дејности	68
61.	Вкупни трошоци за спонзорства во годината, за кои не се користи правото на намалување од Законот за донации и спонзорства во јавните дејности	69
62.	Вкупни трошоци за донација во спорт за која е користено намалување на пресметаниот данок, по член 30-а од ЗДД	70

ПОДАТОЦИ ЗА СОСТАВУВАЧОТ

Назив / Име и презиме	Виолета Пандовска		
ЕДБ / ЕМБГ	1408979455022	Датум на пополнување	28.02.2024
Својство	Раководител на сектор	Потпис	

ПОДАТОЦИ ЗА ПОТПИСНИКОТ

Име и презиме	Татјана Димитровска		
ЕМБГ	0910977455118	Датум на пополнување	28.02.2024
Својство	Претседател на Др.коми.за спре.на корупција на РСМ	Потпис	

* Пополнува Управа за јавни приходи

Податоци за обработката	

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА - REPUBLIKA E MAQEDONISË SË VERIUT
ДРЖАВНА КОМИСИЈА ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈАТА
KOMISIONI SHTETËROR PËR PARANDALIM TË KORRUPSIONIT
Бр.-Nr. 05-914/9
28-02-2024 20 год.-vit
СКОПЈЕ-SHKUP

Период | Контролор

Вид работа (1 2 3)	Идентификационен број (ЕМБС) (4–11): 0 5 8 8 5 0 4 3	Резервни кодекси (12–26): 0 2 0 0 3 6 0 0 4 6 6 3 7 1 9

Назив на субјектот: **Државна комисија за спречување на корупција**

Адреса, седиште и телефон: Пресвета Богородица бр.3 Скопје 02/3146-700

Адреса на е-пошта: sozr.finansovo@sozr.gov.mk

Единствен даночен број: 4 0 3 0 0 0 4 5 1 5 6 4 2

СТРУКТУРА НА ПРИХОДИ ПО ДЕЈНОСТИ (СПД-РЕКАПИТУЛАР)

во периодот од , **1 јануари** до 0 **31.12. 2023**

207150325

НКД (Национална класификација на дејности)			Остварени приходи (во денари) [3]
Ред. број	Класа [1]	Назив [2]	
1.	84.11	Општи дејности на јавната управа	57.527.018
2.			
3.			
4.			
5.6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			

НКД (Национална класификација на дејности)			Остварени приходи (во денари) [3]
Ред. број	Класа [1]	Назив [2]	
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			

1) Во колоната за „Класа" се внесува нумеричка ознака за класа согласно НКД за дејноста од која субјектот остварува приход.

2) Во колоната „Назив" се внесува описно називот на дејноста според НКД од која субјектот остварува приход.

3) Во колоната „Остварени приходи" се внесува износот на остварени приходи по дејности.

РЕГИСТРИРАНА ПРЕТЕЖНА ДЕЈНОСТ (Со назначување на шифра и назив на класа на дејноста утврдена со НКД)

☐☐☐☐

____

ОСТВАРЕНИ ПРИХОДИ ПРЕТЕЖНО ОД ____________________ ДЕЈНОСТ-

☐☐☐☐

(Со назначување на шифра и назив на класа на дејноста утврдена со НКД)

Лице одговорно за составување на образецот:

Име и презиме *Виолета Пандовска*

Потпис

Во *Скопје*

На ден *29.02. 2024 година*

М.П. *

Име и презиме на законскиот застапник

Татјана Димитровска

Потпис

* За трговските друштва не е задолжителна употреба на официјалниот печат согласно Законот за трговските друштва.